COLECȚIA SFINX

41

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

TRAIAN TANDIN

Enigmele căpitanului Roman

EDITURA MILITARĂ

Traian Tandin

ENIGMELE CĂPITANULUI ROMAN

Colecția SFINX nr. 41
EDITURA MILITARĂ - 1978

Ilustraţia copertei
AL. ANDREI

Cuvânt înainte

Lupta cu „necunoscutul” îl poartă pe căpitanul Roman printr-un labirint de coincidenţe, de ipoteze, de prezumţii, în care el trebuie să găsească „firul Ariadnei”... Căpitanul Roman, întrunind, de fapt, calităţile celor mai buni lucrători din Ministerul de Interne - enigmele care urmează fiind inspirate din cazuri reale - mânuieşte bine capcana cuvintelor şi de fiecare dată prinde în „laţ” pe „autori” sau găseşte „cheia” cu care deschide „uşa” adevărului.

La sfârşitul fiecărei povestiri, căpitanul Roman vă provoacă la un duel al minţii şi vă cedează locul său în descoperirea raţionamentului care conduce la rezolvarea cerută. În plus, vă invită să meditaţi asupra aspectelor care au generat unele din întâmplările relatate, ca şi asupra consecinţelor faptelor săvârşite de către cei certaţi cu legea.

Dacă spiritul dumneavoastră de perspicacitate nu reuşeşte să treacă de vreun obstacol, căpitanul Roman vă sfătuieşte să nu cedaţi. „Obstacolul trebuie trecut!” şi-a spus şi ofiţerul de multe ori. Şi a perseverat, până când a găsit rezolvarea. Dar el are o pregătire aparte, el e ceea ce se cheamă un *specialist,* el a reuşit, la timpul cuvenit, să facă lumină în tenebrele faptelor expuse aici, reuşind, deci, să facă să triumfe dreptatea.

Pentru dumneavoastră, problema este, dintr-un anume punct de vedere, ceva mai simplă; dumneavoastră beneficiaţi de detaşarea judecătorului la rece, nepresat de urgenţa realităţii imediate, de ordinele şi aprecierile şefilor.

Fie ca acest „avantaj” să vă dea posibilitatea să priviţi mai amplu şi să vă limpezească şi mai mult perspectiva asupra muncii frumoase şi grele, uneori ingrate, dar de un înalt umanism, a ofiţerilor din miliţia judiciară. Şi celor care vor reuşi să dezlege enigmele şi celor care nu vor reuşi, aceasta să le fie câştigul: apropierea de cei care sunt chemaţi să contribuie la înfăptuirea dreptăţii, creşterea pasiunii pentru adevăr, a spiritului civic ferm atât de util dezvoltării societăţii noastre.

Cei care nu vor reuşi să dezlege enigmele vor putea căuta, în cele din urmă, răspunsul la sfârşitul cărţii, dar cursa lor pe „urmele” căpitanului se va scurta! Să recunoaştem, însă: mai mult, căpitanul Roman nu va putea face pentru îndrăgiţii lui prieteni!

AUTORUL

Invitaţia la miliţie

Înfloriseră caişii. Pe fereastra larg deschisă a biroului căpitanului de miliţie Roman pătrundea de afară un aer proaspăt, cu miresme de primăvară. Ofiţerul studia în linişte un dosar, când zbârnâi telefonul de pe birou. Ridică receptorul.

— Alo... Miliţia? auzi în aparat.

— Da, Miliţia! La telefon căpitanul Roman!

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! Sunt recepţionerul de serviciu de la hotelul „Carpaţi”. Marinescu mă numesc. Avem un necaz...

— Vă ascult.

— Unei turiste cazate la noi i-au dispărut din geamantan douăzeci de mii lei!

— Unde a avut geamantanul? întrebă căpitanul.

— În camera sa.

— Şi unde este turista?

— Aici, lângă mine. Doriţi să v-o dau la telefon?

— Lăsaţi, vin eu imediat la hotel. Rugaţi-o să mă aştepte.

— Bine, vă aşteptăm.

...Maşina miliţiei opri în faţa hotelului „Carpaţi”. Din maşină, coborî un bărbat brunet, potrivit de statură, îmbrăcat într-un costum de culoarea cafelei cu lapte.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! îl întâmpină portarul.

— Noroc! îi întinse mâna ofiţerul. Ce mai faci?

— Mulţumesc de întrebare. Ce să fac?... Mă nelinişteşte chestia asta, cu dispariţia banilor turistei. Este o sumă apreciabilă!

— Este, nimic de zis! îl aprobă căpitanul. Oare i-a avut?

— Fără discuţie că i-a avut! spuse portarul. Dimineaţă a venit la hotel un grup de turişti care vor sta la noi câteva zile. Păgubaşa, o fată tânără, care face parte şi ea din acest grup, discuta cu ceilalţi în holul hotelului. Spunea unui tânăr că are destui bani, că banii nu contează la ea, că distracţiile sunt mai importante. Ştiţi, eu am avut impresia că e... una d-alea...

— Mă rog. Asta nu înseamnă că avea şi bani, zâmbi ofiţerul. Mulţi, pur şi simplu, se laudă...

— Ştiu, ştiu, dar ea avea! Costel, comisionarul nostru, i-a dus geamantanul până sus, în cameră, şi fata i-a oferit pentru asta douăzeci şi cinci lei. I-a scos dintr-un teanc, din geamantan.

— La ce cameră stă tânăra?

— Asta nu ştiu.

— Bine. Îţi mulţumesc.

La recepţia hotelului, căpitanul Roman întâlni o tânără îmbrăcată elegant, cu ochii scăldaţi în lacrimi. Nu era greu de ghicit că ea era păgubaşa. Căpitanul o invită în biroul directorului hotelului.

— Mă numesc Eleonora Mihuţ şi locuiesc în Timişoara, începu tânăra. Doriţi buletinul?

— Nu-i nevoie, povestiţi-mi cum s-a întâmplat.

— Am venit în oraşul dumneavoastră azi-dimineaţă, împreună cu un grup de turişti. Suntem câştigători ai unei excursii la Pronoexpres. În afara acestei excursii, eu am mai câştigat şi singură douăzeci şi una de mii de lei. Aici, la hotel, am fost cazată la camera 16. După ce-am văzut camera, am încuiat uşa cu cheia şi am coborât în holul hotelului. Geamantanul, în care aveam banii, l-am lăsat în cameră. În holul hotelului m-am întâlnit întâmplător cu o cunoştinţă, un iluzionist. Am stat de vorbă cu el cam un sfert de oră, apoi am ieşit singură în oraş, la plimbare.

— Cunoştinţa dumneavoastră, iluzionistul, este cazat tot la acest hotel?

— Da, mi-a spus că ocupă camera 6.

— Continuaţi, vă rog.

— M-am plimbat prin oraş o jumătate de oră şi m-am întors la hotel. Iluzionistul era tot în hol. Am mai vorbit cu el câte ceva, apoi am urcat în camera mea. Am descuiat geamantanul şi... ia banii de unde nu-s!...

— De ce nu i-aţi depus la CEC? Erau în siguranţă...

— Aşa ar fi trebuit, lăsă tânăra capul în jos.

— Sau la dumneavoastră, banii nu contează! apăsă vorba căpitanul.

— Cum să nu conteze, pricepu aluzia interlocutoarea, dar de bucurie că am câştigat atâţia bani... Nu visam decât să mă distrez. Dar acum...

— I-aţi spus şi iluzionistului despre banii câştigaţi de dumneavoastră?

— I-am spus. De fapt, nu m-am ferit de nimeni. Mi-a sugerat şi el să-i depun la CEC.

— Cheile de la geamantan unde le-aţi avut?

— În poşetă, iar poşeta a fost asupra mea, tot timpul.

— V-aş ruga, dacă-mi permiteţi, să mergem până în camera dumneavoastră, ca să văd şi eu geamantanul.

— Sigur că da, poftiţi!

Geamantanul turistei nu prezenta nici o urmă de forţare, însă hoţul lăsase destule amprente pe el.

— Sunteţi sigură că l-aţi încuiat înainte de a pleca din cameră? întrebă căpitanul.

— Eu aşa cred.

Cineva bătu la uşa camerei.

— Poftiţi! lansă invitaţia ofiţerul.

În pragul uşii apăru un bărbat roşcovan. Acesta privi uimit la cei doi, apoi la numărul de pe uşa camerei.

— Vă rog să mă iertaţi! exclamă el. Am greşit camera.

Sunt vecin cu dumneavoastră, stau la 15! şi arătă cheia de la camera sa.

— Nu face nimic, îl scuză Eleonora Mihuţ, se mai întâmplă.

Roşcovanul plecă.

— Este din grupul dumneavoastră? o întrebă căpitanul pe tânără.

— Nu, dar oricui i se poate întâmpla să încurce camera, mai ales la hotel, unde uşile sunt una lângă alta.

— Adevărat.

Căpitanul Român continuă investigaţiile şi află că mecanicul hotelului, cu o jumătate de oră în urmă, coborâse pe scări cu un inel de chei în mână. Ofiţerul merse la recepţia hotelului.

— Aţi găsit hoţul? îl întrebă recepţionerul.

— Deocamdată, nu. Spune-mi, te rog, tânăra s-a întâlnit aici, în hol, cu cineva?

— Da, sigur, cu un bărbat care locuieşte la camera 6. Este iluzionist, pare-mi-se. Au stat pe fotoliile acelea!... Fata i-a arătat nişte fotografii pe care le-a scos din poşetă. După un timp, s-au despărţit. Tânăra a plecat în oraş, iar iluzionistul la camera sa. Apoi, i-am văzut din nou împreună. Cred că a aşteptat-o în hol. Avea la el un baston ciudat. În formă de „L”.

— Mda... Mecanicul hotelului unde a fost în acest timp?

— A reparat o uşă la camera 11, mi-a spus că se blocase.

— La camera 11?

— Da.

— Camerele 6, 11 şi 16 sunt pe acelaşi palier?

— Exact.

Ofiţerul audie şi pe mecanicul blocului.

— Eu n-am nici o vină, dom’ şef! se apără acesta. Dacă am făcut odată o prostie, ştiţi dumneavoastră, nu înseamnă că nu se mai repară şi omul!

— Nu te-am acuzat! îl întrerupse ofiţerul. Spune-mi, cine te-a trimis să repari uşa la camera aceea?

— Recepţionerul, cine să mă trimită! În ce mă priveşte, gata, am intrat în rândul oamenilor corecţi! Mă şi însor...

— Felicitări! Cu cine te însori?

— Cu camerista, este o femeie de aur!

— Şi cine-ţi va fi naşul? zâmbi căpitanul.

— Nea' Maxim, „mareşalul” nostru. Da' nu prea are bani. A venit la mine, când reparam uşa de care m-aţi întrebat dumneavoastră, şi mi-a spus să mai amânăm nunta până mai strânge ceva parale. Puteţi să-l întrebaţi, mă însor, nu-i glumă! Sunteţi pe lista invitaţilor!...

Însă cui trebuia să-i lanseze căpitanul Roman... invitaţia la miliţie sub acuzaţia de autor al furtului banilor Eleonorei Mihuţ?

Nu-i mai rămânea decât o singură soluţie: să amprenteze toţi suspecţii şi să le compare urmele digitale cu cele găsite pe geamantan. Dar cum avea destul timp să facă această operaţiune, ofiţerul îşi aprinse în linişte o ţigară şi reconstitui în gând - din obişnuinţă - toate fazele anchetei sale. Deodată tresări... „Sigur că da, îşi spuse, el este hoţul... M-a scutit de amprentarea celorlalţi... Ce simplu mi se pare acum. Vasăzică, dumneata erai...”

*

...Pe fereastra larg deschisă a biroului căpitanului de miliţie Roman pătrundea de afară un aer proaspăt cu miresme de primăvară. Ofiţerul studia un dosar, când zbârnâi telefonul de pe birou. Ridică receptorul.

— Alo... Tovarăşul căpitan Roman? auzi în aparat o voce de femeie.

— Da, eu!

— Ştiţi cine este la telefon?

— Da, Eleonora Mihuţ!

— Într-adevăr, m-aţi recunoscut. Vă telefonez din gară. N-aş fi putut pleca fără să vă mulţumesc că m-aţi ajutat să-mi recapăt toţi banii. Şi încă atât de repede! Recunosc că nu avea rost să umblu cu atâţia bani la mine, acum i-am şi depus la C.E.C.

— Bine, tovarăşă, vă doresc o călătorie plăcută!

— La revedere!

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, care a fost raţionamentul în demascarea făptaşului şi pe cine a invitat căpitanul Roman la miliţie, sub acuzaţia de autor al furtului?

*

* *

[Hoţul era bărbatul roşcovan care „greşise” camera. Raţionamentul: dacă ar fi crezut că intră în camera lui, nu mai bătea la uşă. Dându-şi seama că lăsase urme pe geamantan, el s-a întors să le şteargă, fără să ştie cine era înăuntru...]

Misterul bancnotei

De la un magazin se furase suma de treizeci de mii de lei.

— Cunoaştem seriile banilor? îl întreabă pe căpitanul Roman şeful său.

— Spre regretul nostru, nu le cunoaştem, tovarăşe colonel!

— Atunci, să analizăm datele strânse despre persoanele din cercul de bănuiţi!

...O oră mai târziu, căpitanul Roman, împreună cu doi

colegi, descindeau la locuinţa unui oarecare Traian Sava.

— Dar pentru ce să-mi faceţi percheziţie? Pentru ce? Mă bănuiţi de ceva? parlamenta Traian Sava.

Percheziţie. În locuinţă, însă, nu se găsi nimic suspect.

— Aţi văzut? Ce v-am spus eu, sunt un om corect! radia proprietarul.

— În podul casei ce aveţi? îl întrebă căpitanul.

— Doar nu vreţi să răscoliţi şi în pod, doamne fereşte! N-aţi căutat destul în casă? Ce să am? Lucruri vechi, care nu mai folosesc la nimic!

— Vă rog să ne însoţiţi în pod!

— Dar...

— Nimic! Veniţi şi dumneavoastră! se adresă ofiţerul celor doi martori asistenţi.

În pod, se controlă în amănunt fiecare obiect. Atenţia căpitanului fu atrasă de nişte haine vechi, făcute balot.

— Ce aveţi aici? îl întrebă pe proprietar.

— Haine vechi, doar se vede, nu?

Balotul fu desfăşurat. Cu fiecare lucru îndepărtat din balot, privirea lui Traian Sava devenea tot mai anemică. Leşină...

— Apă! Apă ! strigară martorii asistenţi.

— Nu-i nevoie! interveni căpitanul Roman, care sesizase trucul. Îşi revine!...

— Fără apă? întrebă un martor mai în vârstă.

— Fără, o să vedeţi! Dar mai înainte, să vedem de ce a... leşinat! şi privi balotul de haine vechi care se subţiase serios.

Şi mai înlăturară o haină, două... şi în locul balotului, rămase un pachet de bani, legat cu sfoară. Martorii îşi duseră mâinile la gură, uimiţi.

— Ştiţi câţi bani sunt aici? întrebă ofiţerul.

— ?!

— Nu ştiţi, să vă spun eu: treizeci de mii lei!

— Da, atâţia sunt! îşi reveni ca dintr-un vis gazda. Ce, n-am voie să-mi cumpăr şi eu o „Dacia 1300”? Am voie, să ştiţi! Am voie! D’aia i-am împrumutat de la Fănică Stanciu, din Crângaşi. Am dat chitanţă de mâna pentru ei! Am şi copia chitanţei, dacă doriţi!

— Unde este copia? îl luă din scurt căpitanul.

— Între bancnote. Uitaţi-vă şi o veţi găsi! E bine?

Între bancnote se găsi, într-adevăr, copia unei chitanţe scrise de mână. Rezultă că împrumutul avusese loc cu trei luni înaintea furtului din magazin.

— Şi de ce ţineţi banii în pod, în felul acesta? îl întrebă ofiţerul pe bănuit.

— Să fiu mai sigur de ei. De când i-am luat, n-am umblat la ei. Cine era să-i găsească acolo! Adică, dumneavoastră i-aţi...

— Să coborâm în casă, ca să întocmim procesul-verbal.

— Ce proces, tovarăşe căpitan! Eu n-am umblat prin procese niciodată, habar n-am cum arată un tribunal! Am chitanţă pentru bani, nu vedeţi?!

— Lăsaţi asta, i-o reteză ofiţerul. Să mergem!

— Vedeţi şi dumneavoastră, tovarăşi! se văită bănuitul către martori. Cu acte-n regulă, şi dai de belea!

...Maşina miliţiei trase în faţa locuinţei lui Fănică Stanciu.

— Poftiţi, intraţi! îl invită acesta politicos pe căpitan. Vă rog să luaţi loc în fotoliu! Despre ce este vorba?

— Mai nimic, răspunse ofiţerul, aşezându-se în fotoliu. O simplă chitanţă!

— Chi... chitanţă? Ce fel de chitanţă? se înmuie deodată gazda.

— O chitanţă de mână!

— Fi... fi... fiţi mai clar! se bâlbâi şi mai tare Fănică.

— Chitanţa pe care o aveţi de la Traian Sava, pentru banii pe care i-aţi dat împrumut.

— Aaa... Da! Sigur că da! Cum să nu, v-o aduc imediat!

Reveni din camera alăturată, aducând o hârtie scrisă de mână.

— Poftiţi! întinse el căpitanului peticul de hârtie.

— Vă mulţumesc!

Fănică Stanciu ocoli privirea căpitanului. Îşi scoase pachetul de ţigări din buzunar:

— Fumaţi?

— Vă mulţumesc, am fumat o ţigară mai înainte!

Căpitanul Roman confruntă chitanţa primită cu cea pe care o scosese din servietă, dintr-un dosar. Se convinsese repede că avea în faţă o chitanţă în original şi copia ei.

— Au fost scrise la indigo! preciză gazda. Dar ce s-a întâmplat? I-au furat banii?

— Nu. Este vorba de cu totul altceva.

— Chiar aşa de secret?

— Până vom lămuri cine este hoţul, da!

— Deci, i s-au furat banii şi dumneavoastră nu vreţi să-mi spuneţi, continuă interlocutorul. Vai de mine, şi cu câtă trudă i-am strâns! Oare am să-i mai văd înapoi vreodată? Spuneţi-mi vă rog, tovarăşe căpitan! Nu mă lăsaţi aşa, lămuriţi-mă!

— Nu vă las, fiţi fără grijă. Mergem la miliţie! Lămurim, acolo, tot.

Deşi căpitanul Roman era convins că cei doi suspecţi comiseseră furtul din magazin, el nu avea încă proba care să „vorbească” singură. Examină încă o dată pachetul cu bani găsit în podul casei lui Traian Sava. Sfoara şi mai ales o bancnotă îi reţinură atenţia. Cercetă bancnotă. „Să fie vorba de un fals?!” se întrebă el...

Strânse în grabă toate bancnotele, sfoara şi chitanţele, şi se duse cu ele la bancă.

— Vă salut. Ce mai faceţi, tovarăşe căpitan? îl întâmpină expertul pe linie de falsuri al băncii.

— Mulţumesc, bine. Am nevoie de ajutorul

dumneavoastră!

— Şi de ce vă grăbiţi iar aşa? De când vă cunosc, numai grăbit.

Ofiţerul zâmbi.

— Serviciul!... Parcă dumneavoastră nu ştiţi!

— Ştiu, cum să nu ştiu, dădu expertul din cap. Ia să vedem, despre ce este vorba...

După două ore, căpitanul Roman se întoarse la biroul său, cu un zâmbet triumfător pe chip. Deşi bancnota nu era falsă, reuşise să-i demaşte pe infractori.

— Povestiţi-mi cum aţi comis furtul din magazin! se adresă el hoţilor pe un ton categoric.

— Eu?!

— Noi?!

— Voi doi sunteţi autorii furtului din magazin! îi acuză căpitanul Roman. Pentru a justifica banii furaţi, aţi înscenat acoperirea cu chitanţa. Nu v-aţi dat însă seama că ea ar putea contribui la demascarea voastră!

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum i-a descoperit căpitanul Roman pe făptaşi?

*

* *

[Privind atent la bancnotă, căpitanul Roman s-a gândit să verifice la bancă data emiterii ei. Astfel, a descoperit că ea fusese emisă şi pusă în circulaţie *după* data pretinsului împrumut specificat de chitanţă şi *înaintea* comiterii furtului.]

Enigma urmelor de paşi

Într-o vară este găsit pe plajă un cadavru. Căpitanul Roman este anunţat despre acest eveniment şi se deplasează la faţa locului.

Mortul e cu faţa în sus, iar în jurul lui, pe nisip, se observă multe pete de sânge şi urme de paşi bătătoriţi, dovadă că aici s-a dat o luptă. Victima - un bărbat scund, cu o cicatrice pe obrazul stâng, probabil o tăietură de cuţit mai veche - a fost ucis cu lovituri puternice în cap. E îmbrăcat cu pantaloni din stofă gri şi o cămaşă albă, deschisă la gât. În picioare are o pereche de pantofi de vară, numărul 39, legaţi cu şireturi maro. Asupra sa nu are nici un fel de acte de identitate, în schimb, în portofel i se găseşte un bilet cu următorul conţinut: *„Dacă nu predai 50 000 lei, vei fi omorât, idiotule! Vei veni cu banii la marginea mării, pe plajă, lângă cabana părăsită. Îi aduci într-o servietă tip diplomat. Ora 9,00 va fi salvarea vieţii tale”.*

Ofiţerul priveşte la mâna stângă a cadavrului: e zdrobită. Victima a încercat, probabil, să se apere de loviturile agresorului ducând mâna la cap. Ceasul de la mână e şi el spart şi indica ora 9,05. Căpitanul priveşte şi la ceasul său: arată ora 9,30. Deci, au trecut douăzeci şi cinci de minute de la ora comiterii crimei.

Căpitanul Roman îşi continuă cercetările, examinând terenul din jur. Plaja, în zona unde se află cadavrul, este necirculată. Ofiţerul găseşte pe nisip conturul a două rânduri de urme de pantofi, dispuse paralel, care duc de la faleză spre mare, pe direcţia locului în care se află cadavrul.

Le măsoară. Urmele din primul rând au fost lăsate de o pereche de pantofi numărul 39, iar cele din al doilea, de o pereche de pantofi numărul 44. La 25 de metri la stânga

acestor urme, căpitanul Roman mai identifică conturul unui rând de urme, lăsate de o pereche de pantofi numărul 39. Acestea au venit dinspre cadavru spre faleză. La 10 metri, de cadavru, pe direcţia acestor urme, e o servietă tip „diplomat”, iar în interior se găsesc câteva bancnote de 100 lei, răvăşite...

Deoarece victima purta pantofi cu numărul 39, este clar că ea lăsase primul şi al treilea rând de urme. Al doilea rând de urme aparţine, indiscutabil, criminalului, care poartă, probabil, încălţăminte cu numărul 44.

„Citirea” acestor urme arată că victima şi autorul au mers pe plajă unul lângă altul. Lângă apa mării, a fost comis omorul, apoi... cadavrul s-a întors singur înapoi, pe faleză! Ori, aşa ceva n-a fost cu putinţă...

— Foarte ciudat! spune căpitanul Roman locotenentului, care a sosit mai târziu la faţa locului, dar a şi fost pus în temă cu mersul cercetărilor.

— Vă referiţi la mecanismul producerii urmelor? întreabă locotenentul.

— Exact. La asta mă refer, confirmă căpitanul. Până acum, urmele de pantofi, în raport cu cadavrul, mi se par inexplicabile! Dar să nu ne pripim... Ajută-mă să controlez cabana părăsită. Poate găsim un fir...

Cabana părăsită este situată aproape de marginea falezei. Ofiţerii o controlează în amănunt, fără a găsi nimic suspect. Ies din cabană.

— Ia priveşte aici! se adresează deodată căpitanul Roman colegului său.

Se apleacă amândoi asupra unei urme de autoturism.

— Este o urmă proaspătă! exclamă locotenentul. După cum se poate vedea, aici a staţionat o maşină.

— Exact, zice şi căpitanul. Interesant.

— Oare victima să fi venit cu maşina?

— Nu este exclus. Însă, din moment ce maşina nu se află

aici, înseamnă că victima a fost aşteptată de criminal la cabana părăsită. Criminalul, după ce l-a ucis şi i-a luat banii, a plecat cu maşina.

— Şi ar mai fi o variantă, spune locotenentul.

— Care?

— Ca în maşină să fi fost şi victima şi autorul.

— Exclus! În situaţia asta, criminalul putea să-l omoare în maşină, undeva, pe drum, şi nu aici, unde urma să aibă loc o întâlnire „de afaceri”. Ceasul victimei a stat la ora 9,05, exact în momentul când s-a comis crima. Asta denotă că întâlnirea a avut loc la ora 9.00, ora fixată, iar după cinci minute, scundul a fost omorât în locul unde l-am găsit.

— Atunci, de ce nu l-a omorât pe faleză şi a aşteptat să ajungă până la marginea mării?

— Vezi, asta este! Nici eu nu pot să-mi dau seama de ce. Poate că au făcut o plimbare şi apoi l-a omorât prin surprindere.

— Bine, dar atunci pe unde s-a întors criminalul? După urmele de pantofi, rezultă că s-a întors pe faleză... cadavrul, şi nu cel care a rămas în viaţă! Şi, ciudat, servieta victimei, din care s-au luat banii, a fost găsită tot pe acest traseu de întoarcere al...!

— Ceva nu este în regulă aici, rosteşte căpitanul. Ne mai trebuie amănunte, locotenente.

— Mă tot gândesc la conţinutul biletului acela, spune locotenentul preocupat. De ce i-a zis „idiot”?

Căpitanul Roman zâmbeşte. Îi place momentul. E binevenită o mică pauză.

— Vezi tu, în cazul de faţă este vorba de o psihologie ceva mai complicată. Viaţa, experienţa pe care o vei acumula, te va învăţa să desluşeşti tainele gândirii putrede a unor oameni, puţini la număr, adevărat, care, în micimea lor, se cred puternici, „uriaşi”. Ei îşi cifrează uneori vorbele, pentru a-şi ascunde intenţiile, fără a-şi da seama, însă, că

tocmai acest cifru le trădează „logica”. Bunăoară, când am citit biletul din portofelul victimei, în special apostrofarea „idiotule!”, apostrofare care urmează cuvintelor „vei fi omorât”, mi-am dat seama din capul locului că autorul a intenţionat să-l ucidă pe scund, chiar dacă i-ar fi adus banii. Scundul nu şi-a dat seama de asta şi inevitabilul s-a produs... Îmi place că ai sesizat nuanţa nefirească a cuvântului „idiot” plasat în bilet.

— Vă mulţumesc, mormăie locotenentul. Şi pentru explicaţii şi pentru apreciere, tovarăşe căpitan! Probabil, de-aia m-am făcut ofiţer de miliţie.

— Hai să revenim la afacere, reia căpitanul. Uite, la servietă nu ne-am gândit prea bine. Cred că aici este un amănunt important. Hai să creionăm schiţa locului faptei. Desenul ne va ajuta mult.

Căpitanul Roman scoate din servietă o coală de hârtie.

— Vasăzică, aici este faleza, zice el. Dincolo, vine apa mării... Aşa... cadavrul. De la faleză la cadavru, cele două rânduri de urme de pantofi, alăturate. Acum, al treilea rând de urme, care-i cu bucluc... Şi, lângă ele, la zece metri de cadavru, vine servieta... Merge, nu?

— Schiţa e foarte bună! apreciază tânărul ofiţer. Aveţi talent la desen.

— Mai priveşte-o o dată. Vezi dacă n-am uitat ceva.

— Urma de maşină!

— Aşa e. Urma de maşină... Vine cam pe aici... Acum e bine, nu?

— Perfect.

— Buun. Acum, hai să judecăm. De ce se află servieta la zece metri de cadavru?

— Poate a fost lăsată jos din mers.

— Din mersul cui? Doar urmele aparţin…

— Da, nu se poate.

— Aruncată, nu-ţi sună mai frumos?

— Parcă... De unde putea fi, însă, aruncată?

— Cred că suntem pe drumul cel bun, se bucură căpitanul. Dacă stabilim locul de unde a fost aruncată, vom face progrese mari. Ia să vedem, de unde putea fi aruncată?

— De pe faleză, sau...

— Sau de lângă cadavru! De pe faleză nu se putea, fiindcă sunt douăzeci de metri până acolo. Din drumul la întoarcere al criminalului, la fel nu se putea, fiindcă acest drum nu există. Deci, numai de lângă cadavru.

— Atunci, cum se explică al treilea rând de urme, scuzaţi-mă că iar revin, care duc de la cadavru la faleză şi sunt ale...

— Se explică prin faptul că agresorul n-a plecat cu maşina!...

— Nu înţeleg!

— Întoarce schiţa, poate-ţi va fi mai uşor!

Tânărul ofiţer nu apucă să interpreteze datele cazului pe noua formă a schiţei, că soseşte un autoturism al miliţiei. Din maşină coboară un subofiţer de miliţie şi un civil.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! salută subofiţerul. Permiteţi-mi să raportez!

— Noroc! Ce-i?

— Dânsul, şi arătă către civil, auzind despre acest caz, s-a prezentat la miliţie, spunând că ştie anumite lucruri care ne-ar putea interesa.

— Eu cred că-i important ce-am văzut! intră în vorbă străinul.

— Vă ascult, i se adresează căpitanul.

— Pe la ora 9,00, am trecut cu maşina pe aici. În faţă, era o Dacie-1100, cu doi inşi în ea: şoferul şi încă un bărbat, unul înalt, spătos. Maşina a oprit în dreptul acestei cabane şi din ea a coborât bărbatul acela înalt. Apoi, Dacia-1100 şi-a continuat drumul. Eu am mers în spatele ei. La vreo

patruzeci de kilometri de aici, şoferul mi-a făcut semn cu mâna să opresc. Am oprit. Era supărat tău. Înjura. I se fisurase rezervorul de benzină. Zicea că abia făcuse şi el un ciubuc gras, că trebuia acum să dea banii la Autoservice, să-şi repare maşina.

— Lângă cabană n-aţi observat pe nimeni?

— Ba da. Am văzut un bărbat scund, cu o geantă tip diplomat. A dat mâna cu cel care coborâse din maşină.

— Altceva aţi mai observat?

— Nu, că eram atent să nu mă ciocnesc cu o maşină care oprise brusc.

— Unde aţi aflat despre acest eveniment?

— La benzinăria din port! Umblă vorba...

— Formidabil! izbucneşte deodată căpitanul Roman. Gata, acum ştiu cum s-a întâmplat!

— Doar nu credeţi că eu... se schimbă la faţă cetăţeanul.

— Nu, nici nu m-am gândit, îl calmează ofiţerul. Dumneavoastră nu aveţi nici un amestec. E vorba despre altceva. Vă mulţumesc. Ne-aţi fost de mare folos.

Locotenentul priveşte mirat la căpitan. Se trage mai aproape de el.

— Tovarăşe căpitan, zice el, am întors schiţa. Reluăm discuţia?

— Nu. dragul meu. Vei dezlega singur enigma. Priveşte schiţa cu atenţie...

Tânărul ofiţer se gândeşte câteva clipe, apoi trece cu creionul, de câteva ori, peste cele trei rânduri de urme de pantofi din schiţă. Fruntea i se descreţeşte.

— Formidabil! exclamă el bucuros. Un criminal foarte ingenios. Şi, totuşi, a procedat prea simplu...

Căpitanul Roman râde şi-l bate uşor cu palma pe umăr.

— Hai la maşină. Mergem, acum, să-l căutăm pe criminal.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, care a fost traseul

parcurs de victimă şi autor, până la comiterea crimei, şi cum a „dispărut” criminalul de la locul faptei?

*
* *

[Victima a venit pe mare, cu o barcă. Coborând din barcă, a mers pe plajă până la cabana părăsită. Întâlnindu-se cu autorul crimei pe faleză, au mers împreună pe plajă până la malul mării, unde se afla barca. Aici s-a comis omorul, apoi autorul, după ce a luat banii şi a aruncat servieta victimei, a plecat pe mare cu barca.]

Taina furtului din tren

Acceleratul se apropia de gara Ploieşti-Vest când Ionel Prodan se întoarse în compartimentul său, venind de la vagonul restaurant. Era o căldură înăbuşitoare, de aceea îşi lăsase haina în compartiment. Băuse o bere rece şi acum se simţea mai bine. În compartiment era singur. „Cui îi arde de mers cu trenul pe căldura asta! se gândi el. Parc-am fi la tropice... Mai am o oră până la Bucureşti, ce-ar fi să-mi fac eu... decontul de acum!”

Scoase portmoneul din buzunarul hainei agăţate în cuiul de deasupra locului pe care sta şi privi pe fereastra compartimentului. Trenul tocmai intra în Ploieşti-Vest. „Ia uite, peronul este aproape gol!” constată el cu oarecare uimire, ca şi când canicula l-ar fi propulsat într-o lume neobişnuită. Şi rămase aşa, contemplând peisajul pustiit, peronul, pomii opăriţi. În timp ce trenul se punea din nou în mişcare, deschise portmoneul, apoi se căută grăbit şi prin

buzunare: nimic! „I-a furat cineva! se agită el. Erau în portmoneu, sunt sigur! Vai de mine, ce prostie am putut să fac!... Cum de mi-am permis să las haina în compartiment şi să?!...”

— Cine s-a mai urcat de la Ploieşti? Cine s-a mai urcat de la Ploieşti! se auzi pe culoarul vagonului glasul controlorului de bilete.

Când ajunse în faţa compartimentului lui Ionel Prodan, controlorul se opri. Părea nemulţumit de şirul compartimentelor goale, probabil se şi plictisea.

— Căldură mare, domnule! Căldură mare! vorba lui Caragiale, că era de lângă Ploieşti, aruncă el spre pasagerul acesta ciudat, care-şi ţinea portmoneul în mână şi-l privea cu un aer zăpăcit.

— Călduri! replică Prodan, ridicându-şi mâna la cap. Călduri mari!...

Abia acum se uită controlorul cu toată atenţia la Prodan.

— Da, ce-i, tovarăşe? întrebă el.

— Hoţii! Mi-au furat banii din portofel! Hoţii! Portofelul a fost aici, în haină!

— Hai, bre, glumeşti! N-ai stat lângă haină?

— N-am stat, am plecat!

— Unde?

— La vagonul restaurant. Am băut o bere.

— Când?

— M-am dus după ce-a ieşit trenul din Câmpina, dar înainte de Ploieşti-Vest m-am întors în compartiment.

— Păi, cine să-i fi luat, dom’le, aşa repede?

— Nu-mi dau seama! Şi n-a fost chiar aşa de repede. Am băut berea încet. Totul s-a petrecut între cele două staţii.

— Nu cumva i-a furat cineva din vagon?

— Nu ştiu, să chemăm miliţia!

— O anunţ eu. Să fim atenţi să nu plece din vagon nici un călător.

...La Miliţia Gării de Nord, căpitanul Roman stătu de vorbă într-un birou cu reclamantul.

— Între bancnotele furate am avut şi delegaţia de serviciu, relată acesta.

— Bănuiţi pe cineva?

— Nu bănuiesc pe nimeni, însă când am venit de la vagonul restaurant, tocmai ieşise de la toaletă călătorul cu cămaşa galbenă. Mi-a luat-o înainte şi s-a retras în compartimentul său.

— Pe culoar aţi observat pe cineva?

— În capătul vagonului l-am zărit pe controlorul de bilete, care încerca uşa la coborâre. Mai era puţin şi trenul intra în gara Ploieşti-Vest.

— A mai fost cineva cu dumneavoastră în compartiment?

— Nu. De fapt, în tot vagonul n-au fost decât cei trei inşi pe care i-aţi legitimat şi care aşteaptă în camera de alături.

Căpitanul Roman îi invită în birou pe cei trei călători.

— Deoarece nici unul dintre dumneavoastră nu mai aveţi biletele de tren, vă rog să precizaţi fiecare ce locuri aţi ocupat în vagon, şi dacă a mai fost cineva cu dumneavoastră în compartiment.

— Eu am avut locul 8, răspunse unul dintre bănuiţi. Am fost singur în compartiment.

— Eu numărul 16, răspunse al doilea. În compartimentul meu a mai fost un tânăr, care se tot plimba pe culoar. M-am uitat după el să văd dacă coboară la Ploieşti, dar n-a coborât. Cred că s-a dus la vagonul restaurant.

— Eu am avut locul 64, răspunse ultimul călător, îmbrăcat cu o cămaşă galbenă. Am fost singur în compartiment. L-am văzut şi eu pe tânărul acela care se plimba pe culoar. A vorbit ceva cu controlorul de bilete, apoi a coborât foarte grăbit la Ploieşti. Se tot uita înapoi.

— Dumneavoastră ce loc aţi ocupat în vagon? îl întrebă ofiţerul pe reclamant.

— 32! Pot să vă arăt biletul. L-am păstrat.

— Vă cred, nu e nevoie să mi-l arătaţi.

...Controlorul dădea încurcat din umeri, la întrebările căpitanului.

— Trebuie să vă spun adevărul, n-am încotro! se hotărî ceferistul. Tânărul de care m-aţi întrebat este nepotul meu. N-a avut bani pentru bilet şi...

— De unde s-a urcat?

— De la Câmpina!

— Şi unde a coborât?

— La Ploieşti. Adică, nu!...

— Vă jucaţi cu cuvintele?

— Am vrut să spun că a coborât la Ploieşti, dar s-a urcat din nou în tren. A stat la vagonul restaurant. Aranjasem eu cu un ospătar.

— Când aţi fost la vagonul restaurant?

— După ce a plecat trenul din Câmpina. Ospătarul mi-a zis că de la Ploieşti rămân locuri libere şi atunci poate să vină şi nepotul meu.

— Unde este nepotul dumneavoastră?

— Mă aşteaptă la „Informaţii”, pe peron.

...Fu invitat la miliţie şi nepotul controlorului. El confirmă întocmai cele declarate de unchiul său.

— Înainte de a coborî pe peronul gării Ploieşti-Vest, mai adăugă el, am văzut pe culoar pe călătorul cu care am stat împreună în compartiment. Număra nişte bani.

— Dumneata ai bani, tinere?

— Am avut douăzeci de lei, dar i-am cheltuit la vagonul restaurant. Unchiul n-a ştiut de ei...

...Ionel Prodan pleca de la Miliţia Gării de Nord, jurându-se că nu-şi va mai lăsa niciodată obiectele personale, aşa, la întâmplare. Acum era deosebit de satisfăcut. Îl impresionase spiritul de observaţie al căpitanului Roman. Acesta, dându-şi seama care dintre cei cinci suspecţi era

hoţul, îl percheziţionase pe loc şi-i găsise, într-unul din buzunare, banii reclamaţi de păgubaş.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, ce a sesizat ofiţerul şi cum l-a descoperit pe făptaş?

*
* *

[Hoţul a fost cel care a răspuns că a avut locul numărul 8. La vagoanele C.F.R., numerotarea locurilor începe de la numărul 11.]

Telefonul anonim

Ofiţerul de serviciu de la miliţie intră în biroul căpitanului Roman.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! Am fost anunţat prin telefon că la magazinul de bijuterii din pasajul „Gabroveni" s-a comis un furt. N-am putut distinge la telefon dacă era o voce de bărbat sau de femeie. Putea fi o femeie răguşită. Vorbea foarte agitat...

— Nu s-a prezentat?

— Nu. A închis telefonul. Parcă chiar prea repede!...

— Aţi telefonat la magazin?

— Da. Sună întruna ocupat. Uitaţi, acesta este numărul!

Căpitanul Roman formă şi el numărul de telefon.

— Aveţi dreptate, spuse ei cu receptorul la ureche, sună ocupat.

— Ce-i de făcut?

— Maşina de serviciu este jos?

— Da. Vă aşteaptă!

— Mă aşteaptă? se miră căpitanul. De unde ştiaţi că am să mă duc la magazin?

— Păi, nu vă cunosc eu! zâmbi ofiţerul de serviciu. Dumneavoastră nu lăsaţi niciodată treaba de azi pe mâine.

— Bine, bine, spune-i şoferului că vin imediat. Dar ia stai! De unde ştiu că nu este o alarmă falsă?

— În primul rând şi-ar fi dat numele şi, apoi, ar fi spus de la ce telefon vorbeşte, n-ar fi fost aşa de grăbit şi...

— Bine, dar astea sunt motive pentru care am putea considera că este vorba chiar de o alarmă falsă!

— Nu tocmai! Nu m-aţi lăsat să termin. După părerea mea e limpede că anonimul a ştiut că telefonul magazinului de bijuterii este deranjat!

— Bravo, tovarăşe locotenent Muşat! Stăm bine cu logica. Din ce mi-ai spus, mai putem „traduce” că vorbitorul sau vorbitoarea, mă rog, are un amestec în această afacere. De acord?

— De acord!

— Îţi mulţumesc pentru maşină. Îmi strâng lucrurile de pe birou şi cobor imediat!

...Magazinul de bijuterii. Căpitanul Roman se adresă responsabilului magazinului:

— Am fost sesizaţi că s-a comis un furt în magazinul dumneavoastră! Ce-a dispărut?

— Dintr-o vitrină, două verighete. Am reţinut în biroul meu o pereche de îndrăgostiţi, care au stat mult timp în faţa vitrinei.

— I-aţi controlat în buzunare?

— Nu mi-am permis, nu e treaba mea!

— Deci, trebuie percheziţionaţi?

— Nu ştiu, cum apreciaţi dumneavoastră!

— Îmi permiteţi să dau un telefon la birou? Din grabă, mi-

am uitat servieta pe masă!

— Cu plăcere, dar nu funcţionează.

— Atunci, lăsaţi, renunţ. Dacă o să fie nevoie, o să scriu pe o coală de hârtie simplă. Cine mai lucrează cu dumneavoastră în magazin?

— O singură vânzătoare. Este venită numai de câteva zile. Nu ştiu ce să cred...

— Cum adică, o bănuiţi?

— Nu pot spune asta, numai că este foarte distrată... Vorbeşte mereu cu soţul ei la telefon. Sunt căsătoriţi numai de o săptămână.

— Şi dânsul, arătă căpitanul spre un bărbat, cel care lucrează la instalaţia electrică din magazin, cine este?

— Am uitat să vă spun, este electricianul nostru. L-am chemat azi-dimineaţă să ne repare lumina.

Căpitanul Roman stătu de vorbă cu vânzătoarea magazinului, o femeie foarte cochetă.

— Aţi servit micul dejun? o întrebă ofiţerul.

— Da. E-atât de important asta?

— Cine v-a înlocuit, când aţi luat micul dejun?

— Şeful de magazin! M-a rugat să-i cumpăr şi lui ceva la pachet.

— Unde aţi servit masa?

— La bufetul „Expres”, peste drum.

— Şi după aceea, n-aţi mai plecat în altă parte?

Vânzătoarea evită să răspundă pe loc. Privi la electricianul din magazin. „Precis că o să stea de vorbă şi cu electricianul! se gândi ea. Şi el o să-i spună. Mai bine declar eu adevărul!”.

— Ba da...

— Când?

— Acum o jumătate de oră! Am fost, am fost... la parfumeria din colţul străzii. Adusese un parfum nou...

— Astăzi, aţi vorbit cu soţul dumneavoastră la telefon?

— Dar de ce vă interesează? Cred că este un lucru care mă priveşte numai pe mine!

— Mă rog, dacă nu vreţi să-mi spuneţi, nu vreţi! se prefăcu indiferent ofiţerul. Dar ştiţi că aş putea să aflu!

— Poate numai de la soţul meu.

— Aţi ghicit! Ce telefon are la serviciu?

— Lăsaţi, nu este nevoie, vă spun eu. Am vorbit de trei ori la telefon cu el. De două ori l-am sunat dimineaţă, din biroul responsabilului, iar ultima dată din colţul străzii, când m-am dus la parfumerie.

— De ce nu l-aţi sunat şi a treia oară tot din magazin?

— Fiindcă telefonul magazinului nostru s-a defectat.

Căpitanul Roman discută şi cu cei doi îndrăgostiţi care fuseseră reţinuţi în biroul responsabilului.

— Sâmbătă ne căsătorim, spuse tânăra. Căutăm un model de verighete, aşa, mai aparte... Îmi plăcuse verigheta de pe degetul responsabilului.

— Cum adică „îmi plăcuse”?

— Păi, da, că a intrat zece minute în biroul său şi, când s-a întors, n-o mai avea pe mână.

— Când s-a întâmplat asta?

— Când a ieşit vânzătoarea din magazin.

— Şi dacă responsabilul magazinului a intrat în biroul său, iar vânzătoarea era plecată, cu cine aţi rămas în magazin?

— Cu electricianul. Responsabilul s-a întors din birou şi a făcut cu ochiul către electrician. După două minute, electricianul a părăsit şi el magazinul. Rămăsesem eu, cu responsabilul. Logodnicul meu plecase să dea un telefon la policlinică, să vadă dacă ne-au ieşit analizele. În fine, mă plictisisem şi am ieşit în stradă, să-mi aştept logodnicul. Mă uitam la bijuteriile din vitrină. Între timp, s-a întors electricianul. Responsabilul magazinului m-a chemat în magazin şi m-a întrebat dacă nu cumva am luat din

greşeală două verighete. I-am răspuns, bineînţeles, că nu. M-a invitat în biroul lui, şi mi-a spus că n-am voie să plec până nu vine miliţia. L-a adus, apoi, şi pe logodnicul meu.

— Protestez! se revoltă logodnicul tinerei. Responsabilul magazinului ne-a tratat ca pe nişte hoţi!

— V-a acuzat de furtul verighetelor?

— Nu, dar credeţi că ne-am simţit bine în postura de bănuiţi de furt? N-am avut niciodată de-a face cu miliţia!

— Aveţi dreptate, într-un fel, însă nu trebuie să vă impacientaţi înainte de a fi acuzat de ceva. Dumneavoastră v-aţi simţi bine dacă cineva v-ar fura verigheta?

Tânărul zâmbi şi îşi luă logodnica de mână. Răspunse:

— Eu încă nici n-am!

— Şi dacă aţi fi avut?

— Este adevărat că nu m-aş fi simţit bine, până când miliţia nu l-ar fi prins pe hoţ. Scuzaţi-mă că m-am revoltat!

— Spuneţi-mi, vă rog, telefonul din biroul responsabilului funcţiona?

— Cum să nu! Înainte de a veni dumneavoastră, a vorbit cu depozitul, sau aşa ceva, să-i aducă nişte bijuterii. Cred că el v-a dat telefon!

— Vă mulţumesc.

Electricianul care lucra la restabilirea contactului electric fu întrebat dacă sesizase ceva suspect.

— N-am fost atent ce se întâmpla în magazin, tovarăşe căpitan. Mă preocupa tabloul electric!

— Aţi reuşit să remediaţi defecţiunea?

— Încă n-am reuşit să depistez de unde s-a întrerupt curentul. Cred că hiba este de la panoul din biroul responsabilului.

— Unde aţi fost, când aţi ieşit din magazin?

Electricianul tresări.

— Doar nu credeţi că eu am furat verighetele şi, apoi, m-am dus să le vând sau să le plasez vreunui complice!?

— V-am întrebat unde aţi fost?

— Mi-am cumpărat un pachet de ţigări. Uitaţi-l, ăsta este! şi scoase pachetul de ţigări din buzunar. Abia l-am desfăcut, n-am fumat decât o singură ţigară!

— De când lucraţi în meseria de electrician?

— De douăzeci de ani!

— Sunteţi căsătorit?

— Am fată mare. Tocmai se căsătoreşte!

Cu această declaraţie, căpitanul Roman şi-a încheiat cercetările, arestându-l pe hoţ.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, pe cine a arestat ofiţerul?

*

* *

[Logodnicul tinerei. Căpitanul Roman nu spusese nimănui cum fusese sesizat ca să vină la faţa locului. Logodnicul tinerei s-a trădat când a încercat să arunce bănuiala pe responsabilul magazinului, afirmând: „Cred că el v-a dat telefon!” Evident, despre telefonul dat la miliţie ştia numai hoţul.]

Minciuna demascatoare

Un cetăţean, victima unei escrocherii, se prezintă la miliţie să reclame cazul. E îndrumat la căpitanul Roman.

— Sunt om cu părul alb şi una ca asta n-am păţit până acum, se jeluie păgubaşul. Escrocul! M-a dus de nas ca pe-un ţânc...

— Fiţi mai explicit, îi cere căpitanul.

— Bine. Vă spun de la început. M-a fript, domnule, rău de tot! Al dracului, să vedeţi!...

Ofiţerul nu-l mai întrerupe. Înţelege că omul e şocat de pierderea banilor, probabil o sumă mare. Cunoaşte bine psihologia reclamanţilor escrocaţi. Sunt dintre cei care încalecă pe şaua „marilor” iluzii (de fapt nişte iluzii meschine) şi întind „frâul” economiilor lor băneşti către diverse „chilipiruri”, atraşi de promisiuni, crezând în reuşita şi foloasele acţiunii lor ca într-un cal năzdrăvan. Este drept însă că oamenii aceştia sunt „stimulaţi” de către unii „binevoitori”, dar tot aşa de drept este că aceştia n-ar îndrăzni să le întindă mâna dacă naivii n-ar crede în „sprijinul” fabulos acordat, dacă n-ar urmări atât de ahtiaţi profitul! După experienţa căpitanului, asemenea acţiuni nu comportă niciodată cinste, întotdeauna se încearcă, chiar de către chilipirgii - nemaivorbind de escrocii, de „meserie” - eludarea legilor.

— Unde vă gândiţi, tovarăşe căpitan?

— La dumneavoastră! Continuaţi.

— Aşa cum vă spuneam, reia reclamantul, am fost escrocat la sânge... Ieri după-masă am cunoscut, la meci, la tribună întâi, un cetăţean destul de prezentabil, care s-a recomandat inspector la spaţiul locativ. M-am bucurat când am auzit.

— De ce?

— Fiindcă de mult doresc să cumpăr fiicei mele un apartament în centru. Am făcut ceva economii, câţiva ani, şi... Dar să revin la inspectorul de la spaţiul locativ. M-am împrietenit cu el, - adică, ce să mă mai dau după deget, m-am gândit că era omul meu şi că trebuia să-l câştig; după meci, l-am invitat la o bere. Nu m-a refuzat. Am comentat noi ce-am comentat meciul - apropo, bătuse „Dinamo” - apoi l-am întrebat cum aş putea proceda ca să cumpăr cât

mai repede un apartament. A dat din cap şi mi-a spus că nu era deloc uşor. Ştiam şi eu asta. M-am rugat de el. Până la urmă a cedat şi... m-a păcălit!

— Dacă v-aţi fi informat la instituţia respectivă, v-aţi fi convins că nu e aşa de greu.

— Cred. Ce m-a prostit, domnule!

— Da. Dar nu singur!

— ?!

— L-aţi ajutat dumneavoastră, el doar a fost de „acord”!

— Aşa este, recunoaşte păgubaşul, plecându-şi capul. Eu l-am ajutat, cu prostia mea... zece mii de lei!... Uitaţi, vă las reclamaţia. N-am ce să vă mai spun.

— Cum nu mai aveţi ce să-mi spuneţi? Luaţi loc şi reluaţi firul povestirii de la restaurant.

— Tot degeaba, dacă nu-l cunosc să vi-l spun pe nume!

— Poate vi-l arăt eu.

— Păi, cum, l-aţi şi prins?...

— Nu, dar o să vă prezint un album cu fotografiile unor escroci; poate se află acolo şi-l veţi recunoaşte.

— Interesant! se aşează uşor pe scaun păgubaşul. Unde-i albumul?

— Vi-l aduc. dar mai întâi povestiţi-mi cum s-a întâmplat. Vă rog să nu ocoliţi amănuntele. Pentru mine, poate avea valoare chiar şi lucru pe care dumneavoastră-l puteţi socoti neînsemnat.

— Aha !... Bine. O să vă povestesc cu lux de amănunte. M-a întrebat unde vreau apartamentul. „În centru, bineînţeles!” i-am răspuns. „În centru? m-a întrebat el contrariat. Este aproape imposibil!”... Am mai băut bere, am mai discutat de fotbal, apoi l-am întrebat din nou, că-mi stătea pe inimă: „Da’ ce fel de inspector la spaţiul locativ eşti matale, dacă nu poţi aranja o treabă ca asta?”. S-a aplecat spre mine: „Cum poţi să-ţi închipui matale, nea Dudule, că o treabă ca asta o pot aranja de unul singur?

Trebuie să împingi acolo, şi la alţii!” şi-a terminat el ideea, foşnind din degete. „Păi, să-mpingem!”. „Cât?”. „Zece mii, ăsta-i preţu’!” a zis el sec. „Ce sunt nebun? Fugi de-aici!” l-am repezit eu. A făcut semn la chelner să ne ia banii. Am vrut să-mi plătesc partea mea, dar el a scos o sută de lei din portofel şi a plătit toată consumaţia. „Ai fost invitatul meu”, mi-a zis. „Da’ ce, zic, eu n-am bani? Mă enervasem. Iar mă enervasem, şi-acu’ mă enervasem rău. Mai adu două coniace, meştere!” Şi aşa, ne-am împăcat. Mi-a inspirat încredere, cu suta aia a lui, şi l-am adus acasă, unde i-am dat banii, zece mii lei, să-mi aranjeze treaba cu apartamentul. Şi-a notat datele fiicei mele, după buletin, şi mi-a lăsat adresa lui, spunându-mi să aştept că, în zece zile, îmi vin formele acasă. Acuma fiica mea s-a răzgândit şi am plecat azi-dimineaţă să-l caut la adresa pe care mi-o lăsase, ca să-mi dea banii înapoi. Uitaţi, am bileţelul cu adresa lui aici, citiţi.

Căpitanul Roman citeşte conţinutul biletului: „Cornel Dinu, şoseaua Ştefan cel Mare nr. 9, sectorul II”.

— Este adresa stadionului „Dinamo”! murmură căpitanul, trecându-şi mâna prin păr.

— La tribună întâi! completează copilăreşte păgubaşul. Nu cumva o fi rudă cu fotbalistul Cornel Dinu?

— Cum vă puteţi gândi la aşa ceva, după o asemenea farsă?

— Da' bine, tovarăşe căpitan, chiar aşa de râs am ajuns eu?

— Gândiţi-vă şi dumneavoastră!

— De râsul lumii, tovarăşe căpitan!... judecă singur omul cu părul alb. Cum am putut să am atâta încredere în... Vă rog să mă scuzaţi, aşa supărat cum sunt, când mă gândesc... îmi vine să râd singur de mine.

— Să lăsăm asta, spuneţi-mi cum arăta la chip.

— Aşa, la vreo patruzeci de ani, rotunjor la faţă, ochii

căprui, bărbie mare, sprâncene negre, stufoase, mustaţă neagră şi părul blond. L-am studiat bine, că mi se părea om subţire...

— Mă duc să aduc albumul.

Căpitanul Roman iese din birou şi revine curând cu un album sub braţ.

— Acuma-i acum! îl deschise el sub privirile cetăţeanului. Priviţi atent şi nu vă grăbiţi!

Omul se opreşte câteva clipe cu privirea în faţa unei fotografii din album, apoi la alta...

— Ăsta nu... ăsta nu, bolboroseşte el. Nici ăsta... Nici aici nu este... Şi mai dă o filă. Hîî! Ce urât este ăsta!... Ăsta-i prea tânăr... Ăsta nu poate fi... Ăsta-i prea uscat... Ăsta nu... Ăsta parcă ar semăna, dar e fără mustaţă şi are părul negru...

Ofiţerul tresare la observaţia ultimă. Îl „fotografiază” pe infractor, fără să-l întrerupă pe păgubaş.

— Asta nu... Asta, nici atât... Gata! termină omul albumul. Nu este!

— Mai uitaţi-vă o dată, îl roagă căpitanul, poate n-aţi fost suficient de atent.

— Uff!... Iar s-o iau de la capăt?

— Nu vă supăraţi, poate aţi scăpat ceva.

Păgubaşul începe din nou operaţiunea. Când ajunge în dreptul fotografiei bărbatului fără mustaţă şi cu părul negru ezită puţin:

— Şi la sprâncene seamănă. Dar are părul negru...

— Să nu ne grăbim, îl opreşte, de data aceasta, Roman. Dacă a avut perucă?

— Asta este! izbucneşte păgubaşul. Phîî... Când l-am dus, atunci, seara acasă, nepoată-mea, o gâgâlice, s-a împrietenit repede cu el şi a vrut să-l pieptene. El s-a ridicat în picioare ca să nu-l poată ajunge cu pieptănul, spunând că-i cade părul. „Ba nu, zicea a mică, am văzut cum se-

nvâlteşte ca pălul lu’ mămica din şlifonel!”. Am râs cu toţii, dar nu i-am dat atenţie. Acum, îmi dau seama... Avea perucă! Phîî... Escrocul!

Ofiţerul intuieşte că păgubaşul nu l-ar recunoaşte sau l-ar recunoaşte foarte greu pe escroc, fără perucă şi mustaţă. Şi cum o recunoaştere ambiguă n-ar fi fost o probă concludentă, ofiţerul hotărăşte să nu-l prezinte pe infractor pentru recunoaştere din grup, ci să-l demaşte pe alte căi, mai exact prin dovedirea minciunilor.

Căpitanul Roman intră în acţiune...

— A avut un necaz, spune gazda escrocului. După câte ştiu a fost amestecat într-un scandal. A fost lovit rău la o mână şi se află la Spitalul de urgenţă.

— De când locuieşte la dumneavoastră?

— De şapte zile.

— Vă mulţumesc.

Spitalul de urgenţă. După ce stă de vorbă cu conducerea spitalului, ofiţerul este condus într-un salon. Se opreşte la patul unui bărbat brunet, fără mustaţă, cu un plasture peste arcada stângă şi o mână în ghips.

— ’Trăiţi, dom’ Roman! strecoară acesta, cu voce scăzută, ca să nu fie auzit de ceilalţi din salon.

— Vreau să-ţi vorbesc.

— Da' când aţi făcut medicina? zice celălalt pe acelaşi ton scăzut, privind la halatul alb al ofiţerului pe care sunt înscrise iniţialele unui doctor.

— Am spus că vreau să-ţi vorbesc!

— Da’ de ce vă grăbiţi aşa, lăsaţi-l încolo de scandal, pot să vă jur că n-a plecat de la mine. Mă cunoaşteţi bine, eu nu fac d-astea. La viaţa mea, am avut alte preocupări, dumneavoastră le ştiţi, în „meseria” mea se lucrează fin, cu mănuşi... Vă rog să mergem în hol, să nu ne audă bolnavii de-aici. Mă bucur de o anumită prestanţă între ei...

— Te-ai dat iarăşi drept director?

— Nu chiar... Director adjunct! Şi asta nu pentru „a prezenta fapte mincinoase drept adevărate...”, cum scrie în cartea aceea a dumneavoastră cu coperţi galbene, ci pentru un „Kent”, pentru un felul doi pe care unii-l refuză, pentru un „abonament” la pachetele lor cu mâncare de acasă şi, uite aşa, pentru chestii d-astea mărunte... Apropo, n-aveţi o ţigară?

— Termină cu circul! îl repede ofiţerul. Hai pe hol, domnule director adjunct!

— Înseamnă că-i nasulie mare la mijloc, şerifule! se ridică escrocul din pat. Da’ să mor dacă am habar de ceva!

— Cum ai spus? se întoarce „medicul”. Ce cuvinte sunt astea: „nasulie”, „să mor”?... Unde ţi-e „stilul”?

— Poftiţi, domnule doctor! răsună, de data aceasta, în salon vocea sonoră a „directorului adjunct”. Vă rog, după dumneavoastră! şi escrocul face o reverenţă. Apoi, trage cu ochiul la bolnavi şi le şopteşte: Este un mare specialist... Cred că a venit să mă transfere! şi arată cu degetul în sus.

— Eh, dacă aveţi relaţii, oftează unul dintre bolnavi.

Căpitanul Roman, care e cu spatele, abia se abţine să nu râdă. Aude murmurând în urma sa: „De-aşa relaţii să ai matale parte, năşicule, nu eu”!...

Pe holul spitalului ofiţerul reia convorbirea cu escrocul, pornind de la scandalul în care acesta a fost implicat. N-avusese intenţia să înceapă discuţia de la scandal. Infractorul încercase, însă o „eschivă” de la lovitura „directă”, abătând discuţia. Căpitanul ştia, pe escroci este bine să-i laşi să vorbească cât de mult, fiindcă, în felul acesta, comit greşeli şi se trădează singuri.

— M-a *pavazat* rău, dom’ căpitan! se lamentează escrocul. Şi zău dacă am trişat! Am jucat cinstit, zău!

— Pocher?

— Pocher american, cu deschidere dublă!

— Povesteşte-mi de la început.

— Ieri după-masă, m-am dus la stadion, la fotbal. S-a aşezat lângă mine, la peluza a doua, un tânăr care mă tot călca pe picioare. I-am atras atenţia o dată, de două ori... Până la urmă... ne-am împrietenit. După meci, el mi-a propus să mergem undeva să jucăm o carte. L-am invitat la mine acasă, să-l învăţ pocher american, că zicea că nu ştie jocu' ăsta. Gazda nu era acasă. Am jucat pe beţe de chibrit, să ştiţi! Pierzând el beţele de chibrit, că nu mai avea cu ce să-şi aprindă ţigara, şi văzând că nu poate învăţa deschiderea dublă, a sărit la mine şi, cu pumnul... Mi-a deschis arcada stângă. Am încercat să mă apăr, dar m-a lovit cu scaunul peste mână. Huligan, tovarăşe căpitan! Şi nici măcar nu-l cunosc, că a fugit. Mă doare mâna de înnebunesc... Dar să vă spun ce-am făcut până la meci, că poate asta vă interesează.

Căpitanul Roman tăcu.

— M-am sculat pe la ora opt şi m-am apucat de citit „Misterul manechinului". Îmi plac al dracului chestiile astea poliţiste! Dumneavoastră, nu?... Mă rog, poate-mi spuneţi altă dată! Am citit până la ora prânzului, când am plecat în oraş să mănânc ceva. M-am oprit la „Pescarul". Ador peştele... Nu mai mâncasem un somn de multă vreme. Şi-mi era o foame, după atâta citit... Am mâncat o porţie de icre de somn, o ciorbă de somn şi o saramură de somn. După părerea mea, somnul este peştele care are carnea cea mai dulce. M-a costat cam scump, dar a fost delicios, ce să mai vorbesc! Apropiindu-se ora meciului, m-am urcat în troleibuz, de la Universitate, şi m-am dus pe stadion. Restul... ştiţi!

— Ştiu că ai ajuns la Spitalul de urgenţă! zice ironic căpitanul.

— Vedeţi, dă escrocul din cap.

— Şi că nu l-ai mai putut escroca pe omul accla, cu

apartamentul! Parcă proprietate personală voia. Şi în centru, nu?

— Apa... apa... apartament! Ce... apartament?

— Scuză-mă, nu ştii că ai fost în comă încă înainte de meciul de fotbal!... De, ai spus o minciună care te demască...

Escrocul pălise de tot.

— Iar am dat-o în bară! murmură.

— Unde sunt banii, peruca?

— În salon, sub pernă.

— Hai, să-ţi iei lucrurile.

Infractorul intră în salon şi începe să-şi strângă lucrurile.

— Unde plecaţi, tovarăşe director adjunct? îl întreabă un bolnav.

— Mă transfer, răspunse escrocul, alb ca varul.

— O boală mai veche! intervine „medicul”. A recidivat...

Escrocul termină de strâns lucrurile.

— Vă rog, un pahar cu apă! cere el înainte de plecare.

Bolnavii se îmbulzesc să-l servească pe tovarăşul „director adjunct”!...

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, care a fost minciuna demascatoare?

*
* *

[Escrocul a spus o minciună când a afirmat că a mâncat icre de somn. Acestea, fiind toxice, nu se mănâncă.]

Spargerea magazinului de încălţăminte

Prin staţia de emisie-recepţie, căpitanul Roman este chemat de un echipaj al miliţiei la faţa locului, într-un caz de spargere.

...Autori necunoscuţi spărseseră pe timpul nopţii un magazin de încălţăminte şi furaseră o sumă mare de bani şi mai multe perechi de pantofi bărbăteşti de culoare neagră, cu preţul de 360 lei perechea. Pentru a pătrunde în interior, ei spărseseră geamul unei ferestre din spatele magazinului. Tot pe acolo şi ieşiseră...

Căpitanul Roman cercetează locul faptei. În exteriorul clădirii, sub fereastra din spatele magazinului, găseşte cioburi de geam, un bilet de Loto, un şiret de pantofi şi câteva urme de pantofi de damă. În interiorul magazinului, în afara unui mare deranj, nu se găsesc urme.

— Azi-dimineaţă, ajungând primul la serviciu, declară responsabilul magazinului, am rămas stupefiat!... De fapt, aţi văzut ce s-a întâmplat!

— Când aţi sesizat spargerea?

— După ce am intrat înăuntru.

— Uşa de la intrarea în magazin prezenta vreo urmă de forţare?

— Nu.

— Obişnuiţi să jucaţi la Loto?

— Rar. Casieriţa şi vânzătoarele magazinului joacă însă în fiecare săptămână. Ieri, în pauza de prânz, s-au dus toate la agenţia Loto de lângă magazin să-şi cumpere bilete pentru tragerea din această seară.

— Dumneavoastră nu v-aţi luat bilet?

— Nu.

— Când aţi primit marfă ultimă dată?

— Ieri dimineaţă.

Sunt audiate şi cele două vânzătoare ale magazinului.

— Nu bănuiesc cine ar fi putut săvârşi această spargere, spune prima vânzătoare. Ştiu numai că Mariana, colega mea de la raionul de încălţăminte pentru bărbaţi, are un prieten care mie nu-mi place!

— De ce nu vă place?

— Este un tip aşa, neserios...

— Vine şi în magazin?

— Sigur că da, a fost chiar şi ieri.

— Cum arată?

— Un bărbat suplu, cu ochi albaştri, şaten. Umblă îmbrăcat cu o scurtă de fâş, de culoare maro.

— În picioare ce purta ieri?

— Pantofi negri, de 360 lei, dar n-avea un şiret! Chiar am şi râs de el.

— Dumneavoastră aveţi prieten?

— Am avut, dar ne-am certat...

— Ieri, în pauza de prânz, v-aţi luat bilete la Loto?

— Da, toate trei ne-am luat, adică noi două şi casieriţa.

— Unde este biletul dumneavoastră?

— La mine, poftiţi!

Ofiţerul citeşte data emiterii biletului.

— Fiţi amabilă şi chemaţi-o pe colega dumneavoastră, Mariana.

Mariana Iliescu ia loc pe scaun, privind la fiecare gest al căpitanului.

— V-am adus şi biletul meu de Loto! spune ea.

— De unde ştiţi că mă interesează biletul dumneavoastră de Loto?

— Mi-a spus colega că pe-al ei l-aţi controlat.

— Da, însă pe-al dumneavoastră nu vi l-am cerut.

— Curios...! se miră ea. Atunci, ce doriţi să vă spun?

— Vorbiţi-mi de prietenul dumneavoastră!

— Aaa... Deci v-a spus de el, n-a putut să reziste... Precis

v-a spus că e un derbedeu!

— Ce motiv ar fi avut să-l califice astfel?

— Are! Ei i-a făcut curte prima dată, dar l-a respins, reproşându-i că nu e serios...

— Unde lucrează tânărul?

— La noi, la depozit. El ne aduce marfa.

— Responsabilul magazinului cum se poartă cu dumneavoastră?

— Frumos, dar le cam trage la măsea!

— Când aţi primit marfă ultimă dată?

— Alaltăieri!

...Casieriţa magazinului era galbenă la faţă. Nu-şi găsea biletul Loto.

— Nu este, cumva, acesta? îi arătă căpitanul Roman biletul găsit în spatele magazinului.

Casieriţa priveşte biletul cu teamă.

— Da, da, acesta este! spuse ea uluită. Numerele de pe bilet sunt numerele mele preferate. Le joc de multă vreme!

— Unde l-aţi păstrat?

— În halatul pe care-l port la serviciu şi pe care-l ţin în magazin!

— N-aţi avut cumva biletul în poşetă?

— Nu. De asta sunt sigură! Ţin bine minte când l-am pus în buzunarul halatului.

— De ce n-aţi predat banii din vânzările de ieri, la casieria colectoare? Nu cunoaşteţi instrucţiunile?

— Ba, da, le cunosc, însă m-am grăbit să ajung repede acasă, am avut musafiri!

— Vânzătoarele magazinului cum se împacă între ele?

— Nu prea bine. Se iau la ceartă mereu, pentru băiatul acela.

— Cunoaşteţi preţurile la pantofii din magazin?

— Să fiu sinceră, nu prea le cunosc! Am noroc că eu încasez banii de la clienţi după bonurile întocmite de

vânzătoare.

Căpitanul Roman se duce şi la agenţia Loto de lângă magazin. Funcţionarul agenţiei e cam nedormit. Confirmă vânzarea biletelor către vânzătoarele şi casieriţa magazinului de încălţăminte.

— Este adevărat, mai completează el, casieriţa joacă de mult timp numerele 27 - 9 - 19!

— După cum se vede, aţi avut o noapte scurtă! glumeşte ofiţerul.

— O mică petrecere! cască vânzătorul. Am fost în vizită la familia Niculescu. Ne cunoaştem de multă vreme şi...

— Familia Niculescu?

— Da. Aţi şi cunoscut-o pe doamna Niculescu. Este casieriţa magazinului de încălţăminte.

Pentru căpitanul Roman, cercetările luaseră sfârşit. Îl descoperise pe făptaş. Arestat, acesta fu nevoit să-şi recunoască vinovăţia.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cine era hoţul şi cum şi-a dat seama de adevăr ofiţerul?

*
* *

[Ca să pătrundă în magazin, autorul trebuia să spargă geamul din exterior spre interior. Executând această operaţie, majoritatea cioburilor ar fi căzut în interiorul magazinului. Or, ele neexistând aici, rezulta clar că geamul fusese spart din interior spre exterior. Aşadar, responsabilul magazinului înscenase spargerea.]

O greşeală copilărească

— Vopsitorii! Vopsitorii! Numai ei au comis furtul! îşi ieşise din fire responsabilul. Sunt în legătură şi cu cineva din restaurant, dar îl dibuiesc eu pe ăla! Nu mă las!

— Nu vă enervaţi, îi spuse căpitanul Roman. Dacă aşa stau lucrurile, lăsaţi-mă să-mi fac meseria şi o să-l găsesc eu!

— Ba, nu, o să-l descopăr eu, înaintea dumneavoastră! Vreau să-i trag o mamă de bătaie... Să mă ţină minte! Îi strâng pe toţi şi, dacă în zece minute nu-mi spun cine i-a ajutat pe vopsitori să fure banii, îi dau afară din serviciu pe capete... Dacă vor să mă fure, ei bine, atunci să ştie cine sunt eu!

— Veţi greşi, dacă veţi proceda astfel şi-mi veţi îngreuna şi mie misiunea. Care hoţ, după ce a furat atâţia bani, sau, mă rog, care complice o să recunoască în faţa dumneavoastră, de teamă că o să-l daţi afară? Şi-a făcut „suma” şi puţin îi pasă. Se angajează la alt restaurant!

— Dar o să-l doară de ceilalţi salariaţi, pe care o să-i dau afară nevinovaţi!

— Altă greşeală! Cum o să daţi afară din serviciu oameni nevinovaţi? Hoţul ştie că nu puteţi face una ca asta. De ce-i acuzaţi? Furtul s-a comis în văzul lor, ca ei să cunoască cine este hoţul sau complicele? Dacă este aşa, spuneţi-mi dumneavoastră!

— Păi, eu de unde să-i ştiu?

— Atunci, ei de unde să-i ştie?

— Ei trebuie să-l ştie pe complice, că este din rândul lor!

— Care-i acela?

— Nu ştiu, că dacă l-aş şti...! îşi încleştă pumnii responsabilul.

— Deci, de-asta aţi venit la mine: ca să-l ştiţi, să-l faceţi

să-şi primească pedeapsa cuvenită!

— Da. Să-i prindeţi!

— Atunci, mă lăsaţi să mă ocup eu de asta.

— Păi... Sigur!

— Şi după aceea, o să li se schimbe şi „locul de muncă”, n-aveţi grijă!

— Vopsitorii au pus furtul la cale, altfel nu se explică!

— Mai bine luaţi loc, îl invită ofiţerul, şi povestiţi-mi în amănunt cum s-au întâmplat lucrurile şi ce este cu vopsitorii de care tot pomeniţi.

— Ieri am vorbit cu conducerea întreprinderii noastre să-mi trimită doi vopsitori, care să vopsească gardul din spatele restaurantului. Arăta urât... În fine, au venit şi s-au apucat de lucru. În pauza de prânz, i-am văzut dând târcoale pe lângă bucătărie. Sunt oameni, mi-am zis, hai să-i servesc cu ceva de mâncare. I-am servit. Le-am dat şi un şpriţ. După ce-au luat masa, au venit în biroul meu să-mi mulţumească. Casa de fier în care ţin banii era deschisă. Unul dintre ei, Georgică, se tot holba la ea. „Ce, Georgică, n-ai mai văzut casă de bani?” l-am ironizat eu. „Hă, hă! a râs el. N-ai matale atâtea fire albe de păr în cap câte case de bani am pipăit eu! Da’ d-astea, încă n-am văzut! Mă gândeam să ţi-o vopsim, că ai fost băiat bun. Vopsea ne mai rămâne”... N-aveam nevoie să mi-o vopsească, nu era cazul. M-am gândit însă la uşa din spatele restaurantului, care era cam urâtă. Au vopsit-o foarte frumos, mi-a plăcut. Le-am dat şi lor un bacşiş, acolo...

— Pe uşa aceea se circulă?

— Foarte rar. Dă în subsolul imobilului şi de acolo în local. Nu s-a mai umblat pe ea de vreo doi ani!

— N-aţi descuiat-o ca s-o vopsească?

— N-a fost nevoie, că au vopsit-o numai pe afară. Înăuntru ce rost avea?

— Şi ce s-a întâmplat mai departe?

— După terminarea programului, am strâns banii de la ospătari şi i-am încuiat în casa de fier. Dimineaţă, când am venit la serviciu, banii nu mai erau acolo!

— Cum aţi găsit casa de bani?

— Încuiată, cum o lăsasem!

— Dar uşa de la intrarea în restaurant?

— Lacătele erau neatinse. Poate să vă confirme şi bucătarul, că a fost şi el de faţă.

— Cheia de la uşa vopsită unde este?

— În uşă. Adică nu, nu! Am luat-o, ieri, din uşă şi am pus-o în casa de bani.

— Înseamnă că s-a operat cu chei potrivite! trase concluzia căpitanul.

— Exact! îl aprobă responsabilul pe ofiţer. La asta m-am gândit şi eu. Vopsitorii au avut un complice din rândul salariaţilor mei. Vreun ospătar, ceva, care a putut să ia mulajul cheilor mai dinainte.

— Ce vă face să fiţi aşa de convins că vopsitorii sunt autorii principali ai furtului?

— Cum să nu fie ei, doar au rămas în continuare în restaurant!

— Când?

— După ce-au terminat de vopsit. Au băut în local până târziu, la închidere!

— Cine i-a servit?

— Costică!

Căpitanul Roman se deplasă la restaurant. Examină uşa de la intrarea în restaurant, casa de bani şi, apoi, uşa din spatele localului. Nu găsi nici un fel de urme de forţare. Pe uşa proaspăt vopsită identifică câteva urme digitale care, normal, aparţineau celor doi vopsitori. În broască, nu era nici o cheie... „Deci, ăsta-mi erai, domnule responsabil!” îşi spuse el.

— Dumneavoastră m-aţi chemat? auzi ofiţerul în spatele

său.

— Da. Sunt căpitanul Roman de la miliţie! arătă el legitimaţia.

— Să trăiţi! Eu sunt ospătarul care i-a servit aseară pe vopsitori. Vă stau la dispoziţie.

— Spuneţi-mi, vă rog, la ce valoare s-a ridicat consumaţia lor?

— O sută optzeci de lei!

— Şi cine a plătit-o!

— Ei. Au avut bani. Le-a dat şefu' un bacşiş gras, pentru vopsit!

— De unde ştiţi asta?

— Ei mi-au spus. Georgică, unul dintre ei, zicea că şefu' mai trebuie „călcat", că are bani, nu glumă!

— La ce oră au plecat din restaurant?

— La ora închiderii. Erau cam făcuţi.

— Şi din personal, cine a plecat ultimul?

— Şefu', ca de obicei. Nu prea lasă cheile pe mâna altora.

— Sunteţi prieten cu Georgică?

— Nu prea, mai mult cu celălalt, cu Ionică. Ştie o groază de meserii: mecanică, lăcătuşerie, tapiţerie, vopsitorie, e foarte priceput.

— Câţi bani aveţi la CEC?

— Eu? rămase uimit ospătarul. Nici cinci bani!

Căpitanul Roman îi adresase această întrebare pentru a-i studia reacţia, şi, implicit, cota de sinceritate.

— V-aţi supărat pentru această întrebare?

— Nu, dar nu am nici un ban la CEC, nu-mi place să mint!

— Bine, bine, chemaţi-l pe şef!

— Şefu' a plecat.

— Unde?

— S-a dus cu maşina lui să-i aducă pe vopsitori. Spunea că vine cu ei în dinţi!...

— Dar nu i-a cerut nimeni să-i aducă pe vopsitori.

— Nu ştiu, se lăuda la bucătărie că el i-a prins pe hoţi, pe vopsitori. Zicea că el n-are voie să greşească!

— A greşit. Şi, încă, copilăreşte!

— ?!

Un Fiat-1300 opri în faţa restaurantului. Din maşină, coborâră doi oameni în salopete, mai mult împinşi de la spate.

— Mişcaţi-vă, bă, mai repede, că nu sunteţi momâi! îi apostrofă din urmă responsabilul restaurantului. I-am adus pe hoţi, tovarăşe căpitan! se adresă el radios ofiţerului.

— 'Trăiţi, dom' Roman! strecură unul dintre vopsitori.

— Ce faci, Şandrule „Gură de lup"? îi întinse mâna ofiţerul ca la o veche cunoştinţă.

— Mi-am pus pirostriile, dom' Roman, nu mai „mângâi" casele de bani.

— Ştiu, Georgică.

Interlocutorul tresări, când îşi auzi noul nume.

— Şi p'asta o ştiţi?

— Meseria!... Meseria, dragă George.

— Mi-am schimbat numele, fiindcă pe cel vechi vreau să-l uit, se destăinui Georgică. Vreau să uit trecutul...

— Eşti pe drumul cel bun, aprecie Roman. Mergi înainte!

— Înainte... la puşcărie! sări responsabilul restaurantului, care până atunci ascultase cu atenţie discuţia. E hoţ, mi-a furat banii!

— Nu el v-a furat banii şi nici colegul său. Dumneavoastră i-aţi furat! Pardon! I-aţi delapidat!...

— Eu?!... Glumiţi, sau faceţi o greşeală?

— Nu glumesc! În privinţa greşelii... vă aparţine. Ea v-a demascat!

— Cu ce-am greşit? Că v-am adus hoţii cu maşina?

— Că i-aţi adus ieri pe aceşti doi muncitori să vopsească uşa din spatele restaurantului. Vopsitul gardului a fost numai un pretext. Înscenând furtul, i-aţi „dirijat" pe

vopsitori aşa cum aţi dorit şi le-aţi dat bani ca să rămână în continuare în restaurant. N-aţi putut prevedea, însă, toate amănuntele şi aţi comis o greşeală copilărească.

— Bravo, dom' Roman! se bucură Georgică. Sunteţi la înălţime, aşa cum v-am cunoscut de fiecare dată când am „greşit” şi eu. Unde a „zbârcit-o”?

— La una dintre uşi!

— La uşa casei de bani?

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, care a fost amănuntul sesizat de ofiţer şi, implicit, greşeala responsabilului?

*

* *

[Cercetând gaura cheii de la uşa din spatele restaurantului, ofiţerul a văzut că era plină de pânze de păianjen, ceea ce însemna că broasca uşii nu luase contact cu vreo cheie, de multă vreme. Responsabilul restaurantului a minţit declarând că scosese cheia din această uşă şi o pusese în casa de bani. Pânza de păianjen l-a dat de gol.]

Dispariţia ceasului de mână

Un inginer din cadrul unei întreprinderi îşi uitase la serviciu, pe birou - de unde şi dispăruse - elegantul său ceas de mână „Atlantic”.

— Ieri îl cumpărasem, tovarăşe căpitan! spuse păgubaşul deznădăjduit. De mult îmi doream un asemenea ceas.

— Când v-aţi dat seama că vă lipseşte?

— Aseară, înainte de culcare, când am vrut să-l întorc.

— V-aţi dus la serviciu să-l căutaţi?

— Se făcuse târziu şi, apoi, speram, că l-au găsit colegii mei care au rămas să lucreze după orele de program.

— Câţi colegi lucrează în birou cu dumneavoastră?

— Patru, însă numai doi dintre ei au rămas în continuare la birou: inginerul Pietraru şi inginerul Chiriac. Azi-dimineaţă, când am venit la serviciu, i-am întrebat dacă nu mi-au găsit ceasul pe birou. Au dat din umeri. L-am căutat prin sertare, prin fişet, dar degeaba!

— Sunteţi sigur că l-aţi uitat la birou?

— Absolut sigur! Este un obicei al meu, şi cu ceasul dinainte făceam la fel. Îl scoteam de la mână şi-l puneam pe colţul biroului. Parcă urmăresc mai bine timpul, când îl am aşa, în faţă. Cu puţin înainte de terminarea programului, am primit un telefon de la soţie că fetiţa noastră are febră mare şi zace la pat. M-am grăbit, vă daţi seama, să ajung cât mai repede acasă. Am uitat de ceas...

— În ce relaţii sunteţi cu cei doi colegi care au rămas la birou după orele de program?

— Normale. Suntem aceeaşi promoţie.

— Rivalităţi, ceva?

— Da, însă într-un sens pozitiv, pentru a da produse de cea mai bună calitate. În secţia pe care o conduc, am, în această privinţă, un anumit avans faţă de ei. Ne mai şi criticăm în câte o şedinţă de lucru, ca să meargă treaba bine.

— Ce note aţi avut la facultate?

— Bune şi foarte bune, însă la medii ei au avut un „avans” faţă de mine. Mai strecoară ei câte o aluzie, dar... glume. Nu le iau în seamă.

...Căpitanul Roman începu cercetările. Primii cu care stătu de vorbă fură colegii de serviciu ai păgubaşului, care lucraseră în birou după orele de program.

— Eu n-am observat nici un ceas pe biroul colegului meu,

spuse inginerul Pietraru. Eram foarte preocupat cu problemele mele. Din grabă, mi-am uitat şi eu umbrela în cuier, însă am găsit-o, azi-dimineaţă, la locul ei.

— La ce oră a fost chemat la telefon de soţia sa colegul dumneavoastră?

— La orele 14,45. M-am uitat la ceasul meu. Telefonul acela mi-a adus aminte de exterior, de oraş, de casă... Am vrut să ştiu cât mai era până la orele 15,00, când se termina programul.

— Dar n-aţi rămas în continuare?

— Ba da, însă... chestiune de obişnuinţă!

— La ce oră aţi plecat de la birou?

— Pe la orele 17,00. Ultimul a rămas tovarăşul inginer Chiriac.

— Nici eu n-am văzut vreun ceas pe biroul inginerului Matei, spuse inginerul Chiriac. Aveam de rezolvat nişte lucrări urgente. Pe la orele 18,00, mi-am luat fâşul din cuier şi am plecat acasă.

— Aţi observat în cuier umbrela colegului dumneavoastră?

— Să fiu sincer, n-am văzut-o. Eram obosit...

— Când v-aţi reparat ceasul ultima dată? îl întrebă căpitanul zâmbind.

— Dar de unde ştiţi? rămase surprins Chiriac.

— N-are importanţă de unde ştiu. Când v-aţi reparat, deci, ceasul?

— Acum o săptămână. Dar de ce vă interesează?

Ofiţerul nu răspunse. Adresă o nouă întrebare:

— Când aţi plecat acasă, v-aţi uitat la ceasul de la poarta întreprinderii?

— N-avea nici un rost! Am ceasul meu!

— Fiţi amabil, cât este ora acum?

— ... 9,36!

— Ceasul dumneavoastră este în urmă cu opt minute! îi

spuse Roman arătându-i ceasul său.

— Hm!... Iar a luat-o razna! rosti inginerul nemulţumit.

Căpitanul Român continuă cercetările.

— Ce cunoaşteţi despre dispariţia unui ceas de mână care a fost uitat aici, în birou? întrebă el pe femeia de serviciu care sosise atunci.

— Ce să cunosc, tovarăşe căpitan, nimic! răspunse femeia. Eu când găsesc câte un obiect, întreb şi apoi îl restitui celui care l-a pierdut. Puteţi să întrebaţi salariaţii! Eu, personal, n-am ceas. Mi-ar place să port un „Atlantic”, da... Să fiu sinceră, ieri nici n-am făcut curat în acest birou, m-am grăbit să plec mai devreme.

— Când aţi plecat?

— La un sfert de oră după tovarăşul inginer Chiriac. Le cam bârfeşte!

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ei! Aşa...

— Poate-mi spuneţi, totuşi!

— Nu prea-i convine că tovarăşul inginer Matei s-a înscris la nişte cursuri... o facultate mai mare... cam aşa ceva... L-am auzit când vorbea cu tovarăşul inginer Pietraru, că era uşa întredeschisă. Că prea le-o ia înainte, aşa zicea.

...Fu audiat şi portarul întreprinderii. Acesta dăduse o raită prin birouri, în seara precedentă.

— Da, spuse el, am fost prin birouri, am căutat-o pe femeia de serviciu, deoarece o chema cineva la telefon, dar n-am găsit-o. N-am văzut aici, în birou, sau pe birou, nici un ceas şi nici o umbrelă.

— Tovarăşul inginer Pietraru la ce oră a ieşit pe poartă?

— Pe la orele 17,00. S-a uitat la ceasul de la poartă şi mi-a spus zâmbind: „Vezi că merge cu un minut înainte!”

— Bine. Dar tovarăşul inginer Chiriac?

— La orele 18,15!

— Cum era îmbrăcat?

— În costum!

În ciuda situaţiei, care era destul de încurcată, căpitanul Roman, când punea ultima întrebare, îl stabilise pe făptuitor. Dumneavoastră ştiţi cine era acesta?

*
* *

[Femeia de serviciu. Căpitanul Roman a întrebat-o ce ştie despre dispariţia unui ceas de mână, fără a-i preciza marca ceasului.]

Plus sau minus infinit

În acea duminică senină de toamnă, căpitanul Roman se pregătea să plece cu familia la plimbare, când cineva sună la uşa apartamentului său. Era ajutorul ofiţerului de serviciu.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! Scuzaţi-mă că vă deranjez.

Ofiţerul închise uşa care dădea spre sufragerie.

— Ce s-a întâmplat?

— Un cetăţean a fost accidentat mortal. Şoferul vinovat a fugit de la locul faptei.

Roman privi la soţia sa care tocmai deschisese uşa şi auzise ultimele cuvinte.

— Nu-i nimic, spuse ea. Mergem altă dată la plimbare.

...Spitalul de urgenţă.

— Îmi pare rău, zise medicul. Am făcut tot ce a fost posibil, dar nu l-am putut salva...

— A spus ceva despre accident? întrebă căpitanul,

— Când a fost adus la spital, era deja în comă.

— Cine l-a adus?

— Un cetăţean cu o „Dacia-1300”.

— V-aţi notat numele lui? Eventual, numărul maşinii?

— Eu n-am notat nimic, poate surorile de la „Internări”. Ele l-au primit pe accidentat şi au obligaţia să noteze datele despre persoanele care însoţesc sau aduc accidentaţi.

— Ce-mi puteţi spune despre decedat?

— A fost victima unui foarte grav accident de circulaţie. Cred că maşina a trecut peste el!

— Ce vă îndreptăţeşte să credeţi acest lucru?

— Multiplele leziuni de pe corp şi de pe faţă.

— Dumneavoastră aveţi maşină?

— Da, am, răspunse medicul, după o scurtă pauză. Dar ce legătură are...

— O legătură foarte simplă, zâmbi căpitanul. Aceea de a-mi da seama dacă dumneavoastră aţi interpretat gravitatea accidentului numai ca medic sau şi în calitate de conducător auto.

— Aaa! Vă înţeleg... Numai că eu n-am comis niciodată un accident de circulaţie, spuse medicul şi ciocăni de câteva ori cu degetul în masă. Este drept că fiind aproape zilnic la volan, am interpretat cazul şi prin această prismă. Am văzut câteva accidente cu ochii mei. Uneori, vă rog să mă credeţi, sunt pur şi simplu uimit când văd unii conducători auto sau pietoni sfidând cele mai elementare reguli de circulaţie.

— Ce să facem, tovarăşe doctor. Noi depunem eforturi mari, veghem zi şi noapte pentru a preîntâmpina accidentele, facem educaţie rutieră cetăţenilor, însă unii tot nu înţeleg... şi ajung ori la spital, ori pe banca acuzaţilor...

— Mda! făcu pe gânduri medicul. Sarcina dumneavoastră nu este uşoară, tovarăşe căpitan. Mă gândesc la cazul pentru care aţi venit. Dacă autorul accidentului a fugit de la locul faptei, nu va fi chiar aşa de simplu pentru

dumneavoastră să-l găsiţi. Fireşte că el şi-a luat măsuri de ascundere a faptei. Probabil, acum caută un alibi care să-l pună la adăpost...

— Un „adăpost” sub care nu se va putea ascunde, însă, la infinit. Ca să scoatem adevărul la... suprafaţă, noi trebuie să ştim însă încotro să ne îndreptăm cercetările, spre plus infinit sau spre minus infinit, glumi căpitanul.

— În cazul accidentului care vă interesează, cred că aveţi nevoie de o busolă, glumi şi medicul.

— Adevărat, şi „busola” cred că vreţi să mi-o daţi dumneavoastră, arătă căpitanul spre un plic de pe biroul medicului pe care era scris: „Cioburi găsite în părul accidentatului”.

— Aţi... ghicit! spuse medicul cu o uşoară mirare. Să fiu sincer, eu nu m-aş putea orienta în nici o direcţie, cu o asemenea „busolă”. Câteva cioburi acolo, nu-mi spun mare lucru. Dar, mă rog, aici dumneavoastră sunteţi specialist şi v-o ofer cu plăcere. Când l-am aşezat pe accidentat pe masa de operaţie, i-am găsit în păr mai multe cioburi. Le-am adunat pe toate şi le-am pus în acest plic. M-am gândit că poate vor folosi.

Căpitanul Roman deschise plicul, privi cioburile şi spuse:

— Vă mulţumesc. „Busola” oferită de dumneavoastră îmi indică deja un drum.

— Care? fu curios medicul.

— La laboratorul de expertize criminalistice.

Medicul dădu încântat din cap.

— Bun. Înseamnă că infinitul se micşorează!

— Aşa este, însă mai am nevoie şi de îmbrăcămintea victimei.

— Este la camera de gardă, vă rog să poftiţi!

— Mulţumesc.

... Căpitanul Roman împachetă cu grijă îmbrăcămintea şi încălţămintea, sub privirea atentă a medicului.

— Uff!...

— Ce s-a întâmplat, tovarăşe doctor? îşi întoarse capul ofiţerul.

— M-am uitat la dumneavoastră cu câtă grijă aţi împachetat aceste obiecte, că nu cumva să se piardă măcar un fir de praf, şi mă gândesc la oamenii despre care am vorbit mai înainte, în categoria cărora intră şi autorul acestui accident. Dacă ar fi avut şi el grijă să respecte regulile de circulaţie, nu s-ar fi pierdut viaţa unui om. Victima n-a avut nici o vină. A traversat strada corect, pe marcajul pentru pietoni.

— De unde cunoaşteţi acest lucru?

— Mi-a spus o soră de la „Internări”.

— Ea de unde ştie?

— Probabil, de la cetăţeanul care l-a adus pe accidentat.

— Unde sunt surorile? Aş dori să stau de vorbă cu ele.

— Jos, la parter. Vă însoţesc.

La camera de „Internări” a spitalului, căpitanul Roman discută cu două surori.

— Vai, săracul de el! spuse una dintre ele. E nenorocire mare cu maşinile astea. Tramvaiul, autobuzul, troleibuzul - cele mai sigure mijloace de transport!

— Bine, bine, dar, după câte am aflat, cetăţeanul a fost accidentat când a traversat strada, zise ofiţerul. Din tramvai, din autobuz, oamenii tot coboară la o staţie şi, apoi, merg pe jos...

— Dar omul ăsta, săracul de el, n-a avut nici o vină. A traversat strada printr-un loc marcat.

— Ba nu, dragă, interveni cealaltă soră. Prin loc nemarcat!

— Unde s-a întâmplat accidentul? întrebă ofiţerul.

— Pe Şoseaua Ianculuí, spuse prima soră.

— Ba nu, pe Şoseaua Giurgiului! interveni cealaltă.

— Aţi notat numele cetăţeanului care l-a adus pe

accidentat sau măcar numărul maşinii?

Surorile dădură din umerii

— Era foarte grăbit şi agitat, argumentă sora mai tânără. Mi-a spus că el nu ştie nimic. Îl găsise căzut jos, pe marcajul care indică trecerea de pietoni.

— Atunci, cum de ştiţi unde s-a întâmplat accidentul? întrebă căpitanul.

— Tot de la el. Mi-a spus că dăduse de bietul om pe Şoseaua Giurgiului.

— Eu am vorbit ultima cu el, interveni cealaltă soră, şi mi-a spus că pe Şoseaua, Iancului. Undeva, departe de marcajul care indică trecerea pentru pietoni...

Căpitanul Roman privi la medic.

— Plus sau minus infinit! rosti medicul supărat că cele două surori nu-şi făcuseră datoria cum trebuie.

— De ce nu i-aţi cerut buletinul său un act de identitate? le întrebă medicul pe surori. Nu cunoaşteţi instrucţiunile? Măcar numărul maşinii să-l fi notat!

Surorile priviră în jos.

— Ne-am ocupat de pacient, spuse sora mai tânără. Trebuia intervenit urgent.... Ştiu că era o „Dacie-1300”, albastră.

Medicul îl conduse pe ofiţer până la maşina miliţiei.

— Îmi pare rău, vă rog să iertaţi această neregulă, le scuză medicul pe surori. N-o să se mai întâmple.

Căpitanul tăcu. Era supărat de neglijenţa surorilor.

— Ştiu că acum vă este şi mai greu, reluă medicul. Desigur, n-au vrut, ele au avut grija bolnavului întâi. Acum, de unde veţi începe cercetările? Nu ştiţi măcar locul producerii accidentului.

— De la minus infinit! îşi regăsi deodată aplombul Roman.

— Adică?

— De la victimă, la „busola” pe care mi-aţi oferit-o

dumneavoastră.

— Ar fi un „drum”, dar pare foarte greu, aprecie doctorul. Apoi, oraşul acesta are atâtea drumuri...

Căpitanul Roman se urcă în maşină.

— Uitaţi, aici este numărul meu de telefon, îi dădu medicul o carte de vizită. Aş fi încântat să aflu dacă aţi ajuns la capătul drumului, şi dacă „busola” pe care v-am oferit-o v-a ajutat la ceva. Să nu uitaţi că recoltarea cioburilor pe care vi le-am dat reprezintă prima mea încercare de criminalist.

— Bine, tovarăşe doctor, zise ofiţerul, punând cartea de vizită în buzunar. Sper să vă sun cât mai repede. Nu vreau să vă las să aşteptaţi la infinit!

... Căpitanul Roman intră în laboratorul de expertize criminalistice.

— Tocmai am terminat expertiza, tovarăşe căpitan, i se adresă unul dintre experţii criminalişti.

— Şi?

— Cioburile provin de la carcasa semnalizatoarelor de poziţie, de la o „Dacie-1300”. Poftiţi raportul de expertiză!

— Vă mulţumesc.

— Sunteţi pe urme bune, nu?

— Aţi ghicit.

Căpitanul Roman coborî scările până la etajul întâi şi intră în biroul şefului său.

— Să trăiţi, tovarăşe colonel! Permiteţi-mi să vă raportez rezultatul cercetărilor de până acum, în cazul accidentului de pe Şoseaua Giurgiului.

— Te rog, ia loc, îl invită şeful. Accidentul de pe Şoseaua Giurgiului, ai spus? Parcă nu se ştia unde s-a comis accidentul.

— Până acum cinci minute, numai am bănuit că accidentul s-a comis pe Şoseaua Giurgiului, dar de cinci minute sunt sigur. Am intuit de la început că autorul este

chiar şoferul „Daciei-1300” albastre, care a dus victima la spital. El n-a dorit să i se afle identitatea şi s-a prefăcut foarte grăbit. Şocat de accident, a pomenit de Şoseaua Giurgiului şi de un marcaj pentru trecerea pietonilor. Dându-şi seama că nu trebuia să spună unde se întâmplase accidentul, pentru a le deruta pe surorile de la „Internări”, lansase imediat varianta cu Şoseaua Iancului şi cu locul nemarcat. Surorile, nu şi-au dat seama de truc, tratând problema cu indiferenţă, ca de altfel şi cealaltă problemă, a identificării necunoscutului. Eu n-am putut fi, însă, indiferent... şi am căutat locul accidentului pe Şoseaua Giurgiului. La trecerea de pietoni din staţia de tramvai „Piaţa Progresul”, am găsit urmele unui accident de circulaţie, respectiv câteva particule de vopsea albastră şi câteva cioburi. Le-am ridicat şi le-am dus la laboratorul criminalistic. Acum cinci minute, am aflat că cioburile provin de la carcasa semnalizatoarelor de poziţie, de la o „Dacie-1300”. Este vorba atât de cioburile căzute din părul victimei şi recoltate de medicul de la spital, cât şi de cele găsite de mine la trecerea de pietoni, despre care am amintit. În plus, vopseaua provine tot de la o „Dacie-1300” albastră.

— Felicitări, tovarăşe căpitan. Actul I a însemnat un succes. Cum stăm cu actul II!

— În urma verificărilor pe care le-am făcut în Piaţa Progresului am stabilit că o „Dacie-1300”, albastră, a frânat brusc la trecerea de pietoni din staţie, apoi şoferul a plecat după ce a luat pe cineva în maşină. Martorul care a văzut scena vindea zarzavat la o tarabă şi n-a putut să-şi dea seama dacă a fost vorba despre un accident. Totul s-a petrecut foarte repede...

— La circumscripţia de miliţie în raza căreia se află Piaţa Progresul aţi verificat?

— Verificat. Nu s-a prezentat nici un cetăţean care să

reclame că a văzut accidentul de circulaţie. Au fost câţiva oameni în staţie, când s-a produs accidentul, dar... nu i-a interesat!

— Păcat. Poate s-au gândit că după ce victima va fi transportată la spital, şoferul se va întoarce la locul accidentului, aşa cum spune legea.

— Probabil.

— În acest caz, înseamnă că nu vă rămâne decât o singură şansă: semnalizatoarele.

— Evident.

— Ştiu că nu va fi uşor. Este bine să începeţi verificările de la magazinele care vând piese pentru autoturismele „Dacia-1300”.

— Am înţeles!

...După trei zile de verificări intense, căpitanul Roman cerceta în biroul său pe principalul bănuit. Acesta îşi montase la autoturismul său, o „Dacie-1300”, albastră, două carcase noi pentru semnalizatoarele de poziţie-faţă. Maşina fusese „retuşată”, în partea din faţă, cu vopsea de aceeaşi culoare, probabil pentru a ascunde urmele accidentului.

— N-am trecut duminică după-amiază pe Şoseaua Giurgiului, spuse bănuitul. Am circulat cu maşina, dar până la Băneasa.

— Degeaba negaţi, îi arătă căpitanul cioburile găsite la locul accidentului. Ele sunt grăitoare!

— Nu cred că nişte cioburi de sticlă mă pot acuza! se apără conducătorul auto.

— Ba da, ele vă acuză mai mult decât zece martori la un loc. De când sunteţi conducător auto?

— De două luni, dar de ce mă întrebaţi?

— O să vedeţi. Cine v-a cumpărat cele două carcase pentru semnalizatoarele de poziţie-faţă?

— Soţia mea.

— Şi cine le-a montat la maşină? Dumneavoastră în nici un caz.

Interlocutorul fu surprins de vorbele ofiţerului.

— Îîî... un coleg de serviciu, care are şi el o „Dacie 1300”.

— Când vi le-a montat?

— Ieri.

— De ce?

— Fiindcă cele vechi se uzaseră.

— Nu este adevărat! îl contrazise căpitanul. Carcasele vechi sunt aici, pe masă, priviţi-le, cioburi... Dumneavoastră aţi comis accidentul de circulaţie!

— Eu n-am comis nici un accident de circulaţie!

— Atunci, am să vă confrunt cu surorile de la Spitalul de urgenţă, unde l-aţi dus pe accidentat.

— De acord. Vă veţi convinge că eu n-am dus nici un accidentat la spital! radie bănuitul. Aştept confruntarea!

Căpitanul Roman interpretă pe loc bucuria bănuitului şi intui răsturnarea situaţiei.

— Vă rog să mă scuzaţi că nu mi-am terminat ideea, improviză el rapid. Este vorba despre o dublă confruntare, în triunghi!

— Cum aţi spus, dublă confruntare? În triunghi?! fu nedumerit conducătorul auto.

— Aţi auzit bine. Confruntarea are loc, pe de o parte, între dumneavoastră şi colegul dumneavoastră, iar pe de altă parte între dumneavoastră doi şi surorile de la spital: un triunghi! Un triunghi cu patru laturi, dacă vreţi! Şi, desigur, surorile îl vor alege pe prietenul dumneavoastră! Vă place logica?

Omul nu răspunse. Se schimbase la faţă.

— Iar dumneavoastră să mai învăţaţi câte ceva despre piesele autoturismului „Dacia-1300”, continuă atacul căpitanul. Cunoştinţele pe care le veţi acumula vă vor folosi, însă... nu pentru a ascunde un accident de circulaţie!

Interlocutorul se aşează din nou pe scaun şi ceru o coală de hârtie şi un stilou.

— Declar adevărul, spuse el. I-am împrumutat maşina colegului meu. El a comis accidentul. M-a implorat să nu-l denunţ...

Fostul bănuit se apucă de scris declaraţia, privind din când în când la cioburile pe care i le arătase ofiţerul. „Ce n-am ştiut eu? se întreba el. Cu ce m-a prins?”

...Căpitanul Roman îl sună la telefon pe medicul de la Spitalul de urgenţă.

— Sunt încântat că vă aud, spuse medicul la aparat. Aţi ajuns repede la capătul infinitului! glumi el. V-a ajutat şi „busola” pe care v-am oferit-o?

— Foarte mult, răspunse căpitanul. Acul „busolei” dumneavoastră arăta exact încotro s-o iau.

— Şi de unde aţi început orientarea?

— Şi de la plus şi de la minus.

— Vă rog...

— De la declaraţiile contradictorii ale surorilor de la „Internări”.

— Glumiţi?

— Deloc. Autorul accidentului este cetăţeanul care a adus victima la spital. Acum, am probe sigure, aşa că...

În aceeaşi zi, seara, căpitanul şi doctorul se întâlneau în oraş, la o cafea. Doctorul îşi procurase un manual de criminalistică şi dorea să înţeleagă, cum zicea el, dinăuntru, „mecanismul” descoperirii vinovatului.

Dumneavoastră, stimaţi cititori, puteţi preciza ce n-a ştiut, fostul bănuit?

*

* *

[Fostul bănuit nu ştia că semnalizatoarele de poziţie, respectiv carcasele lor, la autoturismele „Dacia 1300” sunt confecţionate dintr-un material plastic special şi nu din sticlă.]

„Şoarecele” şi „pisica”

La miezul nopţii, căpitanul Roman se afla încă la birou. Deodată, se stinse lumina. „Asta îmi mai trebuia acum!” îşi spuse ofiţerul. Dar n-apucă să aprindă un băţ de chibrit, că biroul era din nou luminat. „O defecţiune scurtă!” se bucură el. „Bine că n-a durat mai mult!” Se apucă din nou de lucru. Telefonul de pe biroul său zbârnâi, la ora aceea din noapte, parcă mai strident ca de obicei.

— Alo! Căpitanul Roman la telefon.

— Să trăiţi! Sunt ofiţerul de serviciu, locotenentul Muşat.

— Ce faci, încă nu te-ai culcat? glumi căpitanul.

Ofiţerul de serviciu râse scurt, apoi zise:

— De câte ori sunt de serviciu, am insomnie. Şi nu din vina mea... Observ însă că după spargerea casei de bilete a cinematografului, dumneavoastră faceţi „de serviciu” serios!

— Nu din vina mea! îl imită pe un ton glumeţ căpitanul.

— Ştiu, încuviinţă locotenentul. Să vă raportez de ce v-am deranjat. Am primit un telefon de la responsabilul barului de noapte „Orient”. Mi-a spus ceva care cred că vă interesează: acum zece minute, când s-a întrerupt lumina, un consumator a fost lovit puternic cu pumnul în faţă. Din cauza întunericului, nimeni n-a văzut cine l-a lovit.

— Şi de ce nu te-ai dus acolo?

— Am vrut întâi să vă raportez dumneavoastră. Am bănuit că mai târziu veţi trece pe la bar, să vedeţi care-i

„atmosfera”, şi m-am gândit că, dacă vă informez mai devreme...

— Desigur, ai făcut foarte bine, tovarăşe locotenent, îl întrerupse cu amabilitate Roman. Mă duc eu la bar să văd despre ce e vorba.

Barul „Orient” nu era departe de sediul miliţiei. Pe drum până acolo, căpitanul Roman se gândi la posibilitatea ca autorul spargerii casei de bilete să cheltuiască banii furaţi în chefuri sau pe distracţii, barul de noapte fiind foarte tentant în acest sens. Autorul spargerii nu putea fi decât un individ „familiarizat” cu casa de bilete a cinematografului, poate chiar un speculant de bilete de cinema. Aceşti pierde-vară, dacă nu sunt prinşi şi reuşesc să-şi facă „deverul”, încearcă, după aceea, să-şi înmulţească „câştigul” la jocuri de noroc, sau îl cheltuiesc prin restaurante şi baruri. A doua zi, o iau de la capăt...

Ajunse la barul „Orient”.

— Să trăiţi! îl salută pe ofiţer, aproape milităreşte, portarul. Aţi venit pentru cetăţeanul acela?

— Da. Unde este?

— În biroul tovarăşului responsabil.

— Cine l-a lovit?

— Nu ştiu. La noi, a fost o întrerupere de curent. Cred că şi în oraş. Atunci a fost lovit. A stat la o masă cu mai mulţi, undeva în fundul barului. Când s-a stins lumina, s-a auzit numai atâta: „Trosc!” Iar când s-a aprins, era căzut pe spate, cu scaun cu tot.

— De unde cunoaşteţi aceste amănunte?

— Mi-a povestit Mişu, ospătarul! El serveşte în raionul unde s-a întâmplat chestia asta.

— Spune-mi, te rog, l-ai văzut pe cel lovit?

— Cum să nu, m-am dus şi eu în biroul responsabilului când am auzit. Ce fel de lovitură o fi fost, dom’le? mă întrebam.

— Dar pe cei cu care a fost la masă, i-ai văzut?

— I-am văzut şi pe ei, sunt trei inşi din ăia, cu un păr...

— Care dintre ei a mai fost pe aici, în ultimele nopţi?

— N-am reţinut ca vreunul din cei patru, l-am pus la socoteală şi pe cel lovit, să mai fi fost la barul nostru. Preţurile sunt cam pipărate aici.

— Unde sunt cei trei?

— Într-un alt birou, separat!

Căpitanul Roman coborî o spirală de trepte şi intră în bar. Printr-o perdea de fum de ţigară, răzbăteau unde palide de lumini multicolore. Pe ringul de dans, desluşi siluetele câtorva perechi, unduindu-se în ritmul unui tango. Mesele cu trei picioare din încăpere erau scunde, orientale. Se consumau băuturi alcoolice, cafele, se discută, se fuma. Ţigările aprinse păreau fosforescente în semiîntuneric. Ofiţerul ocoli ringul de dans, aruncând priviri discrete asupra figurilor consumatorilor. „Câţi dintre cei de aici merg mâine dimineaţă la serviciu?” se întrebă căpitanul, apoi intră în biroul responsabilului.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! îl salută un bărbat într-un costum negru, impecabil, şi cu papion la gât.

La sosirea ofiţerului, se ridicase de pe scaun şi un tânăr subţirel, cu o vânătaie la ochiul stâng. Purta un costum nou, puţin cam strâmt.

— Omul acesta, arătă responsabilul spre tânăr, este cel lovit, când s-a stins lumina. Nu ştie cine l-a lovit.

— M-a pocnit rău, se văită tânărul, cred că cineva de la o masă vecină.

— Eu nu cred asta! replică responsabilul. Împreună cu prietenii dumneavoastră, aţi stat la o masă chiar într-un colţ. Nu vă putea lovi decât cineva de la masa din spate, care este ocupată şi acum de un bărbat şi o femeie. Cel mai aproape era femeia. Stătea cu spatele. Este exclus să vă fi lovit ea. Pumnul pe care l-aţi primit, de altfel foarte

puternic, vi l-a dat unul dintre „prieteni”. De aceea, i-am invitat, până la sosirea organelor de miliţie, să ia loc într-un birou. Acolo, la masă, a fost probabil o neînţelegere, o discuţie aprinsă şi dumneavoastră trebuie să fiţi cinstit şi să spuneţi adevărul.

— A cui a fost iniţiativa de a anunţa miliţia? întrebă căpitanul.

— A mea! se bătu uşor cu palma peste piept responsabilul barului. Tânărul mi-a lăsat impresia că nu dorea să reclame!

— Aşa este? privi căpitanul la cel lovit.

Tânărul se descheie la haină şi-şi scoase batista. În acest moment, omul legii observă o etichetă aplicată pe căptuşeala hainei. Costumul fusese cumpărat recent şi, probabil, în grabă, de vreme ce era şi cam strâmt.

— Da... N-am fost hotărât să reclam, se tamponă tânărul cu batista peste ochiul stâng.

— De ce?

— M-aţi fi chemat pe la miliţie, apoi aş fi pierdut timp şi pe la tribunal.

— Unde lucraţi?

— Încă nu lucrez, răspunse interlocutorul, încurcat. Sunt în căutarea unui loc de muncă.

— Şi înainte unde aţi lucrat?

— N-am lucrat. Acum încep...

— De unde aveţi bani să cheltuiţi la bar, dacă nu lucraţi?

Întrebarea îl deranjă vădit pe tânăr. Obrajii începuseră să i se înroşească.

— Îmi dau părinţii!

— Cât vă dau zilnic?

— Un pol, doi, acolo!

— Şi banii aceştia vă ajung pentru mâncare şi pentru bar?

— Dar nu vin mereu la bar.

— ... La barul „Orient”! completă pe un ton rece căpitanul. Mai sunt şi alte baruri, unele de zi. Aici, aţi venit fiindcă aveţi, probabil, „economii” serioase!

— Da de unde, numai ce-mi dau părinţii.

— Şi cine vă îmbracă, vă încalţă?

— Tot părinţii. Ei sunt cei care fac economii...

— Să-l purtaţi sănătos! îi arătă căpitanul costumul.

— Aaa... Hî! Economii ! se grăbi tânărul cu răspunsul.

Urarea ofiţerului, venită hodoronc-tronc, îl pusese într-o dificultate mult mai mare decât pumnul care-i produsese vânătaia de la ochiul stâng.

— Când l-aţi cumpărat?

— Dar bine, tovarăşe căpitan, dumneavoastră mă cercetaţi pe mine sau pe cei care m-au lovit? mimă tânărul pentru a câştiga timp de gândire.

— Ştiu că nu sunteţi grăbit, îi replică ofiţerul. Până vă angajaţi într-un serviciu, mai avem puţin timp să discutăm. Aşa că spuneţi-mi, dar foarte precis: când l-aţi cumpărat?

— Ieri!

— Cum să interpretez răspunsul dumneavoastră? Ieri sau alaltăieri? ceru căpitanul. Uitaţi-vă la ceas! V-am cerut un răspuns precis, nu?

Tânărul întinse mâna stângă înainte, cu un gest mecanic, şi-şi privi ceasul. După aspectul curelei, căpitanul îşi dădu seama că şi ceasul era nou.

— Alaltăieri, scuzaţi-mă! răspunse băiatul. Acum este ora 1,30!

— Câţi bani aţi avut?

— Dar bine, tovarăşe căpitan...

— Câţi bani aţi avut? nu-l slăbi ofiţerul. Mă gândesc că poate agresorul v-a lovit să vă ia banii!

— Nici vorbă de aşa ceva, tovarăşe căpitan. Mi-au dat părinţii nouă sute de lei şi mi-am cumpărat acest costum de haine. Pentru bar, nu mi-a mai rămas decât cincizeci de lei.

Puteţi să mă controlaţi!

— De ce să vă controlez, doar eu am venit să-i cercetez pe cei care v-au lovit, nu pe dumneavoastră, îi întoarse cuvintele ofiţerul. Aveţi telefon acasă?

— Nu.

— Atunci, avem noi, la miliţie!

Tânărul privi mirat la ofiţer. Nu ştia ce să creadă. Căpitanul Roman ridică receptorul telefonului de pe biroul responsabilului şi formă un număr.

— Alo! Locotenentul Muşat? întrebă căpitanul.

— Da, tovarăşe căpitan! răspunse vocea de la celălalt capăt al firului.

— Am nevoie de o verificare urgentă. Trebuie aduşi la miliţie părinţii unui tânăr.

— Vă ascult. Notez.

— Trimite un echipaj pe strada... Un moment, tovarăşe locotenent. Dă-mi, te rog, buletinul de identitate! se adresă tânărului.

Tânărul scoase buletinul de identitate. Îl înmână ofiţerului, spunând:

— Nu-i deranjaţi la ora asta, vă rog frumos. Nu ei mi-au dat banii pentru costum. Vă spun adevărul...

— Tovarăşe locotenent, reluă Roman vorbind încetişor, nu mai este nevoie de verificare, a intervenit altceva.

Căpitanul puse receptorul în furcă.

— Banii i-am primit de la Nicu „Şobolanu”, spuse tânărul. I-am făcut unele servicii...

— Unde este Nicu „Şobolanu”?

— În camera de alături, împreună cu ceilalţi care au fost la masă.

— Şi câţi bani ţi-a dat?

— Nouă sute de lei!

— Gândeşte-te bine! Un cadou, nimic? Un ceas, spre exemplu, doar l-ai tăinuit destul!

Interlocutorul se uită la ceas, cu un gest reflex. Fusese surprins. Răspunse cu jumătate de gură:

— Da... Şi ceasul. El...

— El, ce? Dar mai repede, că ne apucă dimineaţa!

— El mi l-a cumpărat. Zicea că eu sunt încă „şoricel” şi nu ştiu să aleg.

— Ţi-a cumpărat un ceas, un costum, şi mai ce? îl luă la sigur căpitanul.

— Atât, ce-aţi spus dumneavoastră, altceva nimic, răspunse tânărul cu o voce palidă.

— Şi astea ţi le-a cumpărat fiindcă i-ai făcut un mare serviciu. L-ai pândit!

— Cum să... De ce să...

— Să nu-l prindă „pisica”! Ai ţinut „şase”, cum ziceţi voi!

— Care... pisică? făcu pe prostul tânărul.

— Chiar nu ştii?

— Nu înţeleg cine este „şoarecele” şi cine este „pisica”!

— El este „şoarecele”, ba încă un „şobolan”, asta înseamnă un bişniţar, un hoţ cu experienţă, iar eu sunt „pisica”! Tot cu experienţă! Este clar acum?

— Îîî!

Căpitanul Roman nu-l mai lăsă să-şi pregătească un nou răspuns. Spuse cu ironie:

— Dă jos costumul de pe tine, „şoricelule”! Provine din bani furaţi, ştii bine! Şi altă dată să ţii minte că *pisica* tot îi prinde pe *şobolani,* ca să nu mai vorbim de şoricei! Dă-mi şi ceasul!

— Vă rog, tovarăşe căpitan! Vă rog... Lăsaţi-mi costumul. numai până ajung acasă să mă schimb. Cum să mă dezbrac aici, în lume! Vă daţi seama...

— Te punem pe ringul de dans să susţii un program artistic, îl ironiză responsabilul barului, care până atunci admirase măiestria ofiţerului. De când n-ai vrut să reclami la miliţie că ai fost lovit, mi-am dat seama că nu eşti un

client onorabil!

— „Clienţii” mei sunt întotdeauna onorabili! interveni căpitanul. Dacă vreţi să vă dovedesc, uite, ne va spune chiar acum, cine, în afară de el şi Nicu „Şobolanul”, a mai participat la furtul banilor din casa de bilete a cinematografului şi unde se află restul de bani.

— Da’ nu-mi daţi costumul jos, aşa-i?

— Rămâne de văzut!

— Eu am ţinut „şase”, iar Nicu „Şobolanu” şi cu ceilalţi doi, care sunt şi ei în camera de alături, au comis spargerea. Ei şi-au împărţit banii, iar mie mi-a cumpărat Nicu „Şobolanu” costumul de haine şi ceasul. Nu mi-au spus câţi bani au găsit, dar mi-am dat seama că a fost o sumă mare şi că m-au „tras în piept”. Le-am spus la masă că, dacă nu-mi dau toată partea mea, îi reclam. Atunci s-a stins lumina şi am primit un pumn. Cred că unul din ei a dat!

— Cu ce se ocupă „amicii”? îl întrebă ofiţerul.

— N-au serviciu. Ne cunoaştem numai de o săptămână. Ne-am întâlnit la cinematograf, la coada de bilete, apoi pe la colţul cinematografului...

— Şi nu v-a fost teamă că vă prinde miliţia speculând bilete de cinema?

— Cum să nu, dar Nicu „Şobolanu” zicea că aici e mai greu, fiindcă mulţi îţi iau apărarea şi nu te denunţă dacă pun mâna pe un bilet în plus. Important este să ai bilete, să le dai la toţi şi, gata, le-ai astupat gura!

— Şi furtul?

— Tot Nicu „Şobolanu” l-a pus la cale. Zicea să ne-nţolim mai bine, că aşa vom fi mirosiţi mai greu, şi apoi să avem fiecare un „fond de rulment”, acolo!

— Acum, eşti curios să afli cine te-a lovit?

— Ştiu eu?!

Căpitanul Roman, după ce dădu un telefon la miliţie, merse, însoţit de responsabilul barului, în camera unde se

aflau ceilalţi trei hoţi.

— Dar greu mai vine şi miliţia asta, domnule! spuse unul mai şmecher, neras de multă vreme.

Căpitanul intui că el e Nicu „Şobolanu”.

— Parcă aţi venit cu trotineta!...

— Dragă „Şobolane”, te rog să mă scuzi că am întârziat. Mă numesc căpitanul Roman, zis „Pisică”, glumi ofiţerul. Am făcut rost de la voi de un bilet în plus, şi am văzut filmul. N-am vrut să-l scap. Dar după ce-am prins filmul, ca să nu vă scap nici pe voi, am venit cu duba miliţiei... În trotinetă nu încăpeaţi toţi!

— Păi ce, noi avem feţe de dubă, tovarăşe căpitan?

— De judecătorie, de banca acuzaţilor, dar tot cu duba miliţiei o să mergeţi şi acolo!

— Lăsaţi gluma, să fim serioşi!

— Cât de serioşi, „Şobolane”?

— Aşa... Serioşi!

— Tu nu eşti serios. M-ai luat de la început cu „trotineta”, iar eu vă iau cu duba! Serios !

Nicu „Şobolanu” strecură un zâmbet.

— Da’ ce-am făcut? Am omorât pe cineva? De la o masă vecină l-a pocnit unul pe ăla micu’ şi atâta tot!

— Nu l-a lovit unul dintre voi?

— Nu! Chiar vreau să ştiu şi eu cine l-a lovit!

— Buun. Dacă ţii neapărat să afli cine l-a lovit pe „ăla micu’”, care a ţinut „şase” şi pe care l-ai îmbrăcat ca pe un ginerică, am să ţi-l spun cu plăcere, după ce-mi răspundeţi fiecare la o singură întrebare. Dar să ştii că te-ai grăbit, când i-ai cumpărat costumul. Este cam strâmt. L-a şi dat jos de pe el!

Nicu „Şobolanu” privi semnificativ spre ceilalţi doi. „Gata, ne-a halit!...”

— Nu vă mai priviţi atâta, îi apostrofă căpitanul, doar nu vă despărţiţi pentru totdeauna. O să vă întâlniţi şi la

mititica! Şi acu', ascultaţi întrebarea: ce-aţi făcut fiecare, în momentul când s-a stins lumina? Aştept răspunsurile.

— Eu ţineam amândouă mâinile în buzunare! răspunse Nicu „Şobolanu", pe un ton posomorât.

— Eu luasem tava cu alune de pe masă şi-l serveam pe Nicu „Şobolanu". O ţineam cu amândouă mâinile! răspunse al doilea hoţ.

— Iar eu mă aplecasem să pun un şerveţel împăturit sub piciorul mesei, răspunse al treilea hoţ. Masa se cam clătina.

Căpitanul Roman îi studie pe fiecare. Întâlni şi chipul responsabilului barului.

— Dumneavoastră ştiţi cine l-a lovit pe „ăla micu'"? îl întrebă ofiţerul pe responsabil. Doar aţi auzit ce-au spus!

— Nu-mi dau seama, ridică din umeri responsabilul. După cum au răspuns, rezultă că toţi aveau mâinile ocupate!

— Vedeţi, tovarăşe căpitan, nu l-am lovit noi, interveni Nicu „Şobolanu", sperând într-o ultimă salvare. Ce interes aveam? L-a lovit cineva de la o masă vecină. Tovarăşul responsabil poate să vă confirme că nu ne-a mai văzut p'aici. Ăla micu' v-a minţit!

— Nu, voi aţi minţit! Când v-a spus că vă denunţă, unul dintre voi, enervat, a vrut să-l pocnească, dar şi-a dat seama repede că l-ar fi înrăit. A profitat însă de stingerea luminii şi i-a plasat lovitura. Când s-a aprins lumina, i-aţi lansat varianta că a fost lovit de cineva de la o masă vecină şi l-aţi sfătuit să nu reclame, că s-ar putea să vă daţi cu toţii de gol în legătură cu furtul de la casa de bilete. Şi acum, să vă spun eu cine l-a lovit: Tu, cu şerveţelul, arătă căpitanul spre hoţul care răspunsese ultimul. Să-ţi spun şi unde ai greşit...

— El l-a lovit, tovarăşe căpitan. Am înţeles acum, spuse şi responsabilul barului.

În pragul uşii, apărură locotenentul Muşat, cu doi subofiţeri.:

— Ai venit cu „trotineta”? îi făcu cu ochiul căpitanul locotenentului.

— Cu aia mare! răspunse locotenentul, întorcându-i gestul. După câte văd, ne aşteaptă o insomnie serioasă!

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum a dedus căpitanul Roman care dintre cei trei hoţi l-a lovit pe „ăla micu’”?

*
* *

[„Ăla micu´” a fost lovit de al treilea hoţ, cel care a spus că se aplecase să pună un şerveţel împăturit sub piciorul mesei, deoarece se clătina. Masa era cu trei picioare, deci... nu se poate clătina!]

„Eringo” aduce proba

De câteva zile, un hoţ de buzunare începuse, cum se spune, să-şi cam dea în petic. Căpitanul Roman primise cinci reclamaţii despre furturile comise, însă nici un păgubaş nu-i putuse relata vreun amănunt care să-i indice, cât de cât, o „direcţie” spre autor. Hoţii de „profil”, din evidenţă, care ar fi putut să sustragă portofelele, nu fuseseră recunoscuţi, după fotografie, de reclamanţi sau de personalul de bord al autovehiculelor în care se comiseseră furturile.

— Să fie, oare, un infractor primar, necunoscut? se gândi cu glas tare locotenentul Muşat.

— Nu cred, strânse căpitanul reclamaţiile de pe birou. Prestidigitaţia cu care „atinge” portofelele îl indică drept un specialist. O asemenea îndemânare nu se capătă decât după ani de „exerciţii”. Şi atunci, el este, fără îndoială, cunoscut de noi, cel puţin din faza „studenţiei”.

— Poate că nu este din oraşul nostru.

— Te-ai gândit bine, făcu cu ochiul căpitanul. Răsfoieşte, te rog, comunicările primite în legătură cu hoţii de buzunare care s-au eliberat recent din penitenciare şi care şi-au declarat domiciliul pe raza oraşului nostru.

— Am înţeles.

Executând ordinul, locotenentul Muşat află că nu aveau decât un singur caz. Un oarecare Marcel Safta, de treizeci şi patru de ani, cu trei condamnări la activ, tot pentru furt, se eliberase din Penitenciarul Poarta Albă cu zece zile în urmă. Îşi declarase domiciliul la o fostă concubină a sa, de pe strada Mihai Eminescu. Ultimul domiciliu îl avusese în Constanţa.

— Poftiţi fişa cu antecedentele sale, întinse locotenentul căpitanului o hârtie.

Căpitanul Roman citi pe versoul colii. Exista o anumită curiozitate în dispunerea celor trei condamnări ale lui Marcel Safta. Două dintre ele se succedau la un interval de patru luni, iar a treia la un an după ultima condamnare. Îi încercă perspicacitatea locotenentului:

— Ai citit fişa?

— Da, tovarăşe căpitan. Se pare că el este omul căutat de noi.

— De ce?

— Datorită punctelor de coincidenţă dintre logica dumneavoastră şi antecedentele infractorului. Succesiunea destul de rapidă a primelor două condamnări indică perioada „studenţiei”. Apoi... a mai „progresat” puţin.

— Bravo, acum pregăteşte-te să-l căutăm. Poate avem o

şansă.

— Nu credeţi că-i mai bine să-l urmărim, până-l prindem în flagrant delict?

— Ar fi una dintre soluţii, dar ne-ar costa prea mult timp.

— De ce?

— Ai citit şi ultimele două reclamaţii, nu?

— Da. Am remarcat că a avut un „noroc” substanţial: trei mii două sute de lei!

— Vezi, dragă Muşat, tocmai de aici se trage măsura pe care am hotărât-o. „Câştigând” această sumă, el nu va mai comite şi alte furturi până nu o va cheltui. Un obicei al acestor hoţi de „bună-dimineaţa”. Când nu va mai avea bani, va intra din nou în „joc”. Ca atare, nu ne putem permite să aşteptăm. Asta poate dura destule zile şi ne-ar costa multă alergătură. El încă nu-şi dă seama că poate fi aşa de repede în atenţia miliţiei, mai ales că se consideră străin de localitate.

— Şi dacă nu este el hoţul?

— Aşteptăm „tragerea la sorţi”, glumi căpitanul, apoi îl bătu uşor cu palma pe umăr. Hai, amice. Să trecem mai întâi pe la evidenţa populaţiei.

... Intrară într-o curte de pe strada Mihai Eminescu. Marcel Safta nu era acasă. Concubina acestuia, Mioara, îi pofti în casă.

— S-a întâmplat ceva rău? îl întrebă ea pe căpitan.

— O simplă verificare, răspunse ofiţerul, privind discret spre cuierul de haine. Voiam să ştiu dacă şi-a scos buletinul de identitate. Când a fost încarcerat, a declarat că l-a pierdut. Astăzi, având puţină treabă în cartierul dumneavoastră, am trecut şi pe aici, să vedem care-i situaţia.

— Aaa... Şi l-a scos! răsuflă ea uşurată. Alaltăieri a fost la miliţie de i l-a dat.

— Am putea să-l vedem şi noi?

— Da, cum să nu, însă este la el. A plecat de dimineaţă, să-şi caute o slujbă.

— Şi cum, a plecat fără portofel?

— Care portofel? întrebă ea.

— Cum care? Portofelul lui. Ce, are două portofele?

— Nu vă înţeleg, îşi mută ea privirea la locotenent, căutând să citească pe figura lui o eventuală dezvăluire.

Muşat nu scosese nici un cuvânt până atunci. Ridică din umeri, semn că nici el nu pricepea...

— Nu, n-are două portofele, cum să aibă, râse Mioara scurt, forţat.

— Atunci şi-a uitat portofelul acasă.

— De ce spuneţi asta? Doar îi trebuia, s-a dus să caute slujbă, v-am spus...

— Cum s-a îmbrăcat, când a plecat de-acasă?

— Nu ştiu, că eu dormeam.

— Atunci, e clar, improviză căpitanul Roman, n-aveţi de unde şti că şi-a uitat şi haina acasă.

— Da?... Fantastic! Aveţi dreptate, spuse ea tărăgănat, privind la cuier. Da, da, se vede şi portofelul, că haina este răsucită într-o parte. N-am crezut că... Atunci, unde naiba s-o fi dus? Tot la forţele de muncă, nu se poate! Cred că n-a avut nevoie de buletin, fiindcă ieri probabil a şi completat formularele. Da, da, asta e, dădu ea mărunt din cap.

— Ne arătaţi şi nouă, puţin, portofelul?

— Dar parcă vă interesa numai buletinul de identitate, căută Mioara din nou chipul locotenentului.

— Daţi-i-l, zise Muşat. Probabil, tovarăşul căpitan e curios. I-o fi plăcând modelul!

Femeia aduse portofelul. Când îl văzu mai bine, căpitanul Roman se gândi imediat la unul din portofelele descrise în reclamaţia să de unul dintre păgubaşi. „Negru, din piele, cu câte trei despărţituri în ambele părţi”. Căută înăuntru. Găsi mai întâi buletinul de identitate al lui Marcel Safta, pe care

îl examină. Apoi, două mii lei, o notă de plată la restaurantul „Ambasador” şi o lamă de bărbierit, folosită. Lama îi întări imediat convingerea că infractorul nu se lăsase de „tăiat”, însă, în momentele acelea, nu se afla la „lucru”.

— Două fripturi, două sute de grame coniac „Dunărea”, două vinuri „Murfatlar” la trei sferturi..., citi căpitanul din nota de plată. V-aţi distrat frumos aseară, îşi ridică privirea spre gazdă.

— Da... De când s-a liberat, este prima dată când am ieşit şi noi la un restaurant, zâmbi femeia. A împrumutat trei mii de lei de la un coleg, până reuşeşte şi el să ia serviciu.

— Ce fel de coleg? n-o slăbi din ochi ofiţerul.

— El ştie. Mie mi-a spus doar atât: „un coleg”, începu Mioara să se frământe.

— A luat banii cu chitanţă?

— Nu, zicea că au încredere unul în altul. Prieteni vechi...

— Bine. Nu vreţi să mă conduceţi până la baie? Vreau să mă spăl puţin pe mâini.

— Cum să nu, se poate?... Poftiţi pe aici! se lumină gazda la faţă, bucuroasă că scăpase de chinga întrebărilor.

Căpitanul Roman deschise robinetul şi începu să se spele pe mâini, privind la suportul de deasupra chiuvetei. Văzu un aparat de ras, cu lama în el şi, ceva mai încolo, un pachet cu lame „Diplomat”.

— „Diplomat”! exclamă, arătând la pachetul cu lame. Băiat fin, diplomat...

Prietena lui Marcel tăcu. Dădu numai scurt din cap, într-o parte. „Asta-i preferinţa lui”, părea că ar fi vrut să spună.

— „Diplomat” aici, „Diplomat” în portofele, într-un cuvânt îi place... politica lamelor! îşi şterse ofiţerul mâinile cu prosopul. Şi dumneavoastră tot un „diplomat” v-a plăcut!

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi, se prefăcu Mioara, roşind.

— Că, deşi sunteţi diplomată, n-o să aveţi noroc de

„diplomat”. Poate să aveţi parte, până la urmă de o condamnare pentru mărturie mincinoasă. Ştiţi foarte bine că banii sunt furaţi şi cunoaşteţi perfect „rostul” lamei pe care am găsit-o în portofelul lui.

Mioara lăsă dintr-o dată capul în jos şi începu să plângă. Intrară în camera unde îi aştepta locotenentul Muşat.

— După ce s-a liberat a venit la mine, începu să se descarce femeia. I-am spus că mă împac cu el numai dacă se lasă de prostii. M-am mutat aici, în oraşul dumneavoastră, ca să uit trecutul pe care l-am trăit cu el. Mi-a promis că se face om de treabă şi că vom începe o viaţă nouă. La câteva zile, însă, a venit cu nişte bani furaţi. Ne-am certat toată noaptea. Îmi spunea întruna că în acest oraş nu este cunoscut şi n-o să-l mai prindă miliţia. Am încercat să-l povăţuiesc, dar degeaba... De o oră a plecat la bufetul „Cotroceni” să bea ceva.

— Portofelul acesta este al vreunui păgubaş?

— Nu mi-a spus, privi Mioara în pământ. Nu-mi dă amănunte. Zice că e mai bine să nu ştiu nimic, ca să nu vă pot da informaţii. Bănuiesc însă că taie buzunarele cu lama, fiindcă l-am surprins exersând prin casă. Mi-a tăiat, până acum, o groază de cârpe. El crede că eu nu ştiu.

— Unde sunt cârpele?

— Sub pat.

Căpitanul ridică „buzunarele-exerciţiu” de sub pat şi portofelul infractorului. Ieşiră în curte, fiind întâmpinaţi de proprietara casei, care venise din oraş.

— Ce este? întrebă noua sosită.

— Nimic. Am avut oaspeţi, spuse tristă Mioara.

— Când pleci?

— Cred că mâine.

— Şi unde anume?

— Unde-oi vedea cu ochii. Se va găsi un loc şi pentru mine pe pământul acesta.

— Păcat. Mi-ai făcut o impresie bună, spuse proprietăreasa, mângâind-o uşor pe cap. Dar, decât cu un aşa beţiv pe lângă casă, mai bine lipsă!...

Ofiţerii înţeleseră durerea Mioarei şi că ea intenţionase. Înainte de sosirea lor, să-l părăsească pe infractor, îşi luară rămas-bun, lăsând-o abătută, cu amărăciunea ei.

Bufetul „Cotroceni”. Marcel Safta se cam făcuse. Fu invitat la miliţie. Se supuse, indignat de faptul că miliţia ridică un om nevinovat...

— Eu n-am furat! se apără el, apoi, în biroul căpitanului. Cârpele astea şi cu lama nu mă pot acuza de nimic. Portofelul? Este al meu. L-am cumpărat, ca orice cetăţean, dintr-o tutungerie.

— Şi banii?

— Banii, ca banii. Ei n-au miros! Nu ştiţi zicala? rânji triumfător.

— Însă portofelul are!

— Cum adică?

— O să vezi imediat. Nu ştiu, însă, dacă o să-ţi placă spectacolul!...

Căpitanul Roman prezentase portofelul celor trei reclamanţi, însă nici unul nu-şi dăduse seama dacă acela era portofelul lui sau nu. Deşi purtaseră portofelele mai mult timp, nu reţinuseră nici un semn particular, după care să-l poată recunoaşte la nevoie. Nu-i interesaseră asemenea aspecte; „Portofelul este la fel ca şi cel care mi s-a furat din buzunar”, spusese fiecare dintre ei, pe rând. Totuşi căpitanul n-avea de gând să dea înapoi. După discuţia cu infractorul, pentru a administra proba de care avea nevoie, recurse la serviciul unui vechi „prieten” al său, un prieten de o deosebită perspicacitate. Se numea „Eringo” şi nu era altcineva decât câinele de urmărire al miliţiei.

Cei trei reclamanţi fură introduşi în acelaşi birou cu

infractorul.

— Nu-i cunosc pe aceşti oameni! reacţionă Safta cum dădu cu ochii de ei. Probabil că vreţi să faceţi cu mine o recunoaştere din grup, sondă el terenul. Nu ţine! E treabă şubredă...

Când, însă, fu adus şi „Eringo”, simţi cum i se înmoaie picioarele şi se lipi de perete. „Eringo” se postă la doi paşi în faţa lui, cu gura întredeschisă şi urechile ridicate. Îl privea ca pe o pradă...

— Ce faceţi, îl puneţi să sară pe mine? intră infractorul în panică, neluându-şi privirea de la câine.

Nu putea fi vorba de aşa ceva. „Eringo” avea altă misiune. De fapt, după tot ce-a urmat, câinele a furnizat şi proba care l-a trimis, fără dubii, pe Marcel, pe banca acuzaţilor. A recunoscut şi el, infractorul, în final. N-a avut încotro...

Stimaţi cititori, în ce a constat probă şi, deci, care a fost misiunea lui „Eringo”?

*

* *

[„Eringo” a avut misiunea de a-l alege pe reclamant dintr-un grup de persoane, după urma de miros care i s-a dat de la portofel. Urma de miros cea mai persistentă este a persoanei care a purtat cel mai mult timp un obiect. Câinele a ales foarte uşor pe proprietarul portofelului, în persoana unuia dintre reclamanţi. Aşadar, proba: recunoaşterea din grup a unei persoane, după urma sa de miros lăsată pe un obiect.]

O „simplă” neglijenţă

„Pasagerii pentru Cluj-Napoca sunt invitaţi în sala de plecare! Pasagerii pentru Cluj-Napoca sunt invitaţi în sala de plecare”! anunţă la difuzoarele aeroportului Băneasa o voce feminină caldă, puţin cântată.

Un grup de oameni se detaşă din mulţimea aflată în sala de aşteptare şi se îndreptă spre culoarul ce ducea la sala de control. Zumzetul trepidant, de bondari uriaşi, care parcă se izbea de peretele sălii de aşteptare, înfrigurarea dinaintea zborului care-i aştepta, făceau să se deseneze fiori pe chipul fiecăruia. Unii încercau să-şi ascundă emoţia, fie lansând câte-o întrebare banală, fie privind prea familial în jurul lor.

„Pasagerul Victor Repan este invitat de urgenţă la ghişeul numărul 16! Pasagerul Victor Repan este invitat de urgenţă la ghişeul numărul 16”! se auzi din difuzoare aceeaşi voce caldă.

— Şi-o fi pierdut actele! îşi dădu cu părerea o femeie îmbrăcată în roşu.

— Nu prea-mi vine să cred, zise vecina ei. Aici, toţi a trebuit să umblăm în portofelele cu acte... Poate să-i fi căzut doar buletinul...

Nu chiar aşa stăteau lucrurile. Cel puţin după părerea căpitanului Roman, care călătorea şi el la Cluj-Napoca şi auzise discuţia celor două femei. Ofiţerul gândi, puţin amuzat, că astfel de situaţii sunt cele mai prielnice pentru a-ţi pune la încercare, pe viu, capacitatea de a rezolva un exerciţiu de logică. După părerea sa, un asemenea exerciţiu înlocuia multe careuri dintr-o revistă „Rebus”... Acum, căpitanul se gândi că acel Victor Repan nu fusese strigat pentru că îşi pierduse vreun act, fiindcă în acest caz ar fi fost anunţat să se prezinte la biroul de informaţii al

aeroportului, nicidecum la ghişeul numărul 16, unde, cu puţin timp înainte, călătorii primiseră talonul de zbor pentru Cluj-Napoca. Cel strigat era, desigur, un întârziat. De fapt, singurul întârziat, atâta timp cât nu mai fusese pronunţat şi alt nume. Ca atare, lista de zbor era neîncheiată şi nu fusese încă predată comandantului de bord, care urma să-i poarte peste munţi, până la oraşul de pe Someş. Mai trecură câteva minute.

— Da’ de ce ne-o ţine, dragă, atâta, aici, la uşă? întrebă nerăbdătoare femeia în roşu. Uite, au pus şi scara la avion!

— Eu ştiu?! Poate plouă la Cluj şi nu ni se permite aterizarea, spuse cealaltă pasageră. Ţi-ai luat umbrela?

Căpitanul Roman se retrase, zâmbind, lângă culoarul de control, care dădea în sala de plecare. Auzi paşi. Desluşi uşor că erau două persoane: bărbaţi, după gravitatea şi zgomotul paşilor. O jumătate de uşă se balansă înainte şi apărură un aviator în uniformă, urmat de un tânăr într-un costum maro, cu cravată într-o parte şi părul răvăşit. El era întârziatul. Ofiţerul înţelesese asta şi după admonestările discrete ale aviatorului, care mişca uşor din cap.

— Ce-ar fi dacă un concert n-ar începe la ora fixată până n-ar intra în sală toţi întârziaţii? strecură un bătrânel, privind spre comandantul aeronavei.

— Taxiul..., îngână tânărul, îndreptându-şi cravata.

Şi cu asta, micul exerciţiu de logică al căpitanului luă sfârşit. Pasagerii uitară şi se îndreptară în grup spre covorul de asfalt din interiorul aeroportului. Ţinta: scara avionului. Gândul: un loc mai în faţă, la mijloc sau în coada avionului; după preferinţă.

Uşa avionului se închise, în timp ce călătorii încă se mai foiau pentru a-şi găsi o poziţie cât mai confortabilă în fotolii. Echipajul transmise pasagerilor salutul şi urările sale prin glasul unei stewardese. Se legară centurile de siguranţă, apăru în peretele din faţă, cu litere roşii, „Vă rugăm nu

fumaţi” şi pasărea de foc începu să trepideze. Motoarele deveniră tot mai „nervoase”, iar aripile începură un dans mărunt. Un călător nu-şi găsise încă locul, din moment ce se mută deodată, mai în faţă. Era tot întârziatul. Cineva voi să-i spună din urmă ceva, dar roţile se puseră în mişcare. Nimeni nu voia să piardă spectacolul decolării...

O oră trecu uşor şi aeroportul din Cluj-Napoca se arătă la fel de primitor, cu sutele de flori multicolore din rondurile de lângă pistă. Pasagerii coborâră şi se îndreptară cu toţii, în pas domol, spre aerogară, unde se opriră aşteptând minicarul cu bagajele. Acesta sosi repede. Căpitanul Roman îşi ridică şi el geanta de voiaj şi se întoarse spre autobuzul TAROM-ului care aştepta. Dar auzi o voce agitată, lamentându-se:

— Vai, mi-au furat servieta! Mi-au furat proiectul energetic! Miliţia ! Unde-i un post de miliţie?...

Cel care striga era tânărul care întârziase...

— Proiectul energetic! Îşi trecea mecanic mâna prin păr, disperat. Sunt un om pierdut!...

— Ce s-a întâmplat, tovarăşe Repan? veni ofiţerul lângă el.

— ... De unde mă cunoaşteţi? se miră tânărul.

— Întâmplător am ascultat şi eu la difuzoarele aeroportului Băneasa...

— Atunci, poate ştiţi şi unde-mi este servieta, rosti tânărul. Vă rog, tovarăşe... conţine un document de mare însemnătate.

— Secret de stat, după câte bănuiesc, nu?

— Da, da, încuviinţă tânărul, dând precipitat din cap, ducându-şi apoi, grav, mâna la frunte. M-am nenorocit!... Spuneţi-mi vă rog, ştiţi ceva despre servietă?

— Nu-mi dau seama unde aţi lăsat-o, dar ştiu, în schimb altceva: că un asemenea document n-avea ce căuta în servieta dumneavoastră, tovarăşe inginer! apăsă deliberat

căpitanul pe ultimele două cuvinte.

— Am impresia că ştiţi multe, plecă inginerul capul în jos.

— Nu. Ştiu ce ştie toată lumea. Legea privind apărarea secretului de stat nu ne îngăduie...

— Ştiu, o cunosc, îl întrerupse transfigurat tânărul, dar dacă am greşit, am greşit! Înţelegeţi-mă...

— Ce s-ar întâmpla dacă legea de care v-am pomenit ar „înţelege" tocmai ceea ce ea interzice? replică ofiţerul. Ar mai fi lege?

— Nu, dădu inginerul din cap, ca un copil neputincios. N-am mai trimis proiectul prin poşta specială, gândindu-mă să câştig timp.

— Iată, prima greşeală, sublinie omul legii.

— Da...

— Şi a urmat a doua greşeală, spuse căpitanul, privind peste umărul tânărului, la stewardesa care venea grăbită pe alee, ţinând în mână o servietă neagră, din vinilin.

— Care, întrebă inginerul agitat.

— Cea cu servieta.

— Nu. Servieta mi-a fost furată! Sunt sigur de asta!

— Atunci, în calitate de ofiţer de miliţie, vă rog să mă iertaţi că nu m-am prezentat până acum, sunt căpitanul Roman, mă siliţi să arestez un om nevinovat...

— Cum?!... Pe cine?

— Priviţi în spatele dumneavoastră!

Inginerul se întoarse şi rămase stupefiat, văzându-şi servieta în mâna stewardesei.

— Cine a uitat o servietă în avion? privi tânăra la cei din jur.

— Eu, domnişoară. Scuzaţi-mă...

Tânărul sărută recunoscător mâna stewardesei. Se bucura ca un adolescent reuşit la examenul de bacalaureat.

Deschise servieta. Cotrobăi prin ea, preocupat. Scoase afară conţinutul servietei: câteva dosare, un toc de

ochelari, câteva coli albe, un ziar „Scânteia”, un indigou folosit, o revistă „Lumea” şi o agendă de însemnări. Răsfoi nervos cele câteva dosare, o luă iar de la început.

— Mi-a furat planul energetic, tovarăşe căpitan!

— Nu vi l-a furat nimeni, sunt convins, auzi vocea calmă a ofiţerului. De fapt, pasagerii pot fi controlaţi, s-au luat măsuri să nu plece nici o maşină de la aeroport. Nu sunt singur. M-a aşteptat un coleg.

— Planul energetic mi-a fost furat, nu există!

— La noi nu s-a întâmplat aşa ceva, apără prestigiul TAROM-ului stewardesa. Poate n-aţi căutat bine.

— N-are rost. Mi-a fost furat! exclamă cu aceeaşi fermitate inginerul. Doamne!...

— Îmi permiteţi să mă uit şi eu în servietă? spuse ofiţerul.

— Vă rog. Poftiţi! Dar nu este... Mare minune ar fi să-l găsiţi dumneavoastră.

Căpitanul Roman examină atent conţinutul servietei. Într-adevăr, planul energetic nu era acolo. Îl întrebă pe inginer:

— Unde se află exemplarul doi al planului?

— La mine în fişet, răspunse interlocutorul.

— Sigur?... N-aţi putea întreba secretara, la telefon, dacă aşa stau lucrurile?

— Este în concediu de naştere, tovarăşe căpitan, şi apoi n-are cunoştinţă despre acest plan. Singurii care ştim de el este tovarăşul director şi cu mine.

— Atunci să mergem la telefonul interurban din aeroport, zise Roman, făcând semn locotenentului Muşat să dea drumul la circulaţie.

— De ce? Pentru ce?

— Cred că aţi uitat acasă planul energetic, mă refer la original, bineînţeles, deşi locul lui nu este acasă... Soţia o să fie bucuroasă, când o să vă audă glasul. Dar pentru „uitarea” dumneavoastră veţi fi sancţionat sever.

Inginerul tăcu. Când ajunse la telefon, formă prefixul

Bucureştiului, apoi cele şase cifre. Cei doi ofiţeri se retraseră câţiva paşi mai încolo. Victor Repan închise însă foarte curând telefonul şi reveni:

— Aţi avut dreptate, tovarăşe căpitan. L-am uitat acasă. Îmi dau seama că, dacă aveam planul în servietă, un răufăcător mi l-ar fi putut sustrage foarte uşor...

— Un răufăcător de tipul pe care vi-l imaginaţi dumneavoastră s-ar fi mulţumit şi fără plan! îl întrerupse Roman.

— Cum! De ce! Nu înţeleg!

— Ar fi profitat de o altă neglijenţă a dumneavoastră.

— Altă neglijenţă? Care? îngălbeni tânărul inginer.

Căpitanul Roman îi explică într-o singură frază în ce consta această „simplă” neglijenţă.

Dumneavoastră, stimaţi cititori, aţi descoperit-o?

*
* *

[Inginerul purta în servietă indigoul cu care bătuse la maşină planul energetic, ceea ce pentru un răufăcător echivala cu planul însuşi.]

Anunţul la „Mica publicitate”

Bulevardul era înţesat de lume. Căpitanul Roman înainta cu greu printre oameni. Privea destul de des la ceas. Ajunsese, în cele din urmă, în faţa magazinului „Bucureşti”. Aici îl aştepta soţia.

— Iar ai întârziat, îi spuse ea clătinând a dojană din cap.

— A intervenit un caz, ştii... Aşa se-ntâmplă pe la noi...

— Bine. Dar nu poţi aranja şi tu să nu mai apară nici un caz? zâmbi forţat Elena.

— Poate. Dacă dăm un anunţ la „Mica publicitate”, s-ar putea să iasă ceva. Încercăm?

Elena râse de-a binelea. Se luară de mână.

— Ce-i cumpărăm Isabelei? Se şi aflau în faţa vitrinei unui magazin de copii. Abia aşteaptă cadoul de ziua ei, zise Elena.

— Să intrăm înăuntru, să vedem, zise ofiţerul.

În magazin era forfotă mare. Admirară jucăriile aranjate cu gust în rafturi. Era foarte greu să te decizi pe care s-o cumperi. Toate erau frumoase...

— Când eram mică, îmi doream o păpuşă mare, cu părul negru şi ochii albaştri, spuse Elena. Uite, cum este aceea de-acolo, de sus.

— Superbă! exclamă căpitanul.

Cumpărară păpuşa pe care vânzătoarea o ambală într-o cutie mare. Căpitanul vru să ia el păpuşa.

— Nu, o duc eu! spuse Elena bucuroasă.

Pe bulevard, lume multă, fiecare cu treburile lui. Se opriră în faţa unei vitrine cu discuri. Elena privi la coperta unui disc şi, apoi, la pachetul ce-l ţinea sub braţ.

— Am o idee, îi spuse ea soţului. Să cumpărăm discul acesta.

— Cu Olimpia Panciu?

— Da. Una din melodiile discului se referă la... păpuşă. Să-ţi amintesc melodia: „Cu creionul, pe hârtie, o păpuşă-am desenat...”

Cumpărară şi discul.

Părăsiră magazinul şi se îndreptară spre staţia de troleibuz.

— Ajutaţi-mă! Fie-vă milă! Sunt un biet infirm! auziră din

dreapta.

Se uitară într-acolo. Un cetăţean între două vârste, cu un palton ponosit şi un fular zdrenţăros, stătea pe caldarâm cu mâna întinsă. În poală, avea o bască în care punea banii strânşi de la trecători. Unii îi aruncau monedele direct în bască.

— Infirm, săracu', spuse o bătrână care-i dădu o monedă de trei lei. N-are picioare! Să fie pentru sufletul morţilor!...

Cerşetorul holbă ochii.

— De ce pentru sufletul morţilor, măicuţă? întrebă el. Nu vezi că eu abia îmi trag sufletul? Vai de bucăţica mea pe care o bag în gură!

— Aşa se zice, maică, dar banii sunt pentru sufletu' matale, că eşti amărât. Vai de picioarele matale...

— Care nu le am! îngroşă vocea cerşetorul, întinzând mâna rugător la cei care treceau pe lângă el. Le-am pierdut, măicuţă, aşa mi-a fost scris. Dumnezeu nu s-a îndurat de mine! Acum aştept să se îndure cei care au picioare! Sărut mâinile, să fiţi sănătos, nu ca mine! se închină el la un cetăţean care-i aruncase din mers o monedă.

— Şi unde ţi-ai pierdut picioarele? întrebă cu milă bătrâna.

— Aşa m-am născut! Blestem, nu altceva! Să fiţi fericiţi, să vă trăiască copiii, să n-auziţi de spital! mulţumea el sonor pentru banii care-i curgeau în bască.

— Răposatu' bărbatu-meu, zise bătrâna, tot cu picioarele a suferit. Din război, maică! De la un obuz i s-a tras... Apoi, l-au luat nemţii prizonier şi l-au băgat în lagăr, un fel de puşcărie. Matale nu ştii ce-i aia puşcărie!

— Da' bine, bre, de ce-mi vorbeşti mie de puşcărie! se enervă cerşetorul, fără a mai mulţumi celor care-i aruncau obolul. O privea pe bătrână cu un fel de ură. Eu abia-mi târăsc zilele, că mai bine aş muri decât să mă chinuiesc

aşa, şi matale îmi vorbeşti de...

Ar fi vrut s-o împingă de-acolo pe bătrână, să-l lase în pace mai repede.

— De lagăr ţi-am spus, maică, dar n-ai fost atent.

— Totuna! gemu cerşetorul.

— Păi, vezi, dacă n-ai avut răbdare să mă asculţi, îl mustră bătrâna. Am acasă căruciorul răposatului şi mă gândeam să ţi-l dau de pomană. Ai cărucior sau n-ai?

— De unde să am, costă scump unu' d-ăsta, răspunse cerşetorul, ţintind cu privirea o femeie bine îmbrăcată, elegantă. Ajutaţi-mă, fie-vă milă. S-aveţi noroc în dragoste! Şi s-aveţi noroc de un bărbat frumos, înalt, săruta-v-aş picioruşele, că eu n-am picioare de la naştere! Femeia scoase din poşetă o bancnotă de 5 lei. Sărut mâna, sărut picioruşele, bătu cerşetorul câteva mătănii scurte, după ce luă banii. S-aveţi parte de multă fericire!

— Ai strâns ceva bani, reluă bătrână privind în poala cerşetorului, şi ştii să te jeluieşti la astea tinere. De ce nu strângi bani să-ţi cumperi un cărucior? Nu cumva-i bei?

Cerşetorul o privi chiorâş, apoi îşi lăsă capul în palme. Simulă că plânge. Răspunse:

— Matale ai venit aici să-ţi baţi joc de zilele mele? Cum să strâng bani din această milă amărâtă, când mai am şi doi copilaşi acasă?

Bătrâna rămase impresionată de vorbele cerşetorului.

— Iartă-mă, n-am vrut să te jignesc, spuse ea cu o voce blajină. Eşti un om chinuit, vai de nenorocirea matale. Off!... Trag o fugă până acasă să-ţi aduc căruciorul răposatului. Nu stau departe. Ţi-l dau de pomană. Să fie pentru sufletul răposatului.

— Bogdaproste, săru' mânuţa, măicuţă! Să-ţi dea Dumnezeu sănătate! bolborosi cerşetorul mai mult de bucurie că scapă de bătrână...

Bătrâna plecă, ştergându-se cu batista la ochi.

— Ai văzut, un amărât! spuse Elena.

— Ba nu, un caz! ripostă căpitanul.

— Tragedia soartei, vrei să spui!

— Nu. Un caz din acelea care n-ar fi trebuit să apară dacă dădeam anunţul la „Mica publicitate”...

— Vrei să spui că, deşi eşti în timpul liber şi n-ai plecat o clipă de lângă mine, totuşi a apărut un caz de care trebuie să te ocupi?

— Exact.

— Care caz?

— Infirmul. N-ai sesizat nimic?

— Nu. Infirm ca toţi infirmii, iar cât am stat noi aici, în staţie, n-a făcut nimic rău.

— Uită-te mai atent. O să-ţi dai seama că tot ce face el e o escrocherie. Păi, nu face altceva decât să înşele „bibilicile”.

— „Bibilicile”?

— Aşa spun escrocii celor pe care îi duc de nas cum le place.

— Bine, dar ăsta nu duce de nas pe nimeni. Înţeleg că, fără picioare fiind, n-are voie să cerşească. Statul se îngrijeşte de cei în situaţia lui, le asigură o pensie cu care pot trăi în condiţii onorabile, nu? Apoi, beneficiază de asistenţă medicală gratuită, mijloace de transport proprii, cămine, precum şi locuri de muncă, adaptate posibilităţilor lor. Aşadar, n-are voie să cerşească. Totuşi, din moment ce e infirm, nu e unul care înşeală; de ce-l numeşti escroc? Nu înţeleg!

— Privind la acest „infirm”, te-ai întrebat de ce nu are lângă el măcar o pereche de cârje, ca să nu mai vorbim de cărucior? Cum pleacă el dacă începe o ploaie?

— Poate-l ajută cineva şi-l trage sub streaşină!

— Şi acasă nu se duce?

— Poate vine cineva din familia lui şi-l ia!

— Şi cârjele unde sunt? La familie? Le duce şi i le-aduce de fiecare dată? Nu ţi se pare curios?...

— Da... Nu m-am gândit. Cârjele trebuiau oricum să fie lângă el. Dacă i se întâmpla ceva, nu?

— Deci, începi să-ţi pui semne de întrebare. Priveşte-l cum se arcuieşte până aproape de pământ, mulţumind astfel celor care îl „onorează" mai substanţial. Nu-ţi spun nimic aceste mişcări?

— Nu... În afară, poate, de uşurinţa cu care le execută!

— Perfect! Chiar aici e cuiul!

— Ştiu eu?! Cred că şi-a format muşchii anume, prin exerciţiu. N-aş dori nimănui să fie nevoit să se plece pe nişte cioturi.

— Mişcările despre care vorbim trădează altceva însă. Ia priveşte. Priveşte mai bine!

— Nu-mi dau seama! exclamă ea.

— *Are* picioare! îi spuse căpitanul, aprinzându-şi o ţigară.

— Nu cred, glumeşti! zise contrariată Elena. Unde să le ascundă?

— Sub palton!

— Nu se poate! S-ar putea trăda!

— Cum să se trădeze, din moment ce, priveşte, monedele îi curg ca la robinet!

— Păi, miliţia ce face?

— Acţionează!...

Elena se întoarse spre soţul ei şi-l privi de parcă atunci şi-ar fi dat seama că era ofiţer de miliţie.

— Şi încă după orele de program! se completă Roman, încreţindu-şi fruntea. Te duci acasă, iubito. Vin eu mai târziu.

— Nu. Rămân. Sunt curioasă! replică hotărâtă Elena,

— Bine, aprobă căpitanul. Hai să dăm un telefon din colţ. O să predau cazul unui coleg care este de serviciu.

— Bine, dacă spui tu.

Merseră la un telefon public. Căpitanul ridică receptorul şi formă numărul.

— Alo! Căpitanul Roman, se prezentă el.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! Locotenentul Muşat.

— Vino, te rog, cu o maşină până în faţă la „Spicul”; este vorba de un şarlatan...

Căpitanul o lăsă pe Elena într-un loc mai retras şi se duse la cerşetor.

— Sunt un biet infirm! Ajutaţi-mă! întinse mâna cerşetorul. Ştiu că sunteţi om cu suflet. Să vă trăiască copilaşii! Ce aveţi fată sau băiat?... Dacă aveţi doi, este şi mai bine, să vă trăiască amândoi!

Căpitanul îl privi nemişcat. Cerşetorul începu să dea semne de nelinişte.

— Sărut’ mânuţa! Să ai parte de bani mulţi şi de maşină la scară! continuă el. Dă şi la băiatu’ un franc, că n-are picioare!

— Ba are picioare! zise Roman.

„Hopa”! îşi spuse cerşetorul. „Miroase a prăjeală”. Se hotărî să atace continuu, ca să nu se dea de gol.

— Adică matale ai picioare, săru’ mânuţa aia, cu care să tragi la loto un bilet de o sută de mii câştig! Şi ce bine că ai picioare şi eşti mai chipeş ca Florin Piersic, bătute-ar norocul-ăl mare! Să fii primul călător cu metroul în Bucureşti şi să fii sănătos, nu ca mine un nenorocit fără picioare! Săru’ mânuţa! şi întinse din nou palma.

Ofiţerul îi dădu mâna la o parte.

— Şi dumneata o s-apuci să mergi cu metroul!

— ...?! Eu?! Poate cu... căruciorul, că-mi aduce acuma o bătrână un cărucior.

— Nu, nu cu căruciorul. Cu picioarele!

— Cu... Ha! ha ! ha! izbucni cerşetorul într-un râs isteric, bătând cu palmele în locul unde ar fi trebuit să aibă picioarele. Îţi baţi joc de un infirm?

— Ridică-te în picioare!

Zdrenţărosul îşi încleştă pumnii.

— Escrocheria are picioarele scurte! îi tăie respiraţia ofiţerul. Ai luat destule „grăunţe” de la „bibilici”! Ridică-te în picioare!

„Vai de mine. e presar! Ştie şi... dicţionaru’”, se-ngălbeni escrocul. „Ce să fac?!... Aha!” şi începu să-şi tragă pumni în cap, ca un dement.

— Salvarea! Salvarea! Am criză!... se lăsă el pe spate, căutând o poziţie mai comodă, ca să-şi tragă picioarele şi s-o întindă în învălmăşeală. Se prefăcu că leşină...

Elena se apropie de căpitan, speriată. Ofiţerul îi făcu semn să rămână pe loc. Femeia se mai linişti. Nu cunoştea trucul. Era un truc vechi, folosit uneori de escrocii versaţi, şi care îi oferea o şansă bună de scăpare.

— Să-l ajutăm, săracu’! se repezi un cetăţean.

— Opriţi o maşină! Să nu moară! strigă o femeie.

Escrocul privea printre gene şi aştepta, pândind momentul când să poată fugi. Căpitanul Roman îi opri însă pe cetăţeni la distanţă, pentru a preveni o învălmăşeală. Infractorul, sesizând pericolul pe care-l prezenta ofiţerul, începu să strige ajutor, simulând convulsii puternice. Câţiva cetăţeni se repeziseră din nou să-l ajute. Căpitanul Roman le tăie calea:

— Nu vă apropiaţi. Sunt medic! Are o criză de epilepsie! Singurul ajutor pe care i-l puteţi da este să vă daţi la o parte, să aibă aer! Am eu grijă să nu se lovească!

Lumea se dădu câţiva paşi înapoi, urmărind mişcările „medicului”. Escrocul simulă din nou leşinul.

— Gata cu circul! îi şopti ofiţerul şi, aplecându-se deasupra, îi suci mâna la spate.

— Eşti mahăr, şefule! îi zise escrocul, studiind trăsăturile feţei căpitanului. Ai academie, nu glumă!

— Faceţi loc! Faceţi loc! se auzi în mulţime o voce

subţire.

Oamenii se dădură la o parte şi apăru o bătrână, împingând un cărucior pentru invalizi.

— Săracu’ de el, e şi bolnav! se apropie bătrâna. Duceţi-l la spital cu căruciorul ăsta, maică! Este al lui. I-l dau de pomană, că n-are cu ce merge, amărâtu’!

— Nu-i trebuie cărucior, măicuţă, spuse căpitanul. Are cu ce merge!

— Cum are?...

— Are, măicuţă, are picioare!

Bătrâna îşi duse palmele la gură şi se lăsă în cărucior fără vlagă. Mai că nu leşină. Oamenii murmurau.

— Nu se poate una ca asta, ieşi în faţă o femeie. Eu am văzut cu ochii mei că n-are picioare! I-am dat trei lei!

Se auzi un scrâşnet de roţi şi, dintr-o maşină, coborî un tânăr ofiţer de miliţie în uniformă.

„Miliţia! A venit miliţia!” se auziră exclamaţii în mulţime.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! îl salută locotenentul pe „medic”.

O clipă mulţimea amuţi, apoi vocile se amplificară. Ofiţerii îl ridicară pe escroc în picioare!

— Nemaipomenit!...

— Ce înşelătorie!

— Şi ziceam că este un amărât!...

— Cum a putut să ne înşele, domnule!...

— Ce şarlatan. I-am dat şi eu bani!...

— Să ne dea banii înapoi, spuse femeia care, „văzuse” cu ochii ei că cerşetorul *n-avea* picioare.

De sub paltonul escrocului, ieşi la iveală o servietă.

— Ce de bani!... se miră femeia. Şi ia uitaţi-vă la el! arătă ea cu mâna. Numai paltonul e zdrenţuit, încolo... costum nou, cămaşă albă şi cravată cu buline. Escrocul! Cred că are mai mult de cinci sute de lei în servietă.

— Din acest moment, banii sunt corp delict! spuse

căpitanul Roman. Să mergem!

Oamenii făcură culoar până la maşină.

... Se lăsase întunericul. Un bărbat şi o femeie mergeau pe bulevard ţinându-se de mână. Ea strângea la piept un pachet voluminos, iar el un disc de muzică uşoară. Un timp, nu-şi spuseră nimic.

— Sper că mâine, de ziua Isabelei, n-o să se mai ivească vreun caz, îi spuse ea într-un târziu.

— Mai ales dacă dăm anunţul acela la „Mica publicitate”, zâmbi el.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum a reuşit „cerşetorul” să-şi ascundă picioarele de privirile trecătorilor?

*
* *

[Aparent, enigmele sunt, toate, de nedezlegat. În realitate, şi în special după ce au fost dezlegate, toate sunt foarte simple. Ca şi în cazul nostru: escrocul îşi ascundea picioarele într-o gură de canal, acoperind locul din jurul său cu paltonul!]

Enigma unui poliţist

Căpitanul Roman a fost invitat în mijlocul elevilor de la Şcoala de ofiţeri de miliţie. I s-a rezervat şi o surpriză: înfiinţarea în şcoală a cercului „Enigma”.

La intrarea ofiţerului, într-o sală mare, numeroşii membri ai cercului se ridică în picioare şi-l aplaudă. Emoţiile sunt

mari de ambele părţi. Elevii, fiecare în parte, doresc să ajungă un „căpitan Roman”, iar el retrăieşte înfiorat amintirea zilelor când ocupa un loc într-o bancă, acolo, în penultimul rând, în stânga. Băieţii se aşază în bănci şi abia zgomotul produs pare să-l retonifice, aducându-l din nou în realitatea de-acum... Nu e uşor pentru el, cel aplaudat, să poarte discuţia aceasta cu cei care mâine îi vor fi colegi şi care, la rândul lor, vor fi şi ei întâmpinaţi, de alţi elevi, cu aplauze... Îi priveşte pe fiecare, pe rând, imaginându-şi chipurile celor care cândva şezuseră împreună cu el în această clasă.

— Cum să încep? se adresează el „colegilor”, frecându-şi stângaci mâinile.

— Cu o enigmă! se aude glasul unui elev de prin mijloc... Cu enigma enigmelor, dacă există.

— Îmi pare rău, dar o asemenea enigmă nu există şi nici n-a fost inventată vreodată. Enigmele poliţiste au savoarea lor, numai atunci când sunt compuse din elementele realităţii care ne înconjoară, în care trăim, cu care ne confruntăm. În ceea ce ne priveşte profesional vorbind, fiecare caz întâlnit este o enigmă, ori era o enigmă. Sau, de ce nu, rămâne o enigmă...

— Cum vine asta, rămâne o enigmă? întreabă acelaşi elev.

— Rămâne o enigmă pentru hoţi, pentru infractori, asupra felului cum i-am descoperit.

„Colegii” râd.

— Care a fost prima dumneavoastră enigmă profesională?

— Cea pe care am auzit-o la începutul carierei mele, de la un miliţian mai în vârstă, acum pensionar. Cazul se pare că este şi plin de învăţăminte pentru activitatea oricărui ofiţer de miliţie judiciară. Faptele s-au comis însă în regimul trecut.

— Povestiţi-ne, vă rugăm!

— Un căruţaş avea o soţie tânără şi o gelozea îngrozitor. Aproape zilnic o maltrata fără temei. Era un tip foarte violent. O ameninţa cu cuţitul şi nu pregeta să-i mai lase câte-o urmă în carne vie. Soţia sa fusese condamnată şase luni pentru un furt, iar el nu accepta să stea lângă o puşcăriaşă. Cel puţin aşa se exprima, dar în realitate n-o putea părăsi, fiindcă o iubea mult în felul lui.

Într-o zi, omul veni acasă beat în ultimul hal. Se luară la ceartă şi el puse din nou mâna pe cuţit... Din acest moment, datorită stării avansate de ebrietate în care se afla, n-avea să-şi mai amintească nimic din ceea ce a făcut. Cert a fost că, din acea seară, soţia sa n-a mai fost văzută de nimeni. A doua zi, a venit poliţia la faţa locului. El era în pat, mahmur. În cameră, pe podea, s-au găsit mai multe pete de sânge, un cuţit pătat şi el de sânge, şi degetul mic de la mâna unei femei. Având la poliţie fişa cu amprentele soţiei lui, de când fusese arestată, n-a fost greu să se stabilească că degetul era al ei. Întrebat ce se întâmplase, soţul n-a putut da nici o relaţie. Se scuză, aşa cum v-am spus, că el nu-şi amintea nimic, că fusese beat... Îşi amintea, vag, că parcă se certaseră, dar atât...

Cu toate cercetările ample care s-au întreprins, cadavrul femeii n-a fost găsit. Pe baza acestor probe şi a antecedentelor sale de om violent în relaţiile cu victima, căruţaşul a fost condamnat la douăzeci şi cinci de ani închisoare pentru uciderea soţiei sale. Şi omul a executat pedeapsa şi s-a eliberat, având vârsta de 47-48 ani. Nu se angajează într-un serviciu, ci se ţine întruna de băutură. Nu trece nici o lună de la eliberare şi comite un al doilea omor. Cu toate acestea, el nu este arestat sau condamnat pentru al doilea omor. „Ştiţi de ce?” Aceasta a fost întrebarea pe care mi-a pus-o poliţistul pensionar şi pe care eu v-o pun, acum, dumneavoastră. „Întotdeauna când faci o anchetă

judiciară asemănătoare, să ai în vedere acest caz, Roman!” mi-a spus el. Vă spun şi eu la fel. Şi aştept să răspundeţi.

Tăcere îndelungată.

— Trebuie să recunosc că şi mie mi-a dat puţin de furcă această enigmă, zâmbi căpitanul Roman. De fapt, în activitatea mea, am întâlnit şi eu un caz oarecum asemănător, un caz ale cărui valenţe speciale au exclus răspunderea penală a autorului. L-am inclus în cartea mea de enigme. Dar, la acest caz, ca să nu porniţi anapoda şi să ajungeţi la raţionamente greşite, vă voi da un punct de reper. Gândiţi-vă la un principiu de bază al societăţii noastre de astăzi, principiu care călăuzeşte întreaga activitate a organelor de miliţie. Apoi, comparaţi-l cu sistemul de lucru al poliţiei burgheze şi veţi găsi cu siguranţă dezlegarea enigmei.

„Colegii” se gândiră puţin, apoi apărură răspunsurile exacte.

Dumneavoastră stimaţi cititori, ce părere aveţi: de ce n-a fost pedepsit criminalul pentru comiterea celui de-al doilea omor?

*

* *

[Deoarece a doua victimă era chiar... soţia lui. În timpul ultimei certe, violentul căruţaş îi rupsese degetul. Exasperată de acest trai imposibil, femeia fugise de acasă, se mutase în alt oraş şi nu mai dăduse nici un semn de viaţă. Aşadar, căruţaşul executase condamnarea pe nedrept. Reîntâlnind-o, el a omorât-o, nemaiputând fi condamnat la o pedeapsă pe care o ispăşise anterior, în urma unei erori judiciare!]

Mirarea unui spărgător

Căpitanul Roman se ocupa de prinderea unui spărgător versat care, în ultimul timp, dăduse mai multe „lovituri”. La ultima spargere, furase peste cincizeci de ceasuri, majoritatea din aur. Având seriile ceasurilor, ofiţerul le-a dat imediat în urmărire, întinzând „laţuri” în locurile unde puteau fi valorificate. Şi, iată că, la numai două zile de la ultima spargere, locotenentul Muşat aduse la miliţie un bişniţar care avea asupra sa şase dintre ceasurile căutate.

— Unde „târguia” dumnealui? îl întrebă căpitanul pe locotenent.

— Pe strada Covaci, în faţa magazinelor de consignaţie.

— Preţul?

— Sub o mie, sub cinci sute lei, după „client”!

— Asta nu mai este bişniţă, privi căpitanul cu coada ochiului la infractor. Înseamnă că el este hoţul!

— Eu?! Nu eu, dom’ şef! ridică bişniţarul capul din pământ. Să mor dacă ştiu ceva.

— Minţi! Tu eşti hoţul! Descarcă-ţi sufletul repede, dacă vrei să nu te-alegi cu maximum de pedeapsă.

— Pe mine să mă încadraţi la comerţ ilicit şi nu la furt, dom’ şef. Vă rog, eu n-am furat!

— Comerţ ilicit cu ceasuri furate? Nu-ţi dai seama că nu merge, domnule...

— Adrian Cucu, să trăiţi! spuse repede bişniţarul

— Merge însă perfect la... complicitate! N-ai vrea să consulţi puţin Codul penal, domnule Cucu?

— Nu, dom’ căpitan, că-l cunosc! Ştiţi, am fost de două ori „repetent” până acum.

— Furturi?

— Nu, vai de mine! Bişniţă...

— Bişniţă, dar nu cu obiecte provenite din furt.

— Nu, nu! Ca şi acum, de fapt.

— Acum, minţi! Întocmiţi-i ordonanţa de reţinere, pentru furt, şi la arest cu el! se adresă autoritar Roman locotenentului.

— Am înţeles, să trăiţi!

— Staţi, nu vă grăbiţi, dom' căpitan! se rugă bişniţarul. De ce pentru furt? Vă spun adevărul. Ieri am cumpărat zece ceasuri din astea, de la un tip, Dorin zicea că-l cheamă.

— Placă veche. Nu ţine. La arest!

— Staţi, dom' şef, nu vă grăbiţi. Vă dau date exacte, ce naiba... A fost cazat la hotelul „Opera", camera 126. Zicea că-i din provincie, iar prin Bucureşti este numai în trecere. La el în cameră, am căzut la pace. Trei sute lei bucata.

— Avea mai multe?

— N-am mirosit, că n-avea bagaj, n-avea nimic în cameră. Ceasurile pe care mi le-a dat le ţinuse legate pe braţe. Ascunzătoare veche...

— De unde a spus că le are?

— Că i le-ar fi dat un amic din Suceava şi că acesta, la rândul lui, le-ar avea de la o rudă, un străin care şi-a petrecut concediul în România.

— Serios?...

— Zău, dacă nu mi-a zis aşa, dom' şef! se strâmbă bişniţarul.

— La valoarea ta „comercială", să cumperi asemenea ceasuri cu trei sute lei bucata! Nu ţi-a dat de gândit de unde pot proveni?

— Din bişniţă! Zău dacă am bănuit altceva, dom' şef.

— La arest cu el! ordonă din nou Roman locotenentului.

— Dar nu pentru furt, dom' şef! Vă rog...

Căpitanul Roman se deplasă imediat la hotelul „Opera". La camera 126, locuise câteva zile un oarecare Dorin Balint de 25 ani, dintr-o comună din judeţul Hunedoara. După încheierea „tratativelor" cu bişniţarul, îşi luase tălpăşiţa...

— La plecare, m-a întrebat dacă n-am „Mersul trenurilor”, spuse recepţionerul. I-am spus că n-am, însă i-am permis să dea de aici un telefon la Gara de Nord. S-a interesat de un tren până la Deva.

— Vă mulţumesc.

Aşadar, bişniţarul dăduse destule date exacte. Căpitanul Roman raportă şefului său despre informaţiile obţinute. O oră mai târziu, urca scările unui vagon clasa I, într-un tren accelerat. Direcţia: Deva. Spărgătorul, fiind din judeţul Hunedoara, se dusese probabil acasă, sau la eventualele legături, nefiind exclus să mai aibă asupra sa din ceasurile furate.

...Trecuse de ora prânzului când căpitanul Roman, după o călătorie de sute de kilometri, poposi la marginea satului Sălcuţa. O privelişte încântătoare se deschise în faţa ochilor săi. Satul era aşezat pe o colină, străjuită de maiestoşii munţi ai Retezatului iar mai jos de un pârâu al cărui susur răzbătea până departe. Întors cu gândul la familia sa din Bucureşti, ofiţerul respiră aerul curat şi înmiresmat de parfumul fânului proaspăt cosit. Porni spre centrul satului privind atent la casele ce se înşiruiau de o parte şi de alta a drumului. Ajunse în faţa casei lui Dorin Balint. În curte observă un bătrân cărunt, puţin adus de spate, care dădea mâncare la găini. Zărind uniforma de miliţian, bătrânul veni cu paşi repezi, grăbindu-se să deschidă poarta.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan! se adresă el respectuos oaspetelui. Ştiţi, am făcut armata la infanterie, cunosc gradele. Dar, ce vânt v-aduce pe la noi?

— Băiatul, Dorin, este acasă?

Lăsând privirea în jos, bătrânul răspunse întristat:

— De când v-am văzut, eram, sigur că pe el îl căutaţi. Doar necazuri mi-a adus băiatul ăsta. Nu este acasă. Dumnezeu ştie pe unde umblă, că pe la noi n-a mai dat mai bine de un an.

— Chiar aşa?

— Da, taică, e un rău, un blestemat. Nu mai vrea să ştie nimic de noi, măcar să scrie şi el o vorbuliţă, două. Umblă ca un bezmetic.

— Bine, dar poate are un motiv că nu dă nici un semn de viaţă.

— De unde motiv? Ultima dată, l-am certat mai tare fiindcă-şi părăsise serviciul şi luase patima băuturii şi a jocului. Ne-a luat nişte lucruri din casă, pe care le-a jucat la cărţi. Mai să ne lase goi!... Când i-am zis de ce nu-şi vede de treabă, a sărit să mă bată. Noroc că au intervenit vecinii. De-atunci dus a fost...

Terminând vorba, bătrânul îşi feri privirea. Pe obrajii săi brăzdaţi de ani, se prelinse o lacrimă. Lăsând să treacă aceste clipe apăsătoare, oaspetele îl mai întrebă dacă, totuşi, băiatul ar putea da un semn de viaţă la altcineva din sat.

— Nu, taică, răspunse bătrânul. S-a certat cu toţi. La noi, oamenii sunt liniştiţi, numai el a ajuns de ruşine. Am auzit că prin Bucureşti şi-ar face veacul. L-a întâlnit un consătean, mai acu' jumate anu'.

— Aveţi vreo fotografie de-a lui?

— Cum să nu. Iaca, mă duc în casă s-o aduc! Da' nu vreţi să poftiţi în casă? Ne luarăm cu vorba şi-am uitat de ospeţie.

— Nu, vă mulţumesc.

Bătrânul aduse fotografia. Căpitanul o privi şi rămase pe gânduri. Dorin n-avea semnalmentele tipului descris de bişniţar şi de recepţionerul de la hotelul „Opera".

— Nu e el, murmură căpitanul.

— Nu vreţi să-mi spuneţi şi mie ce s-a întâmplat?

— Nu vă faceţi griji, este o simplă verificare, îl asigură căpitanul. N-aveţi de ce să vă gândiţi la necazuri.

Investigaţiile făcute în sat n-avură decât darul de a

confirma vorbele tatălui îndurerat. Nici pe la foştii săi amici Dorin nu-şi mai făcuse apariţia. Ceva se întâmplase cu el.

...Căpitanul Roman se înapoie la Bucureşti. Prima grijă fu să-l scoată pe bişniţar din arest, la anchetă. Îi prezentă o planşă cu cincisprezece fotografii, printre care era şi cea a lui Dorin.

— Să mor, dom' şef, dacă mint. Aţi văzut, l-am dat pe bune, spuse bişniţarul, după ce studie fiecare fotografie. Nu-i nici unul din pozele astea. De ce mă încercaţi? crezu el într-o manevră a căpitanului.

— Eşti convins că te încerc? îl tulbură şi mai mult ofiţerul.

— Păi, dacă n-ar fi aşa, atunci de ce nu lipiţi şi fotografia lui Dorin? Ori nu l-o fi chemând cum s-a prezentat?

— ...Ori tu nu vrei să spui adevărul! îl săgeta căpitanul.

— Dacă nu credeţi, confruntaţi-mă cu recepţionerul, că doar el mi-a dat voie să mă duc în cameră la Dorin.

Nu era nevoie de confruntare. Ofiţerul era convins că spusese adevărul. Era însă nevoie de o altă confruntare: între fotografia lui Dorin şi spiritul de observaţie al recepţionerului de la hotelul „Opera".

— Îmi pare rău, tovarăşe căpitan, dar nu aceasta este persoana care a fost cazată la camera 126, spuse recepţionerul privind la fotografia dată de ofiţer. Acela era mai plin la faţă şi avea sprâncenele stufoase, împreunate.

— Dar acesta? îi întinse omul legii fotografia tip buletin de identitate a lui Dorin, scoasă de la evidenţa populaţiei, şi care în mod normal ar fi trebuit să existe pe buletinul lui de identitate.

— Nu... în ambele fotografii este una şi aceeaşi persoană, se vede clar.

— Atunci, vă rog să-mi răspundeţi sincer la o întrebare. Dar sincer, îl avertiză ofiţerul.

— Vă ascult, se poate!?...

— Când aţi transcris datele lui Dorin Balint în registrul de

cazare, v-aţi uitat şi la fotografia lui din buletinul de identitate? Ştiţi care-i obligaţia dumneavoastră...

— Sincer să fiu, nu m-am uitat şi la fotografie. Era aglomeraţie la recepţie. Tocmai atunci sosise un grup de turişti, îmi aduc bine aminte...

Pentru căpitanul Roman declaraţia recepţionerului venea să întărească două ipoteze: 1. buletinul de identitate al lui Dorin Balint fusese furat de spărgător, care făcea uz de el; sau: 2. Dorin Balint era complicele spărgătorului. A doua ipoteză avea însă mai puţine şanse de prospectare, deoarece Dorin nu fusese cunoscut de nimeni pe unde umblase spărgătorul. Excluderea prin verificări a spărgătorilor cunoscuţi nu putea conduce, cel puţin ipotetic, la conturarea unui cerc de bănuiţi. Singura ipoteză menită să lumineze cercetările era legată, acum, de găsirea lui Dorin Balint, pentru a se clarifica cel puţin situaţia buletinului său de identitate.

Între timp, în Bucureşti se înregistrară alte două spargeri „lucrate” de aceeaşi mână. Dorin Balint fusese dat în urmărire generală. În timp ce verificările erau în toi, Dorin îşi făcu apariţia. Fusese identificat în comuna Nufărul, din raza judeţului Tulcea, unde lucra ca muncitor manipulant pe un bac de balotat stuf.

...Înalt, cu faţa bronzată de soare şi mânecile cămăşii suflecate, se aşează pe scaunul oferit de căpitan. Îşi învârtea basca în mâini, ca un gest reflex.

— N-am nici un amestec în afacerea cu spargerile de magazine, se apără el. Şeful de echipă şi colegii mei vă pot confirma că de un an n-am părăsit bacul decât o singură dată. Şi atunci, numai pentru trei zile.

— Bine, dar unde se află buletinul tău de identitate?

— L-am pierdut! răspunse sec Dorin, privind în gol. Recunosc că aici am o mare vină, de vreme ce n-am anunţat miliţia despre el. N-am declarat pierderea la miliţie

dintr-un singur motiv, care nu se încadrează totuşi în justificările legale. În comună la mine am lăsat mare ruşine părinţilor. Mă înhăitasem cu nişte derbedei, o luasem pe o pantă greşită. M-am trezit, însă, la timp şi am venit pe aceste meleaguri, unde nu mă cunoştea nimeni, pentru a-mi croi un alt drum în viaţă. Doream să mă întorc acasă numai după un timp, când aveam să fiu şi eu un om în rândul oamenilor. Ţin legătura cu un prieten din sat, fără să ştie părinţii. Am vrut să mă căsătoresc cu o fată din Bucureşti, dar mi-am dat seama că ea ducea altă viaţă. De fapt, acele trei zile, când m-am învoit, la ea am fost. Tot atunci m-am întâlnit şi cu un consătean, în Gara de Nord. Atunci mi-am pierdut buletinul de identitate. Mă zăpăcise comportarea uşuratică... a fetei... eram... Nu m-am dus să reclam pierderea buletinului, deoarece ştiam că va trebui să merg după certificatul de naştere pe care-l am la ţară. Acasă n-am vrut să mă duc, de vreme ce nu-mi realizasem încă toate planurile mele ca să spăl ruşinea faţă de părinţi şi de consăteni.

...Într-adevăr, Dorin Balint nu minţea, Aşadar, el nu ştia nimic despre spargeri. Nodul gordian al afacerii nu-l mai constituia, acum, Dorin Balint, omul animat de dorinţa reabilitării faţă de ai săi, ci celălalt „Dorin Balint”, care se folosea de un buletin de identitate ce nu-i aparţinea...

Cu toate zig-zagurile situaţiei, căpitanul nu se descumpăni. Întocmi un tabel cu toate persoanele care, până la data primei spargeri, lucraseră cu Dorin pe bacul de îmbalotat stuf. Apoi se reîntoarse la Bucureşti, unde infractorul comisese cele mai multe spargeri. Ofiţerul era văzut intrând pe la diferite hoteluri. Verifică registrele de cazare. Compară datele de stare civilă ale persoanelor cazate la unităţile hoteliere, cu cele din tabelul adus de la Tulcea. Era o treabă rutinieră, plicticoasă. Dar...

— Tovarăşe colonel, ştiu cine este spărgătorul! raportă

după câteva zile bucuros căpitanul şefului său. Se numeşte Emil Bratu, are douăzeci şi opt de ani şi este din Deva. A mai fost condamnat de două ori, tot pentru... spargeri!

— Felicitări. Cum aţi ajuns la el?

— Pornind de la... stările sufleteşti ale lui Dorin Balint. Când a plecat la Bucureşti, fiind foarte distrat şi cu gândul la căsătorie, şi-a uitat dulapul deschis. Reîntorcându-se pe bac, a constatat că nu-i lipsea nimic. Eu, însă, am intuit că atunci i s-a furat buletinul de identitate. Am mers în continuare pe această pistă, deşi el susţinea că-l pierduse în Gara de Nord. Am presupus că hoţul se numără printre cei douăzeci şi patru de muncitori care lucraseră cu Dorin la îmbalotat stuf. Urmând celelalte două spargeri, mi-am dat seama că infractorul va fi destul de abil şi...

— Înţeleg, dădu şeful din cap. La ce hotel s-a cazat, după ultimele spargeri?

— La hotelul „Cişmigiu”, însă aici n-a stat decât o noapte. Nu l-a vizitat nimeni, ceea ce mă face să cred că încă nu şi-a găsit „omul potrivit” ca să-şi plaseze obiectele furate. Bănuiesc că acum şi-a şi mutat „locul” la alt hotel. Este sistemul lui.

...Hotelul „Ambasador”. Spărgătorul era cazat la camera 218.

— Cheia este aici, zise recepţionerul hotelului. A lăsat-o acum cinci minute. Uitaţi-l acolo. În hol, la barul de zi.

Cocoţat pe scaunul din faţa barului, Emil Bratu fuma ţigări „Kent” şi se delecta cu o sondă de „Campari”. În dreapta lui, apăru un tip cu o figură bonomă.

— Nu ştiţi cumva cât este ora? îl întrebă noul sosit.

— Cum să nu, se uită infractorul la ceasul său de aur. Douăsprezece şi un sfert.

— Vă mulţumesc. Ceasul meu s-a stricat.

— Zău?

— Vă rog, un pepsi rece, comandă apoi ofiţerul.

„E clar: lefter !” gândi cu părere de rău spărgătorul, auzind comanda omului de lângă el.

— De ce nu luaţi un „Pepsicon”? întrebă.

— Ce băutura-i asta? se prefăcu Roman.

— Pepsi amestecat cu coniac! râse Bratu.

— Nu... Eu vreau să mă răcoresc. Am alergat destul de mult, până să am plăcerea să te întâlnesc. Şi dumneata ai nevoie de răcoare!...

— Hai că eşti simpatic, îşi roti scaunul spărgătorul în direcţia vecinului său. Da’ parcă te cunosc de undeva!

— Nu cred că mă cunoşti, dar, mă rog, să facem cunoştinţă: Roman, căpitan de miliţie!

— Hai, bre, lasă-te! N-arăţi...

— Atunci, poftim legitimaţia!... Acum, prezintă-mi şi mie buletinul! Pardon, buletinele! rectifică ofiţerul pe un ton ironic. Dorin Balint ţine neapărat să intre în posesia buletinului său. Până atunci, dă-mi repede ceasul de la mână şi cele pe care le ai înfăşurate pe braţe!

— Hm!... se schimbă la faţă infractorul. Şi eu care vă luasem de fraier. De unde mi-aţi luat urma, dom’ şef? întrebă el după o pauză apăsătoare.

— O să afli de la Dorin Balint!

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum l-a identificat căpitanul Roman pe spărgător?

*
* *

[Ofiţerul a intuit că infractorul, după ultimele spargeri, pentru a nu fi identificat şi pentru a scăpa de urmărire, nu se va mai folosi de buletinul de identitate furat, ci se va înregistra la hoteluri cu numele său real. Apoi, fiind în posesia tabelului cu oamenii care lucraseră împreună cu Dorin, a verificat la hoteluri dacă numele vreunuia dintre ei figura în registrele de cazare. Această verificare i-a oferit, la hotelul „Cişmigiu”, şi „dezlegarea” mult

aşteptată.]

Furtul colierului

Într-o noapte, căpitanul Roman fu chemat de-acasă la un muzeu. Paznicul şef al muzeului fusese atacat într-un loc foarte întunecos; dintr-o vitrină lipsea un colier de aur.

— M-a lovit cu o rangă sau ceva asemănător, spuse paznicul şef, apăsându-şi cu mâna creştetul capului. Ce lovitură... M-a doborât.

— Unde se afla colierul?

— În vitrina aceasta, arătă el. După cum vedeţi, au spart geamul. Eu tocmai plecasem să controlez...

— De cât timp stătea colierul în vitrină?

— Abia de două zile. Era o relicvă de familie şi valora foarte mult. Nu ştiu care contesă l-a purtat. Aur pur...

Ofiţerul cercetă încăperea şi descoperi, într-o sală a muzeului, vecină cu cea în care se afla vitrina spartă, un geam deschis. Cu mare risc, dar se putea coborî, pe rândurile de pervazuri, până jos.

— Probabil că pe aici au intrat tâlharii, presupuse paznicul şef, continuând să-şi ţină mâna în locul unde primise lovitura. Dar cum au reuşit să se urce?

— De ce nu vreţi să vă ducă o maşină până la spital?

— Nu cred că-i grav, uitaţi, nu curge sânge. Am să mă duc mai târziu la spital. O fi fost vreo rangă învelită cu cârpe, cu ceva...

— O să stabilesc eu şi lucrul acesta, dar până atunci, dacă vă simţiţi în puteri, vă rog să mă însoţiţi prin muzeu să vedem dacă agresorii n-au pătruns în interior prin alt loc.

Muzeul avea patru etaje şi peste o sută cincizeci de săli. Nu găsiră nicăieri urme care să arate că infractorii ar fi pătruns prin alt loc decât cel descoperit mai înainte.

— Interesant că hoţii n-au avut nevoie decât de acest colier, spuse căpitanul Roman. În sălile de-alături, precum şi în cele de la ultimul etaj, sunt destule obiecte de aur şi mult mai masive.

— Asta înseamnă că ştiau valoarea colierului, altfel nu-mi explic, încuviinţă paznicul.

— Aşa bănuiesc şi eu. Şi, apoi, mă întreb de ce v-au atacat la etajul trei şi nu aici, la etajul doi, unde se afla vitrina cu colierul. Aţi trecut în control pe la etajele unu şi doi?

— Sigur că da. Am parcurs fiecare sală.

— Asta ar însemna că aţi trecut şi pe lângă ei, sau mai exact, v-au lăsat să treceţi.

— Ştiu eu?!... Dacă însă m-au aşteptat direct la etajul trei?

— Nu cred.

— De ce?

— Fiindcă ar fi riscat să găsiţi geamul deschis şi să daţi alarma.

— Am uitat să vă spun, geamul acesta, l-am găsit, într-adevăr, deschis, când am trecut pe aici, pe la etajul doi.

— Şi de ce n-aţi dat alarma?

— M-am gândit că l-a uitat supraveghetoarea şi l-am închis. Apoi, nu mi-am imaginat că un hoţ poate urca până aici. La etajul unu ferestrele au gratii, aţi văzut.

— Colierul era la locul lui?

— Nu ştiu, nu m-am uitat. Nu m-au interesat decât geamurile. Dacă n-ar fi fost la locul lui, daţi-vă seama că ar fi observat supraveghetoarea sălii, când a ieşit din schimb.

— Şi dacă a fost furat după închiderea muzeului şi înainte ca dumneavoastră să găsiţi geamul deschis?

— Dacă-ar fi fost aşa, atunci de ce m-ar fi lovit în cap?

— Cine este supraveghetoare aici?

— O cheamă Neli. Este o femeie serioasă. Are doi băieţi mari, studenţi la arte plastice.

— Aţi trimis pe cineva după ea şi după directorul muzeului?

— Cum să nu, l-am trimis pe Crăciun, ajutorul meu.

— Crăciun unde se afla, când dumneavoastră aţi fost atacat?

— Jos, la intrare.

— El ştia că aţi plecat să daţi o tură prin muzeu?

— Altfel, cum?

— Când v-au atacat agresorii, de ce n-aţi dat alarma?

— Am căzut jos, v-am spus. Mi-am revenit după un minut sau două, că am auzit paşii tâlharilor la etajul doi.

— Ce-aţi făcut atunci?

— I-am transmis lui Crăciun, prin staţia portativă pe care o aveam la mine: „Vino că sunt atacat!” Doar atât am apucat să zic, că m-a săgetat din nou durerea în moalele capului. Nu mai puteam să fac nici o mişcare,

— N-aţi încercat să strigaţi?

— Imposibil, parcă-mi pierdusem vocea. Într-un minut, Crăciun a fost lângă mine şi m-a ajutat să mă ridic. Aşa lovit cum eram, am căutat să-i prindem pe tâlhari. Degeaba. Geamul era deschis din nou, iar perdeaua fâlfâia în bătaia vântului...

— Crăciun este un om cumsecade?

— De zece ani lucrăm împreună la muzeu. Este un om dintr-o bucată.

— Dar directorul muzeului?

— Pâinea lui Dumnezeu. Multe lucruri expuse în acest muzeu au ajuns aici datorită lui.

Sosi şi supraveghetoarea sălii unde se afla vitrina spartă. Era albă ca varul.

— La ce oră aţi părăsit muzeul? o întrebă ofiţerul.
— La ora şase după-amiază. Atunci se închide muzeul.
— Când aţi plecat, colierul era în vitrină?
— Fireşte, întotdeauna controlez exponatele la plecare.
— Aş putea să stau de vorbă cu băieţii dumneavoastră?
Întrebarea o surprinse.
— Pentru ce? ridică ea încet din umeri. Ce legătură au ei cu...
— Aş dori numai să-i întreb ceva.
— Ce anume? întrebă femeia cu un amestec de teamă şi nesiguranţă. Băieţii nici nu sunt acasă. Au plecat aseară la mare.
— Aseară? apăsă vorba ofiţerul.
— Da...
— Sigur? întrebă Roman şi mai apăsat.
— Nu. Au plecat... acum un ceas, cu un prieten care are maşină.
— De ce-au plecat la o oră aşa de târzie?
— Spuneau că vor să-i prindă razele dimineţii pe plajă. Dorinţa lor...
— Obişnuiau să vă viziteze la muzeu?
— Da. Au fost şi aseară. Am plecat împreună acasă.
Sosiră directorul muzeului şi Crăciun. Se salutară cu ofiţerul.
— Ce valoare avea colierul? îl întrebă căpitanul pe director.
— Nu avea o valoare chiar aşa de mare, răspunse directorul evaziv.
— De unde fusese procurat?
— Este vorba de o donaţie.
— Aveţi actul de estimare întocmit de experţi?
Directorul muzeului nu se aşteptase la această întrebare „de amănunt”. Şovăi o clipă.
— Deci, nu-l aveţi! înţelese căpitanul. Cunoaşteţi

prevederile Legii ocrotirii patrimoniului cultural naţional?

Omul încuviinţă din cap. Se vedea că ceva era în neregulă şi că avea mustrări de conştiinţă.

— Aţi vrut să prezentaţi colierul drept o piesă de mică valoare, ca să nu fiţi tras prea tare la răspundere de către forurile dumneavoastră superioare?

— Aşa este, privi interlocutorul în pământ. Ştiu că n-aveam încă voie să-l expun în vitrină. Am făcut-o, însă din pasiunea mea prea mare pentru artă. Era păcat ca o piesă atât de rară să nu fie admirată de cât mai mulţi vizitatori.

— Apreciez dragostea şi pasiunea dumneavoastră pentru artă. E, poate, omeneşte de înţeles această dorinţă de a arăta publicului o piesă rarisimă, de o valoare deosebită. Dar, deocamdată, aţi rămas cu un alt păcat...

— Trebuie să-l prindeţi pe hoţ, nu se poate, se precipită directorul. Nu vă daţi seama ce pierdere mare ar însemna...

— Îmi dau perfect de bine seama, îl privi căpitanul dojenitor, poate chiar mai mult decât aţi „interpretat” dumneavoastră legea despre care v-am vorbit.

Interlocutorul ocoli privirea căpitanului şi tăcu. Coborâră treptele cu toţii, în linişte. Ofiţerul avu prilejul, în acest răstimp, să-şi recapituleze datele acumulate. Pocni, dintr-o dată, din degete şi se întoarse cu faţa la ceilalţi.

— Ştiu cine este hoţul! le spuse radios.

Mirarea se instală pe chipurile salariaţilor muzeului.

— Dumneata eşti hoţul! îl arătă apoi căpitanul pe vinovat.

Într-adevăr, hoţul fusese găsit. Dumneavoastră, stimaţi cititori, cine credeţi c-a fost cel arătat de căpitan?

*

* *

[Hoţul era Crăciun, al doilea paznic. El nu putea să ajungă într-un

minut lângă paznicul şef, dacă n-ar fi ştiut locul exact unde se afla acesta. Victima-i spusese, prin staţie, să vină, că era atacată, însă fără a-i indica etajul şi sala. Dacă ar fi fost străin de afacere, Crăciun ar fi trebuit să parcurgă, pe rând, toate încăperile muzeului, până să-l găsească pe paznicul şef, operaţiune care i-ar fi luat destul timp...]

De-a v-aţi ascunselea

O staţie de autobuz. Oră de aglomeraţie intensă. Cetăţenii aşteaptă nerăbdători. În fine, autobuzul soseşte... Lumea coboară atât pe uşa din faţă, cât şi pe uşa din spate. Urmează - normal! - o îmbulzeală a călătorilor care voiau să se urce în autobuz. Nici unul dintre cei care aşteptaseră în staţie nu voia să rămână jos.

Cu chiu, cu vai, autobuzul porni, având şi câţiva pasageri pe scară. Încet, încet, apoi, se făcu loc şi călătorii răsuflară uşuraţi. Deodată, se auzi ţipătul disperat al unei femei.

— Vai, mi-a furat portofelul din geantă! Banii mei... Dumneata eşti hoţul! îl acuză ea, direct, pe cetăţeanul cu pălărie care se afla în spatele ei.

— Eu? Se poate, doamnă, una ca asta? Sunt om serios. În viaţa mea n-am...

— Nu ştiu, dar am simţit când m-a împins cineva de la spate, la urcarea în autobuz.

— Aglomeraţia... şi, apoi, eu n-am fost în spatele dumneavoastră, la urcare. În faţa mea, era domnul cu cămaşă albastră.

— Auziţi, pe mine să nu mă amestecaţi în chestii d-astea, interveni cel despre care pomenise cetăţeanul cu pălărie. Cum vă permiteţi să mă acuzaţi de furt?

— Dar nu v-am acuzat, zise bărbatul cu pălărie, am spus doar că aţi fost în faţa mea.

— Am impresia că nu vă controlaţi cuvintele. În spatele meu n-aţi fost dumneavoastră, ci dânsul care citeşte „Sportul”.

— Adică eu sunt hoţul, asta vreţi să ziceţi? îşi întrerupse lectura pasagerul cu ziarul.

— Nu, vai de mine. Şi eu era să fiu învinuit. Ştiu că dumneavoastră aţi fost în spatele meu, apoi ne-am găsit fiecare câte un loc mai comod şi acum nu mai ocupăm spaţiul în ordinea urcării.

— Şi în spatele dumneavoastră, cine-a fost? întrebă păgubaşa.

— Eu, drept să spun, doamnă, n-am fost atent.

— Dar în faţa dumneavoastră? se adresă ea, apoi, călătorului cu cămaşa albastră.

— Sincer să fiu, nici eu n-am fost atent, ridică uşor din umeri interlocutorul.

— Nu sunteţi sinceri! ridică tonul femeia. Cum e posibil să ştiţi cine-a fost în spate, dar nu şi cine a fost în faţa dumneavoastră, ca să ne dăm seama care era persoana din urma mea? Nu se poate una ca asta! Ascundeţi cu toţii câte ceva. Vă e teamă să nu fiţi acuzaţi de furtul portofelului. Cel care m-a împins de la spate mi-a furat în acelaşi moment şi portofelul. Uitaţi-vă, geanta este deschisă!...

— De ce nu-i controlaţi? se auzi vocea şoferului, care, între timp, oprise maşina.

— Eu? Cum să-i controlez eu? privi femeia mirată la şofer. Să mergem cu autobuzul la miliţie.

Unii călători începură să vocifereze. Erau grăbiţi şi n-aveau chef să întârzie de la treburile lor, ajungând şi pe la miliţie.

— Dacă vreţi să mergeţi cu autobuzul la miliţie, atunci deschideţi uşa ca noi să coborâm, se trase lângă uşă un

tânăr şi o tânără. Suntem aşteptaţi...

— Şi eu vreau să cobor, dacă-i aşa, îşi strânse plasele o bătrânică. Eu n-am nici un amestec în lucrurile acestea şi vreau s-ajung devreme acasă.

— Nu se poate, le spuse grav şoferul. Hoţul este în maşină şi din acest motiv nu trebuie să coboare nimeni.

— Bine, dar ne puteţi controla, înainte de a ne lăsa să coborâm, fu contrariată bătrânică. Ce amestec avem noi, oamenii cinstiţi!

— Eu nu vă pot controla, n-am acest drept, îi răspunse omul de la volan. Sunt de acord că oamenii cinstiţi n-au nici un amestec, dar, vedeţi, aici este vorba despre noi toţi, minus unul, şi acela este hoţul. Spuneţi-mi cine este hoţul şi vă deschid uşile.

— Păi, de unde să-l ştim noi?

— Vedeţi? Nu poate părăsi nimeni maşina, indiferent ce treburi are. Doamna, şi arătă spre păgubaşă, trebuie să-şi recapete banii înapoi. Dacă vi s-ar fi furat banii dumneavoastră, aţi mai fi gândit aşa?

Nu mai răspunse nimeni. Autobuzul demară şi porni spre miliţie. De serviciu era tocmai căpitanul Roman. I se explică despre ce era vorba şi fu pus în temă cu toate discuţiile din maşină.

— Vreţi, să-mi arătaţi puţin poşeta? se adresă femeii care încă mai plângea.

— Da, uitaţi, m-am trezit cu ea, aşa, deschisă...

Ofiţerul examină sistemul de închidere al poşetei. Era cam defect. Punţile de siguranţă cedau foarte uşor, la cel mai mic balans.

— L-aţi cam ajutat pe hoţ, spuse el arătând la poşeta care se deschise singură, după ce o flutură uşor.

Păgubaşa îl aprobă, cu un aer vinovat.

— Dacă aţi fi trecut mai întâi pe la un atelier de marochinărie l-aţi fi lipsit de o astfel de tentaţie.

— Aşa e...

După calculele căpitanului, suspecţi erau numai cei trei bărbaţi, care se contraziseseră în privinţa poziţiei lor la urcarea în autobuz. Fără îndoială, unul dintre ei fusese în spatele păgubaşei şi, profitând de înghesuială, în mare parte „presând” şi el cu corpul, îi sustrăsese portofelul cu bani. Ofiţerul bănuia că portofelul fusese strecurat, apoi undeva, sub o banchetă din maşină, ca să nu poată fi găsit asupra lui. Apoi, din lipsă de probe...

— Acum, ne percheziţionaţi pe toţi? nu se stăpâni bătrânica.

— Nu. Dumneavoastră veţi rămâne în picioare, iar eu şi cu şoferul ne vom uita sub banchete.

— Sub... banchete? se miră bătrânica.

— Da, doamnă. Dacă sunteţi curioasă să aflaţi de ce, o să vă spună mai târziu însuşi hoţul.

Căutară sub banchete. Portofelul cu bani, de un negru lucios, era chiar sub picioarele... bătrânicii.

— Doamne, se schimbă ea imediat la faţă. Tovarăşe căpitan, să nu credeţi că eu...

Vorbele-i erau sugrumate, o emoţie puternică i se putea citi pe chip.

— Fiţi liniştită, doamnă, nu dumneavoastră l-aţi furat. Portofelul putea ajunge sub bancheta dumneavoastră printr-o simplă lovitură de picior.

— Păi, de ce să-i dea cu piciorul? nu înţelese bătrânica, dispărându-i din paloare.

— O să auziţi tot, de la hoţ.

În autobuz se lăsă o linişte apăsătoare. Căpitanul Roman ceru suspecţilor buletinele de identitate. Îşi plimbă atent privirea peste fiecare filă din actele în cauză.

— Aţi cam îmbătrânit!... se adresă ofiţerul suspectului care afirmase că citise ziarul.

— De unde ştiţi, mă cunoaşteţi de undeva? răspunse

ironic bănuitul.

— Nu vă cunosc dar aşa rezultă de aici, flutură Roman buletinul lui de identitate.

— Fiecare are vârsta lui! zise iritat suspectul.

— ...Şi păcatele lui! completă calm miliţianul.

— Adică vreţi să spuneţi că eu sunt hoţul?

— N-am spus asta, poate... falsificatorul!

Tăcere mormântală, privirile aţintindu-se unanim spre omul cu ziarul.

— Falsi... Hm! Vă daţi seama ce insinuaţi? Cum e posibil aşa ceva, eu care... se „enervă” bănuitul.

— Aspectul cu falsul buletinului de identitate, cu „insinuarea”, îl vom lămuri mai târziu, spuse Roman pe un ton categoric, până atunci coborâţi din maşină. O să trebuiască să vă iau amprentele, ca să limpezim lucrurile cu furtul portofelului. O să le compar cu cele de pe portofel.

— Şi cum, numai pe mine mă amprentaţi?

— Nu. Îi voi amprentă şi pe dumnealor, arătă ofiţerul către ceilalţi doi bănuiţi.

— Noi, de ce? încercă să protesteze omul cu pălărie.

— Fiindcă în privinţa furtului, toţi trei sunteţi suspecţi.

— Bine dar asta durează, pierdem timp, interveni bănuitul cu cămaşa albastră.

— N-am încotro. Voi începe însă cu dânsul! arătă Roman scurt spre suspectul cu buletinul în neregulă. Apoi, le zise celorlalţi doi, poate n-o să mai fie cazul să iau şi amprentele dumneavoastră.

— Dacă-i aşa, pe mine nu-i nevoie să mă amprentaţi spuse, dintr-o dată cel arătat de ofiţer. Am cazier judiciar, aşa că fişa cu amprentele mele se află în evidenţele dumneavoastră.

— Şi pentru ce aţi fost condamnat?

— Nu dau explicaţii în faţa atâtor oameni. Fiecare are păcatele lui, cum aţi spus dumneavoastră.

— Bine, înţeleg, zise căpitanul cu o mină care dezvăluia şi un alt substrat.

Ofiţerul înţelesese că suspectul mai suferise condamnări pentru... furturi din buzunare şi din poşete!

— Deci el este hoţul, tovarăşe căpitan? nu rezistă să întrebe bătrânica.

— O să vedem imediat, după ce-i iau amprentele.

— Nu mai „cânt la pian”, v-am spus că am „claviatura” la dumneavoastră! protestă din nou bănuitul.

— Adică eşti muzician? Ştii să cânţi la pian, maică? căzu în admiraţie bătrânica.

Infractorul o privi pieziş.

— Nu-i muzician, dar ştie să „cânte la pian”, îşi permise să se amuze puţin ofiţerul. În limbajul lui, „pian” înseamnă altceva, măicuţă. Este vorba de masa pe care se iau amprentele digitale.

— Aşa..., se ivi un zâmbet în colţul buzelor femeii. Atunci, să „cânte”!...

După luarea şi compararea amprentelor digitale, cazul era încheiat. Hoţul? Falsificatorul buletinului de identitate? Desigur... „muzicianul”. Simfonia zidurilor din arest îl despărţi apoi de felicitările calde primite de căpitan din partea cetăţenilor aflaţi în maşină şi, în special, din partea păgubaşei...

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum şi-a dat seama căpitanul Roman că buletinul de identitate al hoţului era falsificat? În ce consta falsul?

*

* *

[Privind la fotografia din buletinul de identitate, căpitanul Roman a observat că ea îl arăta pe hoţ mult mai în vârstă, decât anii pe care el trebuia să-i aibă în raport cu data naşterii înscrisă în act.

Din acest contrast izbitor, ofiţerul şi-a dat seama că infractorul îşi aplicase fotografia sa în locul pozei titularului buletinului de identitate, titular care era, desigur, mult mai tânăr decât hoţul.]

Pantoful cenuşăresei

Supermagazinul „Cocor”. Lume multă. Forfotă... Căpitanul Roman şi soţia sa, Elena, urcară cu scara rulantă. Raionul de încălţăminte pentru femei era asaltat de cumpărătoare. Tocmai se adusese marfă. Modele noi...

Elena se aşează şi ea la rând. Serveau patru vânzătoare tinere, însă cam distrate. Căpitanul se retrase lângă stâlpul cu oglinzi din apropiere, aşteptând, din clipă în clipă, să fie chemat de soţia sa. Se amuza puţin, ascultând comenzile năvalnice ale clientelor, micile altercaţii...

— De mâine, mă mut la raionul de încălţăminte pentru bărbaţi, spuse o vânzătoare, aranjându-şi părul ieşit nu de mult timp de sub casca de la coafor. Este mult mai uşor.

— Eu mai bine vând îngheţată! se aplecă colega ei să ridice de jos un pantof. Diseară mă întâlnesc cu Gigel, ţi-am spus?

— Hai, duduie, că eşti tânără, nu ca mine. Ce te moşmondeşti atâta? spuse iritată o doamnă între două vârste, cu o jachetă bleu. Îţi cad pantofii din mână, nu vezi? Ţi-am cerut de o jumătate de oră să-mi dai şi mie perechea aceea, maro, cu tocul jos, de trei sute şaisprezece...

— Aveţi puţină răbdare îi răspunse vânzătoarea în doi peri. Nu vedeţi ce-i aici? Pe cine să servim mai întâi?

— Treci la coadă, doamnă, că erai în urma mea! o trase de mânecă pe cea cu „nervi” o femeie grasă, cu o

paporniţă plină de zarzavaturi.

— Da’ fii şi dumneata mai atentă cu plasa aia, îşi făcu loc o femeie din spate. Nu vezi că ne-agăţi ciorapii? Parcă abia acum ai sosit la Bucureşti. Întâi se vine la magazin şi apoi la piaţă, cucoană!

— Iete-te, regina balului! se-ntoarse femeia cea grasă spre cea care o apostrofase. Întâi, îndreaptă-ţi peruca, şi pă urmă să stai de vorbă cu mine! îi aruncă ea o privire sfidătoare şi, apoi, se-mpinse şi mai tare spre tejghea, ca să mai câştige ceva spaţiu.

Elena suporta şi ea înghesuiala. N-avea decât o singură dorinţă, pentru care ar fi stat şi într-un picior: să vadă împachetată perechea aceea de pantofi crem, cu fundiţă şcolărească. Erau superbi... Şi aveau tocul înalt şi lat, cum îi plăcea ei. „Şi am şi poşetă pentru ei, am fustă...”

Comenzile femeilor din primul rând curgeau ca picăturile de ploaie.

„Eu îi vreau pe cei galbeni, cu butoniera aceea într-o parte. Numărul treizeci şi şase... Vă rog, daţi-mi şi pantoful drept”, spuse o doamnă cu un pulover vernil. „Nu aceia... Cei de lângă ei, cu tocul jos, maron”, comandă alta. „Îmi place mult modelul, dar mă cam strânge. N-aveţi un număr mai mare?...” privi rugător o femeie cu părul scurt. „Vai, ce linie frumoasă au. Şi sunt ieftini... Îi cumpăr, faceţi-mi bonul!” se bucura alta. „Eu doresc o pereche numărul treizeci şi şapte, aceea mov, cu şiretul într-o parte. Îl probez pe dreptul...” arăta cu degetul o blondă platinată. „Lăsaţi-mă şi pe mine, că de-o oră stau la coadă, îşi făcu loc o fată de liceu, cu un voal alb la gât. Aceia de două sute paisprezece lei... Pe stângul îl vreau!”

În alt colţ:

„Pantofii aceia, decupaţi la spate. Aşa, aşa... Numărul treizeci şi şapte, dreptul”... „Vă rog, cei negri, de două sute optzeci şi şapte. Numărul treizeci şi cinci, stângul”... „Daţi-

mi şi mie pantofii ăia cu butoniera aceea într-o parte, galbeni, spuse o doamnă cu pălărie grena. Numărul treizeci şi şase. Nu-l pot proba pe dreptul...” „Şi eu vreau o pereche galbeni, ca ai doamnei, ceru o femeie cu o bluză albă. Tot treizeci şi şase...” „Stai, dragă, că ajungem şi noi în faţă, nu mă mai zori atâta!...”

„*Lucrează fără tragere de inimă!* S-a zis cu vigilenţa!” îşi zise Roman privind pasivitatea vânzătoarelor. „Hopa! tresări el deodată. Exact ce-am bănuit!” Şi porni, prin înghesuială, după două femei.

— Hei, omule! auzi în urmă glasul soţiei. Unde te duci? Vino să-i vezi ce frumoşi sunt!...

Degeaba, ofiţerul dispăru curând şi Elena trebui să-şi ia pantofii singură.

Cele două femei accelerau ritmul îndreptându-se spre escalator.

— Da’ de ce te ţii, domnule, după noi? se-ntoarse brusc cea mai în vârstă. Nu mai suntem tinere. Te credeam om serios! Soţia stă la rând, la pantofi, iar dumitale îţi arde de... Să-ţi fie ruşine!

— Poate, dumitale să-ţi fie ruşine! o privi Roman cu dezgust.

— Ha! Ce nepoliticos! Ce obraznic! ridică femeia tonul. În ziua de astăzi, bărbaţii nu mai respectă femeile!...

— Ba da, le respectă, zise calm Roman, apropiindu-se de ea. Hoaţele, însă, sunt „respectate” în alt fel!...

— Hî! Auziţi ce zice, blestematul ăsta!

— Stai, doamnă, nu fugi! strigă Roman apucând-o de mână pe cealaltă femeie, care încercase s-o şteargă printre cetăţenii ce făcuseră roată în jurul lor. De ce sunteţi grăbită? Vă abandonaţi prietena în mâinile mele? Nu-i frumos... Dacă mă „seduce”, ca pe-o pereche de pantofi?

— Ia mâna de pe mine, Don Juanule!

Căpitanul o ţinea strâns şi tocmai voia să ceară ajutorul

cetăţenilor, când femeia dădu drumul la sacoşă şi-i trase un şut puternic, aruncând-o printre picioarele curioşilor.

— Sunt ofiţer de miliţie, se adresă Roman cetăţenilor. Aduceţi-mi, vă rog, sacoşa!

În acest timp, se căznea să se apere de pumnii femeii agresive şi să le şi ţină, pe ea şi pe complicea ei.

— Care... ofiţer? încercă prima „doamnă” să provoace o derută. Te legi de femei şi acum te dai ofiţer de miliţie, ai? Am mai văzut eu destule insigne de-astea! Pe cine vrei să fraiereşti?

— V-aţi pierdut bagajul, doamnelor, uitaţi-l!... spuse Elena lăsând jos sacoşa verde, din care căzu pe ciment o pereche de pantofi noi-nouţi.

— I-am cumpărat de la „Triumf”, spuse proprietara sacoşei. Am dat o groază de bani pe ei!

— Ca să ne demonstrezi că sunt ai dumitale, încalţă-i!

Hoaţa se uită batjocoritor la căpitan şi spuse:

— Crezi că nu mi se potrivesc, ai? Ha, ha, râse apoi strâmb. Ce-ai să te păcăleşti...

Dar încet, încet, pe măsură ce forţa piciorul în pantof, se întuneca la faţă.

— Lasă-i, că le rupi ştaiful! o opri ofiţerul.

— Da’ pentru mine i-a cumpărat, nu pentru ea! sări cealaltă infractoare.

— Zău?...

— Da! Ce vă miraţi aşa?

— Încalţă-i!...

— Dă-te dragă, la o parte! spuse prima femeie. I-ai cumpărat pentru mine şi acum vrei să-i porţi tu? Păi cum să-ţi intre piciorul? Uită-te la mine!... Începu să se încalţe. Piciorul drept îi intră perfect în pantof. Acum să-l vedeţi şi p’ăsta... Au! Să ştii că vânzătoarea, din neatenţie, l-a dat p-ăsta cu un număr mai mic!

— Lasă-l, cucoană, nu-ţi mai frânge piciorul atâta! se

împotrivi Elena. Ăsta o fi pantoful Cenuşăresei!... şi-i făcu cu ochiul soţului ei.

Hoaţele erau demascate. Vânzătoarele? Nici vorbă să-şi fi dat seama ce se petrecuse acolo, lângă scara rulantă, unde se strânsese atâta lume. Au aflat pe urmă, de la căpitanul Roman. Vigilenţa lor fusese înşelată, deşi n-ar fi trebuit să fie aşa...

La ieşirea din magazin, ofiţerul observă că soţia sa avea în picioare o pereche de pantofi noi, cu fundiţă şcolărească.

— Ce te uiţi aşa? îi privi Elena veselă. „Cenuşăreasa" ta are amândoi pantofii la fel.

Dumneavoastră aţi dedus, din vorbele ascultate de Roman, aşa cum a dedus el, care dintre cumpărătoare erau hoaţele?

*
* *

[Hoaţele erau femeia cu pulovăr vernil şi cea cu pălărie grena. Una ceruse pantoful drept şi alta pe cel stâng, dar se încurcaseră la număr. Urmărindu-le, căpitanul le văzuse plecând fără să plătească...]

Porumbiţa albă

În cartierul Drumul Taberei din Bucureşti, se înregistraseră mai multe furturi din maşini. Hoţii acţionau numai după lăsarea întunericului, ca multe „păsări de pradă" ţintind obiecte de valoare, lăsate imprudent în

maşini. Aveau, totuşi, o anumită predilecţie spre aparatele electronice. La ultimele două furturi, „capturaseră” un televizor portativ şi un casetofon.

Căpitanul Roman primi însărcinarea să ajute la prinderea infractorilor. Pândele făcute la locurile de parcare nu dăduseră rezultate. „Păsările de pradă”, se dedusese, îşi aveau „cuibul” undeva în cartier, şi „operau” în serile sau nopţile cu ploaie, când circulaţia trecătorilor era aproape inexistentă.

Căpitanul Roman hotărî, mai întâi, să dea o raită pe la restaurantul „Orizont”, presupunând că la acest restaurant îşi puteau avea sălaşul „de agrement” cei căutaţi. Dar nu numai „de agrement”, căci pe la restaurante, de obicei, după un pahar, două de alcool, infractorii îşi caută clienţii amatori de „un chilipir pe... cinste”.

Serile, deci, ofiţerul era văzut petrecându-şi la „Orizont” câteva ore. Costumul său gri-fer, cu croială sport, revere late, cravata în culori pastel şi cu nodul mare îl făceau să pară altceva decât era în realitate. Era greu de presupus că un asemenea sportsman jovial, căruia-i plăcea viaţa de local, ar fi putut fi ofiţer de miliţie.

A treia seară. Afară ploua încă de la ora prânzului. Căpitanul Roman fu informat că hoţii încercaseră să spargă o maşină, dar nu reuşiseră deoarece îi văzuse un cetăţean. Fiind întuneric, martorul nu le-a putut reţine semnalmentele, precizând doar că erau trei tineri care au luat-o la fugă care încotro.

Conform planului său, ofiţerul se înfiinţă din nou la „Orizont”. Restaurantul nu era plin. Se mai găseau mese libere şi câteva chiar în faţă, unde o orchestră destul de zgomotoasă interpreta, la cererea a trei tineri cu chef, melodia „Porumbiţa albă”. O ospătăriţă aduse lângă organist, conducătorul formaţiei, o frapieră cu gheaţă, în care se răsfăţa o sticlă de şampanie. Clapele de la orga

electronică se puseră şi mai abitir în mişcare, în timp ce instrumentistul mulţumea, prin mişcări discrete din cap tinerilor cu chef, care-şi plătiseră, prin şampania aceea, capriciul muzical...

— Bravo, maestre! strigă unul dintre tineri. Dacă o cânţi şi în prelungire, mai ai una de la mine, şi arătă spre sticla cu şampanie din frapieră. Of, că am şi eu o porumbiţă albă... Da' de ce n-o mai fi venit odată?

Muzicantul încuviinţă din cap şi făcu un semn chitaristului în sensul că vor repeta melodia.

În căutarea unui loc cât mai convenabil, căpitanul Roman studiase, din câteva priviri, fizionomiile clienţilor. Tinerii care onoraseră străduniile orchestrei păreau cei mai aproape de ceea ce în limbajul specialiştilor sunt „suspecţii potenţiali". Deşi nu erau prea bine îmbrăcaţi, ei se lansaseră într-o petrecere costisitoare. Mai fuseseră în restaurant şi cu două seri în urmă, comportându-se la fel. Banii parcă nici nu contau la ei. Apoi, cel care comandase în prelungire melodia „Porumbiţa albă" îşi dădea aere de şef, învârtind continuu pe degete un breloc de care era prinsă cheia de contact a unui autoturism.

— De ce-i spune la vinul ăsta „Fetească regală"? întrebă cel mai mic dintre ei.

— Fiindcă şi regii au băut tot vin din ăsta, răspunse „şeful". Vezi, mă, cine are..., şi se ciocăni uşor cu degetul la frunte.

— Păi, atunci şi noi suntem regi, râse cel mic. Nu vezi ce viaţă ducem?

— Mai încet cu băutura, îi făcu semn „şeful". A început să te ia gura pe dinainte. Nu vezi că s-a aşezat un tip lângă masa noastră? Cum „întoarceţi" câte ceva mai de soi, gata, vă şi daţi mari. Ce v-aţi face dacă n-aş fi eu şi cu „Porumbiţa albă"? Ea cu „radarul", eu cu maşinuţa! Aveţi noroc că mă iubeşte, altfel ar găsi ea destui „magneţi" ca

voi în alte părţi.

— Şi ca tine! nu se lăsă ofensat mezinul. Ce... semeni cu Giuliano Gemma[1]?

— Dacă nu taci, la noapte o să faci nani în patul tău şi n-o să mai ieşi la „plimbare”. Tu încă n-ai iubit... Da’ ce s-o fi întâmplat de nu mai vine Lolica mea? Uite, arătă el la ceas, a închis magazinul de o jumătate de oră!

Tipul de la masa de lângă ei chemă ospătarul. Îl rugă cu voce tare să aranjeze cu orchestra ca să cânte melodia „Porumbiţa albă”. Era dispus să facă cinste pentru asta.

— Nu cred că melodia mai poate fi cântata astă-seară, zise ospătarul. Tinerii de lângă dumneavoastră au comandat-o de două ori. Deci, vă daţi seama...

— Poate, totuşi, o mai cânta odată. Îndrăgesc mult această melodie...

— Eu ştiu? Să-l întreb pe maestru’, şi arătă cu coada ochiului la organist.

— Te rog.

Tinerii de la masa vecină auziseră discuţia. Îl chemară

[1] Actorul italian Giuliano Gemma s-a născut la data de 2 septembrie 1938, in Roma si a copilărit in nordul Italiei, la Reggio Emilia, aproape de Parma. A debutat ca actor pe marele ecran in 1962, cu filmele Arrivano i Titani, apoi a apărut în 2 filme din seria Ringo, in 1964 si 1965. Au urmat doua apariţii în seria Angelique, Venezia, La Lunae e tu, Il nemico di mia moglie (1959), Ben-Hur (1960). A devenit curând unul dintre cei mai cunoscuţi actori de western, împreună cu Franco Nero şi Terence Hill. Cele mai apreciate roluri au fost cele din *Il Deserto dei Tartari* (1976), pentru care a primit premiul Davide di Donatello, *Il prefect di Ferro* (1977). A jucat rolul lui Robin Hood, în *L'Arciere di Sherwood* (1970), Corbari, *L'Amante dell'Orsa Maggiore* (1971), *Un uomo da rispettare* (1972), *Troppo rischio per un uomo solo* (1973), *Anche gli angeli tirano di destro* (1974), *Africa Express* (1975), *Il grande attacco* (1978), *Ciao nemico* (1982), *Le Cercle des passions* (1983), *L'Inchiesta* (2006). La televiziune a debutat in 1978, cu filmul *Circuito chiuso*. Au urmat: *Tex Willer e il signore degli abissi, Rally, Dagli Appennini alle Ande, La cornisa Nella moglie, Deserto di Fuoco, L'uomo che piaceva tote donne - Bel Ami, Pope John Paul II*, etc.

repede pe ospătar, până să se ducă la muzicant. Cel cu brelocul îi spuse ceva. Căpitanul înţelese după mişcarea buzelor despre ce era vorba. Şi ei doreau să mai fie cântată melodia, dar numai *după* ce avea să sosească Lolica, pe care o aşteptau cu toţii, nerăbdători. Melodia „Porumbiţa albă” era şi slăbiciunea ei, numai că trebuia să creadă că fusese comandată special pentru ea, de către ei, tinerii, deşi, în realitate, cel care urma să-l cinstească pe şeful orchestrei era „domnul de colo”. Ospătarul încuviinţă din cap şi se duse la muzicant. Acesta ascultă spusele chelnerului, privind şiret când la tineri, când la căpitan.

— S-a aranjat, o s-o cânte, veni ospătarul vesel la masa ofiţerului. Nu uitase însă să-i facă discret cu ochiul lui Sorin. Ce băutură comandaţi pentru orchestră?

— După ce-o să cânte melodia, răspunse ofiţerul.

— Mă rog, ridică chelnerul din umeri.

Orchestra începu să cânte. Acordurile melodiei „Porumbiţa albă”, însă, lipseau. Deodată tânărul cu brelocul se ridică:

— Vine „porumbiţa”! spuse el celorlalţi. E îmbrăcată tot în alb. Toaleta ei! Hai, că-i splendoare...

Ceilalţi doi îşi întorseseră şi ei capul spre intrare. O tânără brunetă, zveltă, cu o rochie albă, impecabilă, îşi făcea loc, cu mişcări arcuite, printre rândurile de mese. Scruta discret cu privirea consumatorii din jur. Luă loc la masa tinerilor, după ce îi sărutară mâna pe rând. Era mult mai matură decât ei. Se uită apoi la orchestră. Întâlni privirea organistului, care, dorind parcă să-i intre în graţii, dădu tonul melodiei „Porumbiţa albă”.

— Frumoasă surpriză mi-aţi făcut! fu epatată Lolica. Melodia mea...

— Ce nu fac eu pentru tine. O privi „şeful” posesiv.

— Dar a fost şi iniţiativa noastră, se lăudară ceilalţi doi.

— Vă mulţumesc. Ce se bea aici?

— Eu beau „Florio”, dragă Lolica, spusese „şeful”. Ei au luat-o pe Fetească regală.

— Înseamnă că aţi fost mulţumiţi de preţ, îi studie ea, dintr-o mişcare, pe fiecare.

— N-a fost, totuşi, la „valoare”, îndrăzni să aprecieze cel mic. Ai văzut ce muzică super avea...

— Iarăşi te-amesteci tu, mânzule? interveni „şeful”.

— Lasă-l, dragă. Îl opri „Porumbiţa albă”, se vede că nu cunoaşte la comerţ. Este bine să ştie şi el. Află, mânzule dragă, că greul nu este să „învârteşti” un lucru, ci să-l faci bani. Totul se discută în mare grabă. În aceste condiţii, rămân la mâna clientului... Dacă ţi se pare că asta e o treabă uşoară, atunci să inversăm rolurile!

— Nu te enerva, porumbiţo, intră în vorbă al treilea. A băut un pahar de vin mai mult şi cred că nu-şi mai dă seama ce vorbeşte. De fapt, în noaptea asta o să-l trimitem la culcare. Am dat greş. Era să ne prindă.

— Zău!... Atunci şi voi trebuie să faceţi acelaşi lucru, spuse „porumbiţa” şi luă o ţigară „Kent” de pe masă. I-o aprinse mezinul, care avea remuşcări pentru greşeala făcută. Gândiţi-vă că nici miliţia nu stă cu mâinile-n sân. Trebuie să vă astâmpăraţi un timp. Aţi văzut că niciodată n-aţi dat peste necaz de când m-ascultaţi pe mine?

— Dar nu-i mai bine să ne schimbăm „locul”? avu mâncărici pe limbă „mânzul”. Mai sunt destule cartiere: Militari, Balta Albă, Ferentari, Berceni.

— De ce n-ai înţeles că eşti „mic”? îi trimise Lolica un fum de ţigară în ochi. Miliţia pândeşte peste tot!

— Şi-atunci, ce facem, că nu prea mai avem „Bălceşti”?

— Deocamdată, staţi pe loc. Găsesc eu un client bun pentru „piesa cu ecran”. Sper c-o să ne iasă mai bine decât la..., şi formă cu degetul două cercuri imaginare. Apoi, mai vedem...

Orchestra încetă să mai cânte. Chelnerul se apropie de

masa căpitanului.

— Cred că aţi savurat melodia, spuse el, zâmbind profesional. Ce băutură să comand acum pentru orchestră?

— Cheamă-l, te rog, pe şeful orchestrei până la mine.

„Maestrul” veni la ofiţer, sub privirile atente ale tinerilor. Lolica urmărea la fel de atentă scena. Nici ea nu voia să scape ce-avea să discute cu organistul tipul drăguţ.

— Te rog să mă scuzi că n-am trimis nimic la masa orchestrei, zise Roman. Dacă aş face-o acum, domnişoara în alb s-ar putea simţi ofensată.

Lolica abia se stăpâni să nu întrebe: „De ce?” Se vedea de departe că fremăta.

— Nu vă înţeleg, se prefăcu muzicantul.

— Cântecul „Porumbiţa albă” a fost comandat de mine pentru domnişoara, fără ca eu să ştiu acest lucru.

— Dar nu vă înţeleg, se strâmbă organistul, privind de astă dată şi la Lolica.

— Păcat. Dar dacă tinerii de la masa vecină nu vor să recunoască „aranjamentul-muzical” pe care l-au avut cu dumneavoastră, şi dacă domnişoara se simte onorată de cadoul meu pe note, atunci eu vă mulţumesc!

— Deci, dumneavoastră aţi comandat melodia pentru mine? îl privi Lolica, profund tulburată, pe „tip”...

— Aşa cred.

— Înseamnă că aţi fost în acelaşi ton cu noi. Încercă „şeful” să repare gafa.

— Aşa sunt vecinii, le zâmbi larg căpitanul.

— Atunci, de ce nu veniţi la masa noastră? îl ademeni Lolica. Ne-ar face plăcere. Gestul dumneavoastră m-a frapat...

Ofiţerul nu mai aşteptă altă invitaţie. Îşi alătură scaunul.

— Să facem cunoştinţă: Lolica! întinse mâna „porumbiţa albă”.

— Roman, arhitect! se prezentă „oaspetele”.

Ospătarul se apropie, dar nimeni nu mai comandă nimic în plus. Roman se mutase cu paharul propriu.

— Drăguţă meserie! zise Lolica, privind visătoare spre „arhitect”...

— Şi pică serios, adăugă „şeful”.

— Da... Nu mă plâng, zise „arhitectul” privindu-i cercetător... Da’...

— Am impresia că nu sunteţi prea bine dispus, observă Lolica.

— Ba, da. Melodia asta, însă, mă cam întristează... Să nu credeţi că... Mi-a plăcut foarte mult, aş asculta-o la infinit...

— Şi eu, zise Lolica.

— Se vede că aveţi un gust foarte *eterat,* o măguli oaspetele, în timp ce-şi aranjă puţin părul.

— Iar dumneavoastră aveţi, totuşi, o supărare, îl privi întristat, fata.

— Ceva... E o-ntreagă poveste...

— Ce s-a-ntâmplat?

— O chestie cu un televizor. Am necaz mare cu el, fiindcă...

— Cu un... televizor? îl întrerupse şocată „porumbiţa albă”, aplecându-se uşor peste masă şi privindu-l suspicioasă. Ce naiba are?

— Are, zâmbi, „arhitectul”, că... nu-l am!

Băieţii râseră.

— Cum vine asta? păru Lolica derutată.

— Dacă nu-l am eu, nu-l are nici şeful meu, şi nu se găseşte nici în magazine; au cam început persecuţiile. Cică nu-s în stare să-i fac rost... Ce să mai vorbim, vrea televizor de maşină şi pace, şi eu am apucat de i-am promis. Soţia lui doreşte, şi ea televizor portativ, fiindcă şofează şi ea. Şi poate vă-ntrebaţi cum de-am promis? De fapt, am înnădit o promisiune. Am o rudă în străinătate. Mi-a scris că-mi trimite, dacă doresc, un televizor portativ, o marcă

„mare”... Am acasă televizor, ce-mi mai trebuia altul? Dar mă pune naiba să-i povestesc şefului ce şi cum. El, că de mult vrea un televizor străin, că... Ce mai tura-vura, îi telefonez rudei şi ruda repetă promisiunea, dar după un timp, văzând că nu trimite nimic, telefonez iar şi să vedeţi ghinion: ruda s-a îmbolnăvit grav, e în spital... Daţi-vă seama, în ce încurcătură am intrat eu cu şefu’... O să creadă c-astea sunt pretexte, ca să nu-l servesc...

— Da, cam tragică situaţia, aprecie „porumbiţa albă”. Eu una nu văd cum aţi putea ieşi din încurcătură.

— Aveţi dreptate, domnişoară Lolica, este tragică situaţia mea. Am un şef!... Ce să vă mai spun... Mă rog, prea trist nu sunt eu. La urma urmei, îi spun adevărul, interpreteze-l cum o vrea... Să bem.

— Şi aveţi bani, dacă aţi găsi unul de ocazie? se interesă Sorin, ridicând paharul.

— Eu? Am bani. Dar nu trebuie să plătesc de la mine. Îi cer banii şefului şi-mi dă imediat. Nu banii sunt problema...

— Ce zici, porumbiţo, nu l-am putea ajuta? o întrebă „şeful” pe fată, făcând un semn cu ochiul spre „arhitect”.

— Ştiu eu?! lăsă ea să se scurgă o pauză. Ar costa cam scump.

— Ce? Ce să coste scump? lăsă Roman paharul jos. Aveţi cumva...?

— Nu noi... O cunoştinţă de-a noastră, zise zâmbind „porumbiţa”.

— Cât cere?

— Cinci, se uită Lolica în jur, pentru a se asigura că nu-i auzea nimeni. Mai puţin, nici vorbă.

— Dar e bun?

— Sigur. O minunăţie. Prinde şi programul doi.

— Atunci, îl iau, nici vorbă, îşi frecă mâinile „arhitectul”. Unde e?

— A, nu! zâmbi dulce „porumbiţa”. Întâi, banii!

— Nu! spuse apăsat „arhitectul”. Întâi televizorul!

— Am impresia că... că glumiţi, se bâlbâi partea cealaltă de la „masa tratativelor”...

— Nu glumesc! Întâi televizorul, cum am zis! vorbi pe acelaşi ton interlocutorul. Întâi televizorul, şi-abia pe urmă... restul!

— Care... rest?

— Cel care vi se cuvine. De fapt, nu-i vorba decât că o frumoasă „porumbiţă albă” o să ajungă, alături de „ereţii” ei, în „colivia” acuzaţilor. Tu, „porumbiţă albă”, ai să fii în frunte.

— Vai, dar cum puteţi vorbi aşa, se poate! Tocmai un arhitect...

— Ştiţi ceva? zise grav Roman. Nu sunt arhitect. Renunţ. Nu-mi plac „persecuţiile şefilor”... Mă fac din nou căpitan de miliţie! Priviţi! Se legitimă.

„Porumbiţa” deveni şi mai albă, dar nu-şi pierdu totuşi prezenţa de spirit.

— De fapt, noi am glumit, tovarăşe căpitan, spuse ea. N-avem nici o cunoştinţă care ar poseda un asemenea televizor. Ne-am permis numai, aşa, să...

— Degeaba minţi, Lolica. Prietenii tăi au fost la furat şi în seara aceasta, dar au avut ghinion.

— Noi?! se agită „şeful”. Am impresia că glumiţi. Până să venim la restaurant, ne-am plimbat toţi trei cu maşina prin oraş. Ştiţi, am permis de conducere numai de puţin timp, şi patima volanului e încă fierbinte...

— Unde este maşina? întrebă ofiţerul.

— Este parcată în faţa blocului unde locuiesc. Nu-i departe de aici.

— Vreau s-o văd şi eu.

— Mă rog...

Căpitanul Roman examină atent maşina. Spera să găsească o urmă, ceva. Şi, într-adevăr, găsi ceva, dar... sub

maşină.

„Porumbiţa albă” şi „ereţii” ei lăsară privirile în jos. Fuseseră demascaţi.

— Spuneţi-mi, acum, unde-i televizorul portativ? mai întrebă ofiţerul.

— În dulapul meu de la serviciu, răspunse tristă Lolica. S-au dus visurile „porumbiţei albe”...

Şi urcă în maşina miliţiei.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum i-a demascat căpitanul Roman pe făptaşi? Ce anume a sesizat el?

*
* *

[Ofiţerul a sesizat că asfaltul de sub maşină era uscat, în timp ce în jur era umed, fiindcă plouase fără întrerupere toată după-amiaza şi toată seara. Ca atare, hoţii au fost demascaţi, dovedindu-se mincinoasă afirmaţia lor că fuseseră cu maşina la plimbare.]

Orbul găinilor

La prima oră a dimineţii, căpitanul Roman studia lucrările pe care şeful serviciului i le repartizase. Îi atrase atenţia o anonimă pe care şeful pusese următoarea rezoluţie: „Organizaţi flagrantul delict. Valentin Iuga, zis Valy, este un infractor periculos. Cartoforii spun că este un mare as. Rezultatul, în zece zile”.

— Am văzut şi eu anonima, spuse locotenentul Muşat. Eu

am semnat în condică pentru lucrări, azi-dimineaţă.

— Atunci, putem purta o mică discuţie în legătură cu această anonimă, zâmbi căpitanul. De fapt, o să acţionăm împreună...

— Chiar voiam să vă rog, îşi trase scaunul mai aproape locotenentul. N-am participat încă la un asemenea flagrant delict Cunosc numai regulile jocului.

— ...Pe-ale „jocului” nostru, nu?

— Da.

— Dar, regulile jocului de pocher le cunoşti?

— Nu.

— Mă dezamăgeşti, tinere. Jocurile de noroc trebuie cunoscute foarte bine de un ofiţer de miliţie judiciară. Barbut, ştii?

— Vag...

— Rişca?

— Da.

— La palmă?

— Nu.

— La perete?

— Nu.

— La capac?

— Nu.

— Bisericuţă?... Texas?... Scrumbiile?...

— Nu.

— Înseamnă că avem ceva goluri în pregătirea „profesională”! ridică uşor din sprâncene căpitanul. Dar, lasă, nu-ţi face probleme, îl bătu apoi cu palma pe umăr. Nici eu n-am ştiut, la început, toate jocurile astea. Am să te-nvăţ ceea ce trebuie să ştii din fiecare. Acum, să revenim la flagrantul delict. Ştii de ce tovarăşul colonel a scris în rezoluţie că Valentin Iuga este un infractor periculos?

— Bănuiesc că-l cunoaşte.

— Ai dreptate. Şi-l cunosc şi eu, chiar prea bine. În

„trecut”, s-a ocupat cu „pirostriile”. În argoul interlop, asta înseamnă logodnic de profesie. Ce e drept, mai mult a stat prin puşcărie, decât „afară”. Totuşi am avut destul de furcă cu el. „Sucea” aşa de bine capul unor femei, încât refuzau să depună plângere împotriva lui. Tot mai sperau... Când însă ajungeau să înţeleagă şi să vină singure la miliţie, Valy o lua din loc urgent... Şi, uite aşa, cursă, după cursă, şi totdeauna Valy izbutea să dispară la timp... De un an, însă, Valy şi-a pus cu adevărat pirostriile. A şi-mbătrânit. Aproape că şi uitasem de el, dacă nu primeam anonima asta.

— Bine, dar cartoforii îl recunosc ca as?

— Nu există as al cărţilor sau al jocurilor de noroc. Puţină îndemânare acolo, accept, dar mai mult, nu. La jocurile de noroc, câştigurile sau pierderile depind cu totul de întâmplare. Cum poate fi cineva as, din întâmplare?

— Poate fi, dar numai într-un singur fel: înşelând buna credinţă a participanţilor la joc.

— Fără îndoială. Deci, escrocherie! Şi nu trebuie să-i uităm lui Valentin trecutul. Fiecare dintre infractori are o atracţie aproape magnetică spre „uneltele” care i-au „consacrat” şi pe care speră că le stăpânesc pe deplin, dacă le rămân fideli, şi prin exerciţiu, le perfecţionează. În concluzie, Valentin Iuga nu s-a lăsat de „meserie”, ci numai şi-a metamorfozat „uneltele”.

— De aici deduc că cei care-l consideră as sunt mult sub „nivelul” lui Valy.

— Exact. Tocmai această „diferenţă de nivel”, direct proporţională cu câştigul, l-a făcut pe unul dintre participanţii la joc să redacteze anonima. Valy trebuie scos „pe margine”, cu orice preţ, fiindcă a devenit pentru ei un pericol.

— Probabil că i-a lăsat goi!

— Cam pe-acolo. Esenţialul este că nimeni nu i-a putut demonstra că trişează. Altfel, l-ar fi linşat, îţi închipui...

— Bănuiţi ceva în legătură cu „sistemul” practicat de el?

— Deocamdată, nu. Dar îl voi ghici, până la urmă. Am un punct de reper foarte bun.

— De unde l-aţi dedus?

— De nicăieri. Scrie aici, în anonimă: „...îşi ţine *casa* separat. Socotelile le face cu un creion chinezesc, din acelea cu gumă...”

— Mie nu-mi spune nimic acest lucru.

— Nici mie, deocamdată. Dar faptul că anonimul a scris şi despre asta, poate chiar fără să vrea, mă face să nu-l trec neobservat. Ceea ce le-a scăpat lor, nu trebuie să ne scape nouă! Este o regulă care m-a ghidat în multe anchete de acest gen. Întotdeauna trebuie să vedem ceea ce este aparent comun şi neînsemnat, şi care, fireşte, scapă „fraţilor” de joc.

...Apartamentul lui Valy. Ofiţerii ascultară la uşă. Se ciocneau pahare.

— Pas parol!

— Şi eu pas.

— Eu merg! Mai pun cinci sute!

Se desluşi zgomotul firav al unor beţe de chibrituri căzute pe masa de joc.

— Şi eu merg. Încă zece beţe! Cinci sute, plus cinci sute...

— Câte cărţi? rosti o voce joasă. Căpitanul o recunoscu imediat. Era vocea lui Valy. Calculă: „Până acum, o mie cinci sute, plus deschiderea. Se joacă tare!”

— Şi eu mai vreau cărţi!

— Câte?

— Trei!

— Tu?

— Vagonu’!

— Eu sunt servit! auziră aceeaşi voce groasă. Zi, Gelule!

— Plătesc o mie şi mai cer cinci sute!

— Stai, bă, nu fi şmecher! Ai pus numai paişpe’ beţe. Păi

ce, o sută de lei e de colea?

— Bravo, pampi! Tu, când ai greşit rându’ trecut, eu am zis ceva?

— Da, dar jucăm la două’ş’cinci sfertu’!... Ce vină am eu că te-ai lefterit aşa de repede? Uită-te la jupânu’! Nu s-aruncă tare ca tine. Îşi face socotelile pe hârtiuţa lui, să ştie omu’ ce-a pierdut...

„Aha, deci Valentin pierde! îşi zise căpitanul. Tactică veche...”

— Atacăm, tovarăşe căpitan? întrebă în şoaptă locotenentul Muşat.

— Încă nu se „zbate” peştele!

Ascultară mai departe.

— Eu îţi dau sec şi mai cer zece beţe!

— Bă, nu te juca cu vorbele! interveni o voce nouă. Abia acum înveţi ce-nseamnă sec? Zi: „...îţi plătesc cât ai dat şi mai cer atât”... Că la urmă, dacă umbli cu nasulii, îţi dau o labă de vezi stele verzi!

— Lasă-l, Mirceo! interveni grav Valy. Învaţă şi omu’ acuma... Şi dacă e să-nveţe, învaţă-l.

— Hî! Hî, hî... Mare escroc ai fost la viaţa ta, spuse Mircea. Dar la jocu-ăsta... Merge la acadea, băiatu’! Am halviţă, bobocule!

— Pocherul este ca fotbalu’, ridică tonul Valy. Numai în ultimul minut se cunoaşte soarta meciului.

— Adică, ce? Ai curaj să mai ceri beţe? interveni cel care lăsase impresia unui novice.

— Deocamdată-i rândul tău şi pe urmă mai vedem ce-o mai fi, se auzi din nou vocea lui Valy.

— Da? Bine. Câte beţe sunt pe masă?

— O sută!

— Atunci, mai cer o sută. (Beţele de chibrit curgeau...)

— Bă, tu eşti prost sau te faci?

— Plăteşte, dacă ai curaj!

Era rândul lui Valy.

— Eu îi plătesc o sută de beţe şi mai cer cinci.

— Cinci? Ce e alea: „cinci”? întrebă vocea pierită a novicelui.

— Sute! vorbi şi mai gros Valy.

Deodată, nu se mai auzi nimic. Numai la bucătărie picura un robinet...

— Spargem uşa? fu din nou nerăbdător locotenentul.

— Şi banii?...

— ...Aveţi dreptate. Nu trebuie să ne grăbim.

În cameră, domnea aceeaşi linişte.

— Ce faceţi, bă, gorobeţilor? Nu-mi plăteşte nimeni? sparse liniştea Valy.

— Sec! spuse Mircea.

— Ai şaizeci de mii la tine?

— Da. Mi-am vândut maşina fără să ştie nevastă-mea. Banii sunt aici, în servietă. Poftim!

— Atunci, puneţi la casă, să n-avem greţuri, dacă vin sticleţii.

— Îi pun, numai dacă toată lumea lasă cărţile pe masă.

— Acum, duceţi şi voi banii pe care-i aveţi de plată! zise Valy.

Uşa de la şifonier scârţii de câteva ori.

— Staţi, nu daţi cărţile pe faţă! spuse Gelu. Merg şi eu! Dar n-am banii la mine. Am C.E.C.-ul.

— Să-l vedem! Hî, ce chestie, se amuză Valy. Exact şaizeci de mii de lei!

— Îi strânsesem pentru maşină. Da’, poate, îmi iau acuma trei maşini...

— Merge C.E.C.-ul, Mirciulică? întrebă Valy.

— Merge, bătrâne. O să scoată banii gheaţă pe urmă, de la C.E.C. Acum, dă cărţile pe faţă!

— De acord, dar să meargă unu’ la uşă să vadă dacă nu dau târcoale gaborii. E miză mare şi sunt dus de multe ori

de „biserică”! Am avut de-a face cu destui, da’ de unu mi-e cel mai frică. Unu’ Roman. Era locotenent-major. Acum, o fi căpitan, nu ştiu, da' vreau să spui că are ăsta o „cutiuţă”, mamă, mamă! Toţi foiţarii vorbeau de el ca de un capelmaistru. Te spovedeşte repede şi te trimite să-mbraci patrafirul ăla vărgat la sigur!

— Bine, bă, da’ la noi nu poate întoarce suveica. Nu ne găseşte cu milostivirea pe masă.

— Să dea Domnu’! Care te duci să-ţi bagi coviltiru’ pe uşă?

Nimeni nu voia. Miza jocului îi orbise...

— Lasă-te de franjuri d-astea! i-o tăie Gelu. Vrei să ne trimiţi la uşă, ca să faci vreo rocadă.

— Să mor că nu. Voi încă n-aţi cunoscut cântecul „privighetorii”!

— Lasă-te, bă! Zi, ce ai?

— Zi tu primul!

— Ful de popi! rosti Gelu.

— Care de aşi! replică Mircea.

— Uşor! îi opri Valy. Chintă roială!...

— Aaa... Bou am fost!

— Sîîî... Maşina mea...

În acel moment, auziră o izbitură puternică. Uşa se rupse din balamale.

— Mâinile sus! Toată lumea la perete!

Valy vru să dea cu mâna peste cărţi şi peste grămada de beţe de chibrit, dar pistolul din faţa sa îi paraliză orice mişcare. Rămase cu mâna încremenită lângă umăr.

— La perete! primi Valy o comandă suplimentară. Altfel, cartuşul se „roieşte”! Ca şi chinta... Aşa, Valy. Dar picioarele mai depărtate. Aşa... acum, e perfect. Ai cam uitat ce-ai învăţat...

— V-aţi obosit degeaba, domnule locotenent-major, privi chiorâş Valy?

— Pardon! Poate vrei să spui căpitan.

— O, felicitările mele pentru avansare, încercă infractorul să se-ntoarcă, dar se opri, fiindcă-şi dădu seama c-ar fi căzut.

— Mulţumesc, dar am să te „felicit” şi eu pentru „avansare”.

— Mă luaţi peste picior?

— Vai de mine... De la logodnic de profesie la trişor, este un pas mare, nu? Le-ai dat puţină „prescură”, acestor boboci, ca apoi să-i „cădelniţezi” bine. O sută cincizeci de mii de lei este ceva, nu?

Gelu vru să intervină, dar se dezechilibră.

— La perete! îl somă ofiţerul. Libretul se confiscă.

— Dacă dumneavoastră credeţi c-am jucat pe bani atunci eu mă duc cu fruntea sus la „biserică”!” încercă Valy o nouă tactică. Vedeţi ceva bani pe masă?

— Deocamdată, un carnet de C.E.C.! Mai văd lângă perete şi un şifonier! Ajung !...

— Bine, dar banii din şifonier sunt ai mei! În privinţa C.E.C.-ului, a fost numai o întâmplare. Când aţi intrat dumneavoastră, Gelu tocmai mi-arăta câţi bani a strâns până acum, ca să-şi cumpere o „Dacie 1300”. Deci, nu sunt bani lichizi!

— Noi confiscăm şi C.E.C.-uri, băieţaş. Şi, dacă este cazul şi şifonierul!...

— Dar nu se poate... este mobila mea! replică plângăcios Valy.

— Cu atât mai mult. Câţi anişori ai băieţaş? La „studiile” tale... Se poate?!... Şifonierul este „garnitură” la masă! Şi-atunci cum să nu-l luăm? Dar până atunci, să vedem câţi bani sunt în el?

— Nouăzeci de mii de lei! spuse Valy.

— „Sec”? întrebă căpitanul.

— Sec!

— Şi-atunci partea ta unde-i, mă? îi şopti furios Mircea.

— Taci, bă, boule!

— Dar, de ce-l faci bou? prinse din zbor căpitanul. După ce că l-ai „plimbat” atâta de „coarne”, îl mai faci şi bou? Acum, s-a dus şi maşina...

— El e bou! răbufni Mircea. Şi de ce ziceţi că ne-a înşelat? Aveţi vreo dovadă?

— Prima dovadă ai aflat-o singur: el n-a pus în „casă”, adică în şifonier, şaizeci şi opt de mii de lei, partea lui. Nici nu-i are!

— Minciună! scuturã Valy din cap. Banii din şifonier sunt ai mei!

— Ne lămurim noi. Deocamdată banii sunt confiscaţi.

— Şi cu beţele ce faceţi? întrebă naiv Mircea.

— Luăm tot! Le-am şi fotografiat... Un băţ de chibrit o sută de lei. E clar? Să vedem, câte „beţe” o să tragă judecătorul în dreptul vostru!

— Prost eşti, bă! îi dădu Valy lui Mircea un cot.

— Eu, mă?... Degeaba faci tu pe deşteptu’. De ce ţi-a fost frică, de aia n-ai scăpat! Căpitanu’ ăsta ne pune cu botul pe labe. Nu-nghite nimic.. Dacă-mi demonstrezi cum ne-a trişat, eu declar tot! încercă Mircea să întâlnească privirea căpitanului.

— Tu-i faci jocul, prostule? îl apostrofă Valy din nou. Dacă n-a găsit banii pe masă, n-are probe!

— Fugi, bă! N-ai auzit? Un băţ suta, minus partea ta, gata demonstraţia. S-a prins şi la „garnitură”... Apoi, sunt convins că ne-ai trişat. Ne-ai supt ca o ploşniţă, bestie!

— Tu ridică-te în picioare, îţi dau voie, îi spuse căpitanul lui Mircea.

Ofiţerul studiase între timp fondul tipografic de pe spatele cărţilor de joc, observând anumite linii îngroşate fin cu un creion chinezesc.

— A cui este „biblioteca”?

„Asta ştie tot! fu surprins Mircea de termenul folosit de miliţian. Cunoaşte undele scurte la fix!” Răspunse fără reţinere:

— Pachetul cu cărţi este al lui Valy.

— Tu ce zici, domnule Valy?

— Este al meu, spuse Valy, cu o voce ambiguă.

„Aici e toată figura!” îşi spuse căpitanul, interpretând psihologic şi vibraţiile întrerupte ale vocii lui Valy.

— Şi de când ai orbul găinilor, domnule Valy?

Valy se cutremură. „Poate, totuşi, n-a sesizat!” sembărbătă el.

— Păi, nu mă cunoaşteţi de-atâţia ani? Ce naiba?... Mai îmbătrâneşte şi omu’... Vederea nu ţine o veşnicie.

— Câte dioptrii?

— Trei.

— Ce coincidenţă!

— Nu vă-nţeleg.

— Trei este numărul partenerilor „orbiţi”!

— De ce sunteţi insinuant? mormăi el.

— Vreau să probez şi eu ochelarii tăi. Împrumută-mi-i puţin...

Ofiţerul îşi puse ochelarii la ochi. Privi... Spuse locotenentului Muşat:

— O escrocherie ieftină! Uită-te şi tu. Apoi, dă-i şi lui Mircea să vadă ce n-a „văzut”.

— Vai, bestia! exclamă Mircea cu ură, după ce „văzu”. Uitaţi-vă, bă şi voi, cum ne lua banii! se adresă apoi celorlalţi doi parteneri de joc.

— M-aţi „servit” şi de data asta, dom’ Roman, spuse Valy întunecat. Daţi-mi o foiţă! Nu, nu o carte, cu astea s-a terminat, o coală de hârtie pentru declaraţie.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, care era „secretul” lui Valy?

*
* *

[Pe fondul tipografic de pe spatele cărţilor de joc, Valy făcuse câte un semn foarte discret, cu creionul chinezesc. Apoi „citea” cărţile partenerilor, pe verso, prin ochelarii săi, care aveau filtru separator de culori.]

Logodna cu justiţia

— Adeluş, puişor, mai dă-mi un pupic. Unu’ mic, mic... mic de tot. Pisicuţa mea, de ce eşti tu indiferentă? Că ai văzut ce lac de unghii ţi-a făcut cadou Neluţu. Numai un pupic, că de azi înainte am să stau ca un fox la picioruşele tale feline...

— Vai, nebunaticu’ meu, cum poţi să te tăvăleşti aşa după un pupic! râse Adela. Ai văzut bine că m-am lăsat pradă propunerilor tale năvalnice de căsătorie, şi-am făcut o noapte albă ca la Pol, pe la toate barurile şi restaurantele din Bucureşti, de nu m-am ales decât cu notele de plată şi un tratament la Buşteni.

— Dar îmbrăţişările, sărutările mele fierbinţi? Dar dragostea mea sinceră şi curată... Astea n-au fost nimic? Că am ajuns să fug, acum, după un călcâi de-al tău, ca Achile după săgeată, fiindcă săgeata ta mi-a străpuns singurul gram de inimă care-mi mai rămăsese după ce fosta nevastă mi-a luat tot din casă. Şi numai covoare persane, mobilă de comandă, tacâmuri de argint...

— Of, că tare părăsit ai mai fost în dragoste, se-ntoarse

Adela şi-l sărută cu vârful buzelor pe obraz. Lasă-mă, nu mă mai mângâia atâta, te rog... Avem timp diseară, la Craiova. Acum, du-te la baie şi bărbiereşte-te, că mai avem de făcut şi bagajele...

— Bine, sirena mea dulce şi amăgitoare, care l-ai fi smuls şi pe Ulise de lângă catargu-ăla de care pusese să fie legat. Mai dă-mi numai un pupic şi pe celălalt obrăjor, căruia i-a fost ruşine să-ţi ceară mâna de la început. Ce dacă sunt director? Tu m-ai şocat din prima clipă, şi n-am mai avut puterea să-ţi rezist, că-i salutam şi pe portari, auzi? Aşa eram de...

— De îndrăgostit! îl sorbi Adela din ochi. Of, directorul meu!

— Ei, ei, pierdeţi trenu'! intră mama soacră. Dragostea vă întinereşte, dar mai uitaţi-vă şi la ceas.

— Săru' mânuşiţele, mamă soacră! strigă Neluţu, Aveţi o fată mai frumoasă decât Albă ca Zăpada. Seamănă leit cu dumneavoastră. Şi nimeni nu vă dă mai mult de 32-35 ani!

— Fără chestii de-astea, auzi? se zburli Adela, îndreptându-şi capotul.

— Lasă-l, dragă, ce te-amesteci tu? îşi aranjă părul la oglindă mama soacră. Dacă aşa arăt, ce vină am eu? Şi strâmbă uşor din nas la fiică-sa. Dânsul e director, e băiat fin... A umblat mult în societate şi ştie să aprecieze lumea. Nu mă serveşti e-o ţigară, domnule director?

— Vai, da', cum să nu. Serviţi un „Kent", aleasă şi distinsă mamă soacră. N-am găsit altele mai ieftine.

— Deşi nu miroase frumos, ca alte ţigări, e bună şi asta. Auzi, ştii ce-am văzut eu aseară la televizor?

— Nu, mamă soacră.

— Adică, nu ştiţi, că v-am dat bani să vă duceţi la.. Cum naiba îi zice la localu' ăla? Că mie mi se poticneşte limba-n gură, când e vorba să-i pronunţ numele.

— „Trocadero"!

— Aşa, bre, trase adânc din ţigară mama soacră. Şi cum îţi spuneam, dragă ginere director, am văzut uzina voastră la televizor.

— Serios? Şi cine a vorbit? se dădu Neluţu mai aproape. Nu cumva adjunctul meu?

— Nu ştiu, dragă, dar era unu' cu părul alb.

— E clar, el a fost. Măgaru'!... Din cauza lui, plătesc eu acum o imputaţie de optzeci de mii de lei. S-au defectat tractoarele noastre şi beneficiarul le-a respins. Despăgubirile, pentru tot lotul acela de tractoare, au fost puse în cârca mea, fiindcă eu am fost la recepţie.

— Adică la distracţie! apăsă Adela.

— De ce te amesteci tu, dragă, spuse Neluţu grav. Dacă atunci erai logodită cu mine, te luam şi pe tine, n-ai grijă.

— Ei şi tu, de colo, interveni mama soacră. Te va lua de-acum înainte. Tu ai avut noroc datorită mie, şi amândouă, datorită răposatului, că ne-a lăsat bani să cumpărăm şi-o sută de tractoare. Da' cât costă un tractor, domnule ginere director?

— Cam cincisprezece mii de lei bucata.

— Ce vorbeşti, domnule, ciripi Adela. Poate vrei să zici cincisprezece mii de cai putere! Am văzut eu o reclamă!...

— Un leu calu', sigur că da, îi ieşi Neluţu în întâmpinare. Spuneţi-i şi dumneavoastră, doamnă soacră!

— Adică, omu' e director acolo şi tu vrei să-l contrazici? veni doamna Stela în ajutorul directorului.

— Are dreptate tânăra mea soacră, o cuceri mai departe ginerele pe preţioasa lui aliată. Dar nu vă mai uitaţi fetelor şi la ceas? schimbă el vorba dintr-o dată.

— Aoleu, mai e o oră până la tren, maică! Şi tu eşti nebărbierit, valizele sunt nefăcute... Haideţi, că vă dau eu bani de taxi. Să nu pierdeţi trenul, că v-aşteaptă rudele în gară, la Craiova, şi mai mare ruşinea să-ntârziaţi de la logodnă.

— Eu mă bărbieresc pe tren, mamă soacră. Las-o pe Adela să se-mbrace şi hai să facem noi geamantanele.

— Da’ bine zici, maică. Haide repede dincolo!

Mama soacră arunca de zor lucruri în geamantane.

— Împachetează şi rochia aia de lame, de patru sute şaişpe lei metrul, o îndemnă Neluţu. Lasă casetofonul ăla-l iau separat! Azvârle şi plăcile, poate mai e loc. Pune, bre, şi brăţara aia, de paişpe’ carate...

Burduşiră bine două geamantane şi o geantă de voiaj. Lucruri: unul şi unul. Apăru şi Adela, foarte elegantă:

— Hai repede, că ne-aşteaptă taxiul în stradă.

Coborâră în grabă.

— ...Şi să fii fericită! închise mama soacră portiera taxiului. Să-mi daţi telefon, să ştiu şi eu cum v-aţi distrat la logodnă!

În Gara de Nord, forfotă. Căpitanul Roman tocmai avea treburi la Miliţia gării. Aproape că dădu nas în nas cu Neluţu, care se grăbea să iasă din gară, spre staţia de tramvai.

— 'Trăiţi, dom’ Roman! îl salută Neluţu aprins la faţă.

— Bună, se opri ofiţerul. Ce mai faci, că nu ne-am mai văzut de câteva luni. Te-ai mai... căsătorit?

— Nu... Gata! Ce-a fost a fost.... răspunse „vechea” cunoştinţă a căpitanului. Dau o bere, la „Nord-Hotel”, încercă el să se tragă mai spre ieşire.

Ofiţerul îi observă graba şi intui că se întâmplase ceva.

— Bine, deşi n-am băut niciodată împreună, de data aceasta, accept, păşi căpitanul spre peronul gării.

— Am zis că dau berea la „Nord-Hotel”, dom’ şef, se aprinse Neluţu şi mai tare la faţă. Acolo e mai comod, răcoare, lume puţină...

— Nu. O servim aici, la restaurantul din gară, fiindcă am şi ceva treburi pe peron.

— Zău că-i mai bine la „Nord-Hotel”, încercă Neluţu să-l convingă. Cunosc acolo şi-un ospătar, ne serveşte impecabil.

— Lasă, şi la restaurantul din gară o să ne simţim bine. Cred că-ţi dai seama că sunt cunoscut, nu?

— Da... Cine nu vă cunoaşte pe dumneavoastră!

— Atunci, să mergem. Şi mai înainte de-a merge la restaurant, te rog să mă însoţeşti pe peron, fiindcă vreau să mă conving dacă nu mi-a sosit un amic în gară.

— Dacă aveţi treabă, bem altă dată berea, căută Neluţu o portiţă de scăpare.

— Ei, treabă! Termin repede şi bem şi berea. De vreme ce m-ai invitat. Înseamnă că tu ai timp, nu? Apropo, te-ai angajat undeva?

— Am fost, dar nu mi-a convenit salariul, şi acum caut alt post.

— Cu toate astea, eşti îmbrăcat elegant. Nu-ţi ieşi din „stil”.

— Adică, credeţi că m-am apucat iarăşi să...

— Nu, dragă, bănuiesc că trecutul te-a învăţat minte şi, acum, sper c-o să-ţi cauţi cu adevărat o soţie.

— Daa, tărăgănă Neluţu, urmându-l cu paşi incerţi pe Roman. „Doamne, ce lumânare mi-aprinde căpitanul, acum!” gândea în sinea lui.

Ofiţerul îl plimbă intenţionat pe peron; bănuia că nu degeaba insistase escrocul sentimental să meargă la „Nord-Hotel!” Era posibil ca în plimbarea pe peron să iasă la iveală însuşi motivul pentru care „prietenul” ocolea Gara de Nord.

— Şi cu ce ocazie pe aici? îl întrebă, interpretându-i reacţiile în raport de direcţia spre care se îndreptau.

— M-am interesat de un tren, răspunse interlocutorul, începând să asude, când văzu că se apropiau de „Informaţii”.

Căpitanul îşi dădu seama pe loc că nu la restaurantul

gării, ci în faţa „Informaţiilor” va avea loc „petrecerea”. Zări şi o doamnă elegantă, cu rochie violet şi pălărie excentrică pe cap, care căuta agitată cu privirea pe cineva. De fapt, cam părea că intrase în panică. Îl privi pe Neluţu. Îi cunoştea bine „gusturile”. Acesta încerca să pară dezinvolt, dar căuta să meargă cât mai aproape, în spatele căpitanului. Ajunseră la mică distanţă de doamna cu pălărie, însă privirile ei speriate căutau în mulţime mult prea departe.

— Fii amabil şi întreabă la ce oră soseşte rapidul de Timişoara, îl ragă căpitanul pe Neluţu, care se întoarse brusc cu spatele la femeie.

— Mai bine mă duc şi mă uit la panoul cu mersul trenurilor, încercă el să se îndepărteze.

— Stai, dragă Neluţule, pronunţă tare ofiţerul, ca să audă şi doamna cu rochie violet. Nu te orientezi deloc. Dacă trenul are întârziere?

Adela tresări şi, când dădu cu ochii de Neluţu, zâmbi uşurată.

— Da’ nu mai veneai dragă odată? Ai luat bilete? Unde sunt bagajele?

— Vai, Adeluş, am scăpat trenul, improviză Neluţu. Să-ţi prezint un prieten. Ne-am întâlnit întâmplător, aici pe peron, adăugă, cu o voce tremurată.

— Căpitanul Roman! se prezentă „prietenul”.

— Căpitan? întrebă Adela curioasă.

— Da, doamnă, căpitan de miliţie!

— Mergeţi şi dumneavoastră la Craiova?

— Dacă o să fie cazul, poate. Dumneavoastră cu ce ocazie la Craiova?

— Păi, nu v-a spus Neluţu? Noi vrem să...

— Lasă, dragă, o să-i explicăm altă dată, interveni prompt Neluţu.

— Nu-i frumos să întrerupi o doamnă, îl privi căpitanul

dojenitor.

— Foarte bine, aprobă Adela. Nu v-a spus că ne logodim şi că ne-aşteaptă rudele lui la Craiova?

— Nu.

Neluţu era când galben, când verde.

— Şi acum, ce facem, directorul meu drag? îl întrebă ea pe Neluţu, luându-l de braţ. Dacă am pierdut trenu'...

— Luăm trenul următor, dar nu mă mai flata într-una, dragă, cu vorba asta a ta: „director".

Adela se strâmbă puţin, neînţelegând rostul cuvintelor lui.

— Unde-ai dus bagajele? întrebă ea.

— Le-am pus într-o casetă.

— Din acelea cu cifru?

— Da.

— Şi ce cifru ai format?

— G 710, spuse Neluţu.

— Ce drăguţ, se arătă epatată Adela. „G" de la Gelu sau Geta, cum am stabilit că o să-i dăm numele, când o să avem un copil, iar „710" este data de astăzi: şapte octombrie.

— Nu-i chiar aşa de drăguţ! interveni sec căpitanul.

— De ce? se miră Adela.

— Fiindcă bagajele le-a înstrăinat!

— Tovarăşe căpitan, să nu vă imaginaţi că...

— Nu, dragă Neluţule, nu-mi imaginez nimic. Totul este real, ai plasat bagajele unui complice, care te-a aşteptat aici, la gară.

— Nu există! sări infractorul. Mergem la casetă!

— N-are rost trucul, şi-am să-ţi explic unde-ai greşit sau, mai exact, ce nu cunoşti. Şi sunt sigur că nici dânsa nu ştie, altfel ar fi sesizat, cel puţin acum, că eşti un hoţ. Pardon, se corectă ofiţerul, un escroc!

— Şi totuşi, eu nu cred că am fost înşelată! se lipi

frumoasa „logodnică” de umărul lui Neluţu. Spune, directorul meu, spune-i că nu-i aşa. Unde sunt geamantanele? Poate le-ai predat la biroul „Bagaje de mână” şi ai uitat. Spune, directorul meu! şi-l zgâlţâi puternic într-un freamăt de furie şi speranţă. Eşti director, sau nu?

Neluţu era neclintit. „Căpitanul Roman iar mi-a aprins lumânarea!” repeta el în gând.

— Degeaba, o privi ofiţerul cu milă. Nu e director. Meseria lui se numeşte... „logodnic de profesie”.

— Păi cum, asta-i o meserie?

Căpitanul încuviinţă scurt din cap:

— Ce să-ţi fac, Adeluş. Mulţumeşte întâmplării! Dacă nu-l întâlneam pe Neluţu, n-ai fi avut de unde să ştii că, de fapt, acum, s-a „logodit” iar cu justiţia!...

Porniră spre ieşire, în căutarea complicelui cu bagajele.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, care a fost greşeala infractorului? De unde ştia căpitanul Roman că bagajele nu erau în cuşetă, sau, mai exact, ce n-a ştiut infractorul?

*
* *

[Infractorul s-a trădat când a spus că formase la cuşeta de bagaje cifrul „G 710”. Pe butonul cu litere de pe uşa unei astfel de cuşete, cele zece litere şi, deci, posibilităţi de a formă cu ele un cifru sunt următoarele: A, B, C, D, E, F, H, K, L, M. După cum observaţi, literele G, I şi J lipsesc.]

„Autograful”

— Tovarăşe căpitan, vă caută la telefon judecătorul Tudor Valentin.

— Oho! Cunoştinţă veche...

Căpitanul Roman preluă receptorul.

— Alo!

— Tu eşti, Romane?

— Da, Tudore, eu. Ce faci?

— Meseria... Dar tu?

— Tot cum ştii.

— Cu meseria asta, îmbătrânim! Da, dar, de la o vreme, Romane, eu mai am o meserie.

— Zău?

— Şofer. Mi-am luat maşină.

— De când?

— De două luni. Mă cam jenează „lacrima” aia, de pe parbriz, dar ce să fac. Când te văd la o cafea?

— Dar ce s-a întâmplat? Judeci vreun caz cercetat de mine şi scârţâie ceva?

— Nici vorbă, doar ştii că n-am avut niciodată probleme cu dosarele tale.

— Atunci?

— Vreau să-ţi vând un pont.

— Ha, ha. Asta-i bună... Numai de la voi n-am „cumpărat” ponturi.

— Dar, bine, dragă, noi nu trebuie să ajutăm miliţia?

Tudor veni la întâlnire mai devreme de ora fixată. Era nerăbdător.

— Bună, îl salută bucuros pe ofiţer. Credeam că nu mai vii. Auzi ce mai poveste. Un individ are tupeul să se dea drept fratele meu.

— Este, totuşi, modest, trebuie să recunoşti, intui

căpitanul despre ce era vorba. Putea să se dea drept, să zicem, Richard al III-lea sau... mă rog, şeful tău...

— Preşedintele tribunalului! Ha, ha. E tare, hai că-i tare, se amuză Tudor. Îmi place că te pricepi. Eu niciodată n-am reuşit să prind un hoţ sau vreun escroc, dar mă pricep să le judec faptele.

— Şi eu le judec faptele. Dar... să revenim la „fratele" tău.

— În ultimele zile, dragă Romane, mi-au sunat la uşa apartamentului câţiva dintre cei pe care-i numim îndeobşte naivi. Erau oameni înşelaţi de „fratele" meu. Cum le zic escrocii la ăştia?

— „Morţi"!

— Plastică expresie. Parcă n-ar trăi pe pământ, dragă.

— Ce le spune escrocul?

— Că eu am să le „aranjez" procesele. Pentru asta, cere o sumă fixă: două mii de lei! Apoi le dă o carte de vizită, bătută la maşină, cu numele şi adresa mea. Cred că m-a urmărit, altfel nu-mi explic de unde ştie adresa.

— Ai la tine vreo carte de vizită? Nu de-a ta, bineînţeles...

— Da... Le-am oprit pe toate. Uite-le aici, în plic. Le-am conservat ca să luaţi amprente.

Căpitanul Roman citi cu atenţie conţinutul unei „cărţi de vizită".

— Telefonul nu ţi-l cunoaşte, spuse. Nu este un escroc prea isteţ. Se bazează mai mult pe tupeu.

— De ce crezi asta?

— Ştiindu-ţi numele şi adresa, putea să caute în cartea de telefon. Simplu, nu?

— Ai dreptate, măi, băiatule. Totuşi, e dat dracului. Auzi ce idee să-i vină, să se prezinte drept fratele meu! Şi ştii că eu am numai o soră...

— Ideea nu-i deloc ingenioasă, se strâmbă puţin căpitanul. Riscurile sunt mari. „Lucrează" sub prea multe

priviri, deşi mai „închide” ochii unora. Ţi-am spus, mizează mult pe tupeu. Şi dacă a văzut la început că ţine, nu se lasă. Toţi cei care au procedat ca el au picat, inclusiv unii avocaţi necinstiţi care cumpărau „ponturi” în felul acesta. Trebuie să-i întindem o cursă.

— Cum?

— Îţi spun, numai după ce o să aflu de la tine când judeci următorul proces civil la prima înfăţişare. Prefer un litigiu testamentar, un divorţ, o reconstituire de acte, o departajare de bunuri, că aici este terenul lui fertil.

— Păi, chiar sâmbătă am un litigiu testamentar. Trei fraţi se urăsc de moarte din cauza unui petic de vie.

— Din punctul de vedere al rezolvării „misterului”, e perfect. Mâine, o să trec pe la tine să-mi arunc ochii prin dosar.

— Şi cursa?

— Dacă nici unul dintre fraţi n-o să cadă în „plasa” escrocului, am să mă „agăţ” eu de ea.

— Cum?

— Voi fi o „rudă” a unuia dintre fraţi, care, de la început, n-are prea mari şanse de câştig.

— Bună... Îmi place. Şi dacă escrocul te cunoaşte?

— Imposibil!

— De ce?

— Păi, să mă vezi şi tu în salopetă, cu bască şi mustaţă, şi-atunci să mă-ntrebi „de ce”.

La miliţie, căpitanul Roman identifică opt amprente, de la opt degete ale escrocului, amprente care se repetau cu regularitate aproape pe fiecare „carte de vizită” examinată. Era o dovadă că infractorul „lucra” neglijent şi în această privinţă, bucurându-se de privilegiul că amprentele sale nu figurau în evidenţa organelor de miliţie, fiind un infractor primar.

În holul judecătoriei era multă lume. Aprodul anunţă procesul fraţilor Moraru. Începu şedinţa. Tudor, îmbrăcat în robă, văzu printre persoanele din sală un muncitor mustăcios, cu o salopetă mototolită, care se agita şi-şi freca mânios mâinile, când erau lezate interesele unuia dintre fraţii Moraru. În fundul sălii, era un tip cu un costum negru şi o cămaşă albă, bine apretată. Urmărea atent fiecare replică din proces, dar nu-l scăpa din ochi nici pe omul în salopetă.

„E clar, ăsta-i gugumanu' lu' băiatu'!” îşi zicea tipul în costum negru, privind la omul în salopetă. „Ia uite, ce nervos e, magafaua[1], şi e neam de prepeliţă, că nici basca nu şi-a scos-o din cap!”

...Căpitanul Roman simţi, că se aşează cineva lângă el. Se uită discret. În stânga...

— Auzi, vere! îi spuse în şoaptă vecinul său.

— Ce-ai, bre? Mă cunoşti de undeva? îl repezi Roman. Ce cauţi în sală, că doar nu eşti din neamu’ nostru.

— Nu, dar sunt din neamul judecătorului!

— Ce vorbeşti? Atunci, de ce nu stai lângă el, la pupitru?

— Păi, cum să stau lângă el, nu vezi că sunt trei acolo?

— Ce dacă, du-te şi tu, dacă eşti neam cu el!

— Da’ tu de ce nu ieşi în faţă, dacă eşti neam cu unul dintre fraţi? Năică pierde sigur procesul...

— Cum să ies în faţă? El se judecă, nu eu.

— Atunci, pe mine de ce nu mă înţelegi? Fratele meu judecă, nu eu.

— Aşa o fi, dă-i cam al dracului fratele ăsta al matale.

— E destul de rău aicea, la procese, zise escrocul. Altfel, cu rudele... băiat dulce.

— Zău?

— Păi, cum!

---

[1] Mangafá, mangafale, s. f. (Fam.) Om care nu merită nici o consideraţie; om mărginit, bleg, prost, nătâng; mangafache.

— Pă matale, te-a refuzat vreodată?

— Bravo, vere. Crezi că noi suntem ca ăştia, care se judecă? Omu’ are casă, maşină, ca să nu mai vorbim de serviciu...

— Ai dreptate. Şi ce serviciu are! Trebuie să ai cap..., să ţii minte tot. Eu n-aş putea.

— Nici el nu prea mai poate, mai ales că este cam bolnav, de la o vreme. De-asta viu la procesele lui. Să-i amintesc acasă ce-a zis ăla, ce-a zis celălalt, şi uite aşa. Nu vrea să se pensioneze pe caz de boală...

— Zău, bre? Da’ de unde ştiu eu că matale eşti frate cu el?

— Nu mă crezi, ai?

— Păi, să văd ceva scris, acolo!

— Fă-te că ieşi până la veceu şi, la-ntoarcere, întreabă-l pe aprod cum îl cheamă pe judecător.

— Da’ de ce?

— Fiindcă o să-ţi arăt scris, ca să te convingi!

— Bine.

Omul în salopetă plecă. Se-ntoarse, după vreo cinci minute. Se aşeză încet la locul lui.

— Mă temeam să nu pierd teşchereaua, spuse.

— Ce teşcherea?

— Păi, am făcut colecta, vere! Habar n-ai ce-i aici! şi se bătu cu palma peste buzunarul de la spate. Bani, s-avem la o nevoie...

— Ei, ai aflat cum îl cheamă pe judecător?

— Stai, că nu ţinui minte şi notai aci, pă ziar.

— Deci îl cheamă Tudor Valentin, nu? zise escrocul.

— Da, aşa a zis ăla de la uşă.

— Atunci, citeşte cartea lui de vizită! scoase Geangu din portofel o bucată de hârtie.

Omul în salopetă luă hârtia şi citi silabisind, apoi se bucură:

— El e, doamne! Acuma, cred că eşti frate cu judecătorul!... Dac-aş putea... ştii, am bani destui, se bătu din nou cu palma peste buzunarul de la spate. Să vorbim cu el. Poate că ne ajută.

— Nu cred, îngână, escrocul, şiret.

— De ce, bre?

— Păi, îţi dai seama ce vrei să-mi ceri?

— Cum să nu-mi dau seama. Plătesc...

— Dar la „momâile" alea de lângă fratele meu, te-ai gândit?

— Nu m-am gândit, dar cred că sunt băieţi buni, fiindcă tac din gură!

— Tac, acum, însă la pronunţare...

— Păi, să le-astupăm gura şi lor!

— Cu cât?

— Cu câte-o sută!

— De ce nu te-apuci matale, bre, să vinzi „bomboane agricole"? Ai fi mai câştigat.

— Ia uite, domne! Da' cât ai vrea să le dau?

— Câte cinci sutare de căciulă.

— Oho! Şi judecătorului?

— Nu mai fac nici un târg, gata! se „supără" Geangu. Cu zgârie-brânză, adio afacere! Ia uite la Năică, s-a îngălbenit ca o lumânare. Nu-i dă nimeni dreptate.

— Eşti iute la mânie, ai? îl abordă „vărul" lui Năică. Înseamnă că nu ştii să faci afaceri.

„Ia uite-l, bă, frate. Mie îmi dă ăsta lecţii! gândi escrocul. Îi fac roteaua rău..." Apoi zise, puţin iritat:

— Eu nu mă pricep la afaceri?

— Nu!

Geangu simţi că-i tremură bărbia.

— Vorbeşti serios?

— Vorbesc serios. Ai să vezi matale, mai târziu!

— Cum... mai târziu?

— Adică afară. Hai să stăm de vorbă!

Ieşiră în stradă.

— Acum, zi preţul pentru jude', că pentru asesori e clar: o mie lei! reluă discuţia „vărul" lui Năică.

— Trei mii! exclamă escrocul fără şovăire. Ridicase baremul. Era pus pe japcă.

— Cât?!...

— Trei mii de lei! repetă escrocul ferm. Nici un leu mai puţin.

— Nu mai laşi nimic?

— Nimic! Nu-ţi dai seama de risc?

— O fi, că şi vinul lui Năică e bun. Dar să ştii că n-am decât trei mii la mine. Poţi să te uiţi şi-n portofel.

— Nu, gesticulă Geangu. Patru mii în total.

— Da' stai, bre. Ce să fac, dacă acum n-avem mai mult la noi?

— Păi, de ce n-ai luat mai mult la matale? Nu ştiai că procesele costă? îl muştrului escrocul.

— De unde era să ghicesc eu că o să dau peste fratele judecătorului?

— Ai şi matale dreptate. Ţi-am dat cartea lui de vizită. Acuma, fă-te cu banii!

— Eu îţi dau banii, dar cu chitanţă! Dacă mă păcăleşti?

— Bravo, vere! Eu vreau să-ţi fac un bine, iar tu...

— Ai să scrii că i-ai primit sub formă de împrumut. Altfel, nu-ţi dau banii. Sunt munciţi...

— Atunci, am rupt târgul. Salut! zise escrocul şi dădu să plece.

— Salut! Ce crezi că... Găsesc eu altă pilă şi mai tare!

— Da', în fond, ia stai, bre, se-ntoarse Geangu. De ce să nu-ţi dau chitanţă? Procesu' se-aranjează... Mâine, aduci şi restul. Îţi dau! Şi la toamnă vin şi eu pe la Năică, să iau o vadră de vin.

— Vezi, bre, că ne-nţelegem?

— Hai să scriem chitanţa şi batem palma!

— Păi, unde s-o scriem?

— În maşină, la Năică!

— Are maşină?

— Uite-o colea! Asta albastră.

— Pfî! oftă escrocul. „Prost am fost că nu l-am prăjit p’ăsta măcar cu cinci mii de lei! Au bani gârlă...”

Urcară în maşină.

— Acuma, scrie acolea, că, uite, îţi dau eu o coală de hârtie. Mi-a rămas de la cererea pe care-am făcut-o la avocaţi. Mâine, rup relaţiile cu avocatu’, că nu mai am nevoie de el. Este?

— Păi, da’ cum! se umflă Geangu. Zi, ce să scriu?

— Întâi, pune data jos şi semnează. Buun... Acum, scrie aşa: „Subsemnatul...” Cum zici că te cheamă?

— Fănică Valentin.

— Aşa... „Subsemnatul Fănică Valentin, fratele judecătorului Tudor Valentin, am fost ajutat de căpitanul Roman să primesc...”

După ce scrise „să primesc”, Geangu îngălbeni.

— Îţi baţi joc de mine, bre? îl privi de data aceasta cu atenţie pe omul de lângă el.

— Nu-mi bat joc. Roman mă cheamă, şi mi se zice „căpitanul”?

— Hî! Ce chestie!... se şterse Geangu de sudoare cu mâneca hainei. Şi... de ce-ai inversat numele, în chitanţă?

— Fiindcă nu se scrie cum se zice, ci se zice cum mă cheamă şi mă cheamă cum se scrie! îl ameţi ofiţerul.

— Hai, bre..., ce dracu..., se şterse escrocul pe frunte cu cealaltă mâneca. Privea cruciş. Zi, bre, cine eşti? şi-l trase uşor de salopetă.

— Să-ţi spună fratele tău! arătă spre portiera din dreapta maşinii.

Geamul fiind deschis, Tudor, care sosise între timp,

auzise ultimele cuvinte.

— Tu erai, mă, „fratele” meu? spuse el urcându-se lângă escroc, iar locotenentul Muşat la volan. Da’ urât mai eşti, măi, fratele meu!

— Măiculiţă!... şuieră deodată escrocul, uitându-se în stânga sa. Ce gherlă am dat!

— Erai bun de actor, Roman, spuse judecătorul. Dar ce, începuseşi să-i iei „autograful”?

— Nu pentru mine, ci pentru tine. O mică amintire, acolo, ca între „fraţi”. Citeşte... şi-i înmână hârtia. Păstreaz-o!

Tudor citi, apoi se zburli la escroc:

— Şi cum, măi, ai înşelat atâţia oameni în numele meu?

— Eu?! Nu-i adevărat! zvâcni infractorul. N-am mai făcut treburi din astea până acum. Poate că fratele meu să-i fi înşelat pe cei despre care vorbiţi dumneavoastră, fiindcă el mi-a vândut pontul ăsta. Apoi, nu ştiu dacă cunoaşteţi că semănăm ca două picături de apă. Suntem gemeni... Vă rog să-mi daţi drumul...

— Cum, acuma am doi fraţi!?... exclamă judecătorul.

— Nu, Tudore, vai de mine, ai numai un singur „frate”, se poate? îi arătă căpitanul mâna stângă a infractorului. E o probă ştiinţifică!...

— Băiat fin cu mâna „mică”, spuse judecătorul mai mult pentru sine. Se-ntoarse apoi spre escroc. Era pornit. Te ţii de trucuri, ai?... Şi cum, măi, tu eşti frate cu mine? Îmi vine să-ţi rup...

— Tudore, interveni Roman, te rog, aveţi-vă ca fraţii!...

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, ce anume a sesizat căpitanul Roman la mâna infractorului, aspect care, de altfel, dovedea în mod cert că acesta este singurul autor al escrocheriilor?

*

* *

[Ofiţerul a sesizat că escrocului îi lipseau de la mână două degete ceea ce explica şi faptul că pe „cărţile de vizită” se găsiseră cu regularitate aceleaşi opt amprente.]

Samson, Dalila şi dolarii

...Hotel „Decebal”. În barul hotelului, atmosferă specifică. Fum, Campari, citronadă, Ferreira-Porto, cafele, alune, Johnnie Walker, ţigări străine, discuţii aprinse, visuri, mângâieri discrete, planuri...

— Să vedem planurile tânărului acela, cu părul înfoiat şi lung până la umeri, care intră şi iese mereu de la toaletă, spuse încet căpitanul Roman vecinului său de masă. Cred că e vorba de bişniţă. Priveşte-i gesturile, sunt tipice: nerăbdare, tensiune, mişcările cunoscute - din degete, din umeri şi ridică înainte capul, de parcă ar avea un tic nervos.

— Aşteaptă străini care merg la toaletă şi acolo încearcă târgul, spuse vecinul de masă al căpitanului, locotenentul Muşat. Are şi acoperire, în caz de „pericol”, mai zise el şi arătă, printr-o uşoară înclinare a capului, spre o tânără în pulovăr şi fustă de culoare galbenă de la o masă.

— Da, au venit împreună, numai că ea vrea să ochească mai mulţi iepuri dintr-un foc! Lansează-n toate părţile priviri ademenitoare, ca de sirenă, ori de câte ori i se pare că intră-n atenţia vreunui bărbat.

— Deci, acoperire dublă şi pentru ea, la un eventual eşec fiind „apărată” de Samsonul ei, de care, sigur, la nevoie va poza în îndrăgostită.

Un tip în costum de culoarea părului de cămilă, cu un fular de mătase în jurul gâtului şi cu obrajii aprinşi, se uita încoace şi încolo, căutând toaleta. Găsindu-şi „ţinta”, făcu un gest cu mâna, amuzându-se singur. Parcă-şi spunea: „Ce naiba, doar era foarte simplu de ghicit!”. Privirile fetei în galben şi ale pletosului se încrucişară, apoi tânărul Samson dispăru după străin.

— Singnore, signore! auzi în spate străinul. Scornare alguanta lira, mărci, dolares?

— Pertimento allusione, răspunse italianul. Ammenda, ammenda! Abbrigliare !

Adrian Dumitru (Samson) nu reuşi să mai spună ceva, că doi „civili” se şi înfiinţară lângă el.

— Bravo, polizia, bravo! spuse italianul, încântat de rapiditatea acţiunii.

Pletosul ar fi vrut să mai facă numai o singură mişcare, şi ar fi fost suficient din punctul lui de vedere. Dar ofiţerii îl ţineau aşa de strâns de mâini, de parcă l-ar fi dus la execuţie.

— Să vină şi „puicuţa”! făcu semn căpitanul Roman.

Paula Păun, fata în galben, se ridică de la masă cu gesturi leneşe. Dădea într-una din umeri, strâmbându-se.

— Da’ ce-aveţi cu mine? Ce-am făcut eu?...

— Stinge ţigara, când vorbeşti cu mine! i-o tăie scurt căpitanul. Şi ia-ţi geanta şi pachetul de ţigări „Aviator” de pe masă!

Paula Păun se îndreptă spre masa ei, păşind stângace. Cu spatele la ofiţeri, făcu un semn de regret unui tinerel din faţa ei. Îşi luă geanta şi pachetul de ţigări de pe masă şi se întoarse spre „civili”.

Tinerelul, care nu interpretase corect gestul ei şi nu-şi dăduse seama cine erau „civilii”, se luă repede după fată.

— Ia-o înainte! îi spuse Paulei căpitanul.

— Unde să meargă, dom’le? Domnişoara este cu mine!...

auzi ofiţerul în spate...

— Hopa, guguştucu'! se-ntoarse căpitanul. Păi, cum să fie cu tine, piază rea? Ai servit-o cu o ţigară „Kent” şi acum ai pretenţii? Se poate?... N-o „răcoreşti” cu atât. Noi o „ajutăm” să *primească* mai mult!

— Dă cât îi daţi voi?... Îi daţi mai mult de-o „centă”?

— Noi nu-i dăm bani. Noi o „ascundem”!

— Unde?

— Lasă-te, bă, ţâcă! zise Paula. Dânşii sunt de la „presă”!

— Aoleo, mamă! se făcu mic „curtezanul”. Nu puteai să-mi spui mai devreme?

— Da de ce să se lase? interveni căpitanul, pe un ton ironic. Nu-l mai lăsăm noi, acum. Ia, uite, ce transpiră... Are nevoie de un duş. Şi-ncă, de unul rece. Poftiţi în maşină, domnule „Ţâcă”! Parcă aşa am reţinut că vă cheamă...

...Până la miliţie, fata în galben nu mai scoase o vorbă. Lăsa impresia că nu-l cunoştea pe pletosul încadrat de cei doi miliţieni. Nu-l văzuse niciodată...

— Ai valută? îl întrebă căpitanul pe pletos.

Era de faţă şi Paula... „Ţâcă” rămăsese în alt birou.

— Nimic, dom' şef, vai de mine, nu umblu cu treburi d-astea!

— Dar bani româneşti?

— Două sute cincizeci de lei! dădu el din cap.

— De ce nu te tunzi şi umbli cu părul ăsta, ca la revistă?

La această întrebare, fata îl fixă pe tânărul care tăcea. Anchetatorul, observând mişcarea, continuă:

— Bine... Atunci, să te controlăm noi.

La percheziţia corporală nu se găsi nimic, în afară de ceea ce era pe masă: două sute cincizeci de lei, buletinul de identitate, un pachet de ţigări „Amiral”, un pieptene, o batistă, câteva bilete de tramvai şi un chibrit. „Nu se poate, zise ofiţerul, privind la bănuit. Poftim, are un păr... Asemenea lui Samson din legendă. Părul, privirea fetei,

ah!... Cum te conduc împrejurările!... Dalila ştie ce ştie”... Apoi, reluă cu glas tare:

— Şi nu mai ai nimic la tine?

— Pot să jur, nimic, dom’ şef!

— Adu-mi, te rog, o foarfecă, se adresă căpitanul locotenentului. O să-l tundem, ca Dalila pe Samson, deşi nu doarme.

— Dar nici noi nu suntem Dalila, râse Muşat. Îl tund imediat, tovarăşe căpitan.

— Mă tund singur, interveni Adrian Dumitru. Daţi-mi voie şi, într-o juma’ de oră sunt înapoi.

— De acord. Totuşi, măcar să te pieptănăm!...

Luă pieptenul tânărului şi începu să-i aranjeze părul, şuviţă cu şuviţă.

— Lăsaţi-mă! încercă el să se smucească.

— Nu, nu, uşurel, uşurel! zise ofiţerul, uitându-se la fata care căuta, fără succes, să-şi abată în altă parte privirea. Să vezi ce curge de aici!

Dădu cu pieptenul de câteva ori. Adrian Dumitru tremura.

— Na, că s-a-ncâlcit pieptenul după ureche! Ce-o fi aici? Tu ştii?

Roman se aplecă spre tânăr să-l privească mai bine la faţă.

— Ştiu, răspunse moale acesta. În timp ce o bancnotă de o sută de dolari, făcută sul mic de tot, ca o ţigară, căzuse la picioarele sale.

— Ai mai fost condamnat?

— Da, nu de mult, opt luni, pentru delapidare, însă am fost graţiat.

— Aha! Şi ţi s-a făcut dor, conchise scurt căpitanul. Şi Dalila? arătă Roman spre fată. Ea a mai fost condamnată?

— Eu, nu... Eu sunt corectă, se-mbăţoşă Paula.

— Atunci ce-i cu pachetul tău de ţigări „Aviator”?

— Ce să fie, nimic! ocoli fata privirea căpitanului.

— Chiar nimic?

— Nimic, zău dacă vă înţeleg, răsuci ea „neglijent”, pachetul de ţigări, aşezându-l pe cealaltă parte.

— Atunci, să intre „aviatorul”! făcu semn căpitanul.

În birou întră „Ţâcă”.

— Aşează-te pe scaun şi scrie declaraţia! îl luă Roman.

— Ce declaraţie?

— În legătură cu dânsa! şi arătă spre Paula.

— Dar nici n-o cunosc, nici pe departe n-am intenţionat să...

Ochii Paulei sticleau de bucurie.

— Nu?... Atunci scrie că nu, îl privi căpitanul pe sub sprâncene şi-i întinse o coală de hârtie.

„Ţâcă” scoase nesigur stiloul din buzunar şi se aplecă deasupra hârtiei.

— Cum să încep? bâjbâi el.

— Cu datele de stare civilă, unde locuieşti, ce hram porţi etc., etc.

Tinerelul se apucă de scris, trăgând, din când în când, cu coada ochiului la căpitan.

— Citeşte ce-ai scris până acum, îl întrerupse, deodată ofiţerul. Apoi nuanţă intenţionat: scrii frumos!...

Crispat, „Ţâcă” începu să citească.

— Subsemnatul... născut la data de... în... domiciliat în Buzău, strada.... am venit în Bucureşti... fiind cazat la hotelul „Decebal”, camera 104...

— Ce coincidenţă se „miră” căpitanul.

— Nu ştiu la ce vă referiţi, se strâmbă tinerelul.

— Zău?... Păi, astăzi nu este întâi aprilie, drăguţă?

— Da..., murmură „Ţâcă”, prostit.

Cu mâna stângă răsucea mecanic cutia de chibrituri de pe masă.

— Ia şi o ţigară! îi întinse căpitanul, într-un anume fel, pachetul de ţigări al Paulei. Dar să nu-l opreşti, că e o

probă, nu... păcăleală!

„Ţâcă” înverzise. Inscripţia de pe pachetul de ţigări îl demascase. Ofiţerul o privi semnificativ şi pe Paula.

— Sunt o proastă, începu ea să plângă. I-am dat şi cinci lei de la mine. Se referea la Adrian Dumitru. Zicea că n-are bani nici pentru o cafea. Şi, ia uite, două sute cincizeci de lei sunt pe masă! Plus valuta!...

— S-a răzbunat Samson! zise locotenentul.

— Să mai cer datele tale de la cazierul judiciar? se opri căpitanul în faţa Paulei.

— Nu este nevoie. Ştiu că o să „zbor” din nou... Dar, barem lăsaţi-mi „Aviatoru’”...

Ceasul care domina cele şase etaje ale clădirii Miliţiei Capitalei măsura paşii grăbiţi ai unui tinerel. „Numai când o fi să schimb buletinul, am să mai dau pe la miliţie!”, se uita el mereu înapoi. Şi poate avea să-i vină, într-adevăr, mintea la cap, după această întâmplare...

Dumneavoastră ştiţi de ce pachetul de ţigări al Paulei i-a demascat intenţiile sale imorale?

*
* *

[Fiindcă „Ţâcă” scrisese pe el numărul camerei sale de la hotel, unde urma să se întâlnească cu Paula.]

Jocul cu... viaţa

În după-amiaza premergătoare Anului Nou, căpitanul

Roman fu chemat de urgenţă la serviciu.

— Tocmai acum, dragă?... exclamă intrigată Elena.

— Cred că s-a întâmplat ceva grav, spuse el repede. Sper ca să nu lipsesc, totuşi, de-acasă tocmai în noaptea de revelion. Dacă întârzii, cere tu scuze, în numele meu, invitaţilor.

— Hei, ia-ţi fularul şi pălăria! Unde pleci aşa?

— Hm, se mai întâmplă! Fularul mi-l aranjez în lift. La revedere!

Coborî.

— Să trăiţi! îl întâmpină şoferul de serviciu.

— Noroc! dădu căpitanul mâna cu el. Unde mergem?

— Tovarăşul colonel mi-a ordonat prin staţie să vă duc pe autostrada Bucureşti-Piteşti. O să-l găsim şi pe dumnealui la kilometrul cincisprezece.

Maşina demară.

La kilometrul cincisprezece pe autostrada Bucureşti-Piteşti se întâmplase un accident.

— Iartă-mă, Romane, dar am fost nevoit să te chem, se scuză colonelul. Astăzi, ca niciodată, ne-au înghesuit evenimentele. Eu mă duc în Giuleşti, la o spargere, apoi la o moarte suspectă, în Colentina. Aici, se pare că s-a întâmplat ceva ciudat, din moment ce lipsesc urmele tipice ale unui accident de circulaţie propriu-zis. Dacă ai să întârzii cu cercetarea, te rog să prezinţi scuzele mele familiei. Ce mai face aia mică?

— Vă mulţumesc, bine. M-aşteaptă...

— Depinde de tine ca să n-aştepte prea mult. Ştiu ce poţi şi cred că ora zero te va găsi în mijlocul familiei. Maşina rămâne la dispoziţia ta. Dacă intraţi în criză de timp, aprob ca maşina să nu mai fie dusă la garaj. Şi, Floricel, şoferul, trebuie să fie în noaptea aceasta alături de familie. Acum, te las. Succes!

— Vă mulţumesc. Să trăiţi!

...Un autocamion „Bucegi”, aparţinând de TRANSCOM, se accidentase în mijlocul şoselei, apoi se izbise de parapetul de pe margine. Bilanţul: doi morţi şi maşina grav avariată. Cabina autovehiculului fusese aruncată în aer.

— Fantastic! spuse Floricel. Sunt şofer de atâţia ani, dar un asemenea accident n-am mai văzut!

— Te referi la un accident de circulaţie? ceru o precizare căpitanul.

— Da, evident.

— Dar aici, aşa cum a bănuit şi tovarăşul colonel, nu cred că este vorba despre un accident de circulaţie propriu-zis.

— Poate că sistemul de frânare al maşinii era defect.

— Nu sistemul de frânare poartă vina accidentului. În acest sens, pledează două ipoteze: explozia şi faptul că autostrada era liberă.

— Atunci, ce s-o fi întâmplat?

— Nu ştiu. Cred totuşi că atenţia trebuie să ne fie îndreptată tot spre cabina autocamionului. Din moment ce ea a sărit în aer, mă face să presupun că a existat „ceva” în cabină...

— O bombă?

— Te gândeşti prea departe. Am fi găsit vreo schijă.

— O butelie de aragaz?

— Şi în cazul acesta, am fi găsit urme.

— Atunci, ce?

— Dacă aş şti, ţi-aş spune tot, ridică scurt din umeri căpitanul. Să mai controlez încă o dată cabina.

Nu găsi nimic suspect. „Ciudată explozie!” îşi zise el.

— O fi fost dinamită! propuse Floricel.

— Pe ce te bazezi?

— Aşa cred. Nu văd altă explicaţie...

— În asemenea cazuri, orice afirmaţie trebuie probată, Floricică.

— Ştiu, aveţi dreptate, dar acest caz este o enigmă

pentru mine.

— Nu numai pentru tine...

— Ce s-o fi întâmplat?!

— Oricum, o mare tragedie! privi căpitanul la unul dintre morţi. Are acasă şi o fetiţă: Cerasela. Am găsit, fotografia ei în portofel. Îi cumpărase pentru diseară trei baloane. Le şi umflase. A rămas din ele numai partea mai groasă, unde se leagă. Şi aţa... Era o aţă albă, destul de groasă.

— Celălalt nu este căsătorit, continuă ideea Floricel. Era în vorbă cu o fată. Aţi văzut scrisoarea...

— Am văzut-o. Să mergem la autobază. Poate aflu ceva acolo.

Salariaţii autobazei erau pe punctul de a pleca acasă. Căpitanul Roman îl puse în temă pe şeful autobazei despre tragicul accident. Îl rugă să-şi adune toţi oamenii. Voia să le vorbească... Rugămintea sa fu îndeplinită.

— Apelez acum la ajutorul dumneavoastră, conchise omul legii, după ce le povesti salariaţilor cele întâmplate. Orice amănunt poate fi de folos pentru progresul cercetărilor.

— Eu am lucrat azi pe maşină cu Aldea, spuse un om din sală. Am transportat materiale la „Tehnometal”. La întoarcere, a cumpărat trei baloane pentru fetiţa lui. Altceva nu mai ştiu.

— Să vă spun şi eu ceva, se ridică un alt muncitor. Acum vreo două ore, Aldea m-a întrebat dacă n-am puţin carbid. Ştiţi, eu lucrez la magazie. I-am dat, acolo într-o cutie. Nu mi-a spus pentru ce-i trebuie. Pe urmă, l-am văzut cu Tudorică, sudorul. Sunt consăteni.

Tudorică era cea de a doua victimă. Se stabili că Aldea spusese şefului de coloană că mai face un transport. Îl luase şi pe Tudorică. Faptul că ei nu se îndreptaseră spre oraş, ci porniseră pe autostrada Bucureşti-Piteşti, explica intenţia lor de a se duce cu maşina acasă. Locuiau amândoi

în comuna Padina, la douăzeci şi cinci de kilometri de Bucureşti. Douăzeci de kilometri trebuiau să parcurgă obligatoriu pe autostrada Bucureşti-Piteşti, apoi făceau la dreapta.

— Vreau să fac un control la vestiarele lor, zise ofiţerul.

— Vă rog, poftiţi! se uită şeful de coloană semnificativ la ceas.

Căpitanul controlă în amănunt dulapurile celor două victime. Nimic care să-i spună ceva.

— Lucrez în domeniul auto de douăzeci şi şase de ani, spuse şeful de coloană, dar n-am auzit până acum despre un astfel de accident, despre o astfel de explozie! Cabina putea să sară în aer, numai dacă era ceva înăuntru.

— La aceeaşi concluzie am ajuns şi eu, îl aprobă căpitanul, dar ce să fi fost? Ştiţi ce, mă gândesc că Tudorică lucra cu oxigen. Dacă...

— Să fi sustras vreun tub de oxigen? Nu-mi vine să cred.

— Poate voia să execute vreo lucrare particulară.

— Se complica prea mult.

— Totuşi, să controlăm tuburile de oxigen, fu de părere ofiţerul.

— Dumneavoastră nu vreţi să mai faceţi revelionul acasă, tovarăşe căpitan? spuse şeful de coloană, uitându-se din nou la ceas. Era ora 21:00.

— Ba da, însă numai după ce am să aflu de ce şi din vina cui au murit doi oameni...

— Suntem singurii care am rămas în autobază...

— Nu, zise Roman. Mai este şi Floricel, şoferul nostru.

— Mă rog... Să mergem la secţia de sudură!

Examinează cu atenţie tuburile de oxigen. Nu lipsea nici unul. Privirea căpitanului întâlni un ghem de aţă albă, destul de groasă. „Este la fel ca şi cea de la locul faptei, îşi spuse Roman. Ca şi cea cu care Aldea a legat baloanele”...

— Ghemul acesta am să-l iau cu mine, zise apoi, cu glas

tare.

— Păstraţi-l încuviinţă şeful de coloană. Nu cred că el va dezlega enigma, dar, mă rog... Acum, sper c-o să-mi permiteţi să mă retrag şi eu. S-a făcut târziu şi mă aşteaptă familia.

— Mda... Eu vă mulţumesc, deşi ar fi trebuit să fiţi mai sensibil la această tragedie, nu-l iertă căpitanul. Aţi fost colegi, aţi muncit împreună...

Şeful de coloană plecă îmbufnat, strecurând un „Să trăiţi”, mai mult formal.

— Aţi găsit ceva? îl întâmpină Floricel pe ofiţer.

— Cred că firul Ariadnei!... şi-i arătă ghemul de aţă. Mergem înapoi, la faţa locului.

Ajunseră la kilometrul cincisprezece. Se convinsese repede că, într-adevăr, găsiseră „firul Ariadnei”...

— Aţi dezlegat enigma accidentului! sesiză şoferul expresia ciudată a ofiţerului.

— Da: jocul cu viaţa! răspunse grav căpitanul, rămânând cu privirea undeva, în gol.

Autostrada Piteşti-Bucureşti. Căpitanul Roman se uită pentru prima oară la ceas. Era ora 23,15.

— Ajungeţi şi dumneavoastră la timp, şi ajung şi eu, spuse Floricel. Dar nu pot să-mi iau, totuşi, gândul de la accident. Este primul caz de acest fel pe care l-am întâlnit în viaţa mea. N-aş fi crezut...

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, care a fost cauza tragicului accident?

*

* *

[Tudorică, cu asentimentul şoferului, dorind să facă copiilor săi, în noaptea Anului Nou, o bucurie cu... artificii, introdusese, în cele trei baloane, carbid, apoi le umpluse cu oxigen şi le legase

la gură. Neimaginându-şi urmările unei asemenea imprudenţe de proporţii, pusese baloanele undeva, în cabina autocamionului, pornind la drum. Şi... la cea mai mică presiune asupra baloanelor, inevitabilul se produsese. Explozia le-a fost celor doi fatală!... (Cazul e real).]

Butoiul cu... pulbere

O femeie veni plângând la miliţie.

— Hoţii au furat toţi banii din Aprozar. N-au lăsat nici mărunţişul... De unde-i pun eu acum la loc?...

— Liniştiţi-vă, o sfătui căpitanul Roman. Mai bine luaţi loc şi povestiţi-mi ce s-a întâmplat.

— Şi dacă nu-i prindeţi, de unde fac eu rost de atâţia bani?

— O să-i prindem, fiţi fără grijă, dar până atunci am nevoie să cunosc cât mai multe amănunte despre furt. Câţi bani s-au furat?

— Şaisprezece mii! Ticăloşii !...

— Pe unde au intrat în magazin?

— Prin plafon! Aşa ceva n-am mai pomenit...

— Unde aţi avut banii?

— În sertarul de la tejghea.

— Sertarul e forţat?

— Nu. Nici nu era nevoie. Nu-l ţin încuiat. Cine să bănuiască, aşa, dintr-o dată, că hoţii au pus ochii pe bani?

— Dar, acum, bănuiţi... pe cineva?

— Pe băiatul de la croitorie şi pe omul de serviciu de la restaurant.

— De ce?

— Păi băiatul de la croitorie este venit numai de două săptămâni şi, după câte am auzit, n-are o reputaţie prea bună. A mai fost condamnat.

— Bine, dar acesta nu este un motiv întemeiat de suspiciune. Fiecare om poate greşi în viaţă, şi asta nu înseamnă că o greşeală nu se mai poate repara niciodată.

— Eu nu cred că merge pe drumul cel bun. Mai acu' vreo trei zile, l-am văzut pe acoperişul clădirii. Cred că atunci i-a venit ideea să intre în pod şi să spargă plafonul, deasupra magazinului. El este hoţul! adăugă reclamanta foarte convinsă.

— Mai aveţi şi alte argumente?

— Nu.

— Atunci, ascultaţi ce vă spun: este bine să fim întotdeauna atenţi, când suspectăm un om de o faptă necinstită.

— Adică, vreţi să ziceţi că nu s-a ocupat cu furturi, înainte de a fi condamnat?

— Nu vreau să spun aşa ceva. Îl cunosc bine. Chiar eu i-am întocmit dosarul, dar tot eu l-am ajutat să se încadreze la croitorie, după ce s-a eliberat.

— Şi acum, băgaţi mâna în foc pentru el?

— Miliţia nu bagă mâna în foc pentru nimeni. Noi îi ajutăm să se încadreze în muncă pe cei care ne-au dat sau ne dau probleme. Sarcina recuperării lor sociale apasă şi pe umărul nostru, ceea ce presupune că şi noi să ne interesăm de aceşti oameni. Atunci când ei s-au îndreptat, când au devenit cu adevărat oameni, bucuria este, vă daţi seama, şi de partea noastră. M-am interesat îndeaproape de acest băiat şi mi-a lăsat impresia că merge pe calea cea bună. M-am bucurat. Mi-ar părea rău să aflu acum că iar s-a luat de prostii.

— Ehe, o să vă convingeţi că el a comis furtul. Să vedeţi în ce hal a devastat magazinul...

— Dacă lucrurile stau aşa, atunci de ce-l bănuiţi şi pe omul de serviciu de la restaurant?

— Poate că au furat împreună!

— Mai aveţi şi alt motiv de bănuială împotriva omului de serviciu de la restaurant? Marin Bărbulescu parcă-l cheamă, nu?!

— Deşi nu-mi place să trag cu urechea pe la colţuri, am auzit că strânge bani, ca să-şi cumpere maşină. De unde să-i dea mâna?...

— Vă rog să mă credeţi, dar nici această bănuială nu este prea justificată. Cunosc situaţia lui, fiindcă nu de mult am făcut nişte verificări la restaurantul unde lucrează. La el în casă sunt trei salarii, ceea ce mă face să cred că au posibilitate ca să facă destule economii. Dar, mă rog, eu am să am în vedere şi această bănuială. Spuneţi-mi, acum, când aţi constatat furtul?

— Azi-dimineaţă, când m-am dus la magazin.

— Bine, dar mi se pare că magazinul dumneavoastră este în inventar.

— Nu, cine v-a spus? Am trei zile concediu medical.

— Ce boală?

— Gripă! O boală foarte păcătoasă, cică dacă nu stai la pat...

— Ştiu!

Tonul pe care-i răspunse ofiţerul îi trezi femeii cu adevărat o bănuială! Căpitanul Roman aflase un amănunt interesant de la revizorul contabil Albulescu. Acesta se prezentase la miliţie de sesizase că gestionara Aprozarului, fiind anunţată că i se va face un inventar, îşi luase urgent un concediu medical de trei zile, fapt care i se păruse revizorului foarte suspect. Ofiţerul făcuse deja toate demersurile, ca să introducă un inventar inopinat în acea zi, numai că organele de control nu se prea grăbiseră, şi, peste noapte, poftim, avusese altcineva grijă să facă... inventarul.

Pe acest fond, era clar de ce căpitanul pusese într-o anumită balanţă bănuielile prezentate de gestionară în legătură cu autorii spargerii. Bănuiala ofiţerului avea altă adresă...

Ajunseră la magazinul de legume şi fructe. Acesta era situat într-o clădire care mai adăpostea un restaurant, o frizerie, un atelier de croitorie şi o cofetărie.

— Dumneavoastră cine sunteţi? îl întrebă ofiţerul pe un bărbat care până atunci păzise uşa magazinului.

— Este soţul meu, o auzi Roman în spatele său pe gestionară.

— Emil Sorescu! întinse mâna bărbatul.

— Căpitanul Roman! se prezentă şi ofiţerul. Dar n-aţi dormit azi-noapte, observă, apoi, păşind pragul Aprozarului. Aveţi ochii roşii, se vede...

— A, da... Am necazuri cu stomacul... Le cam patrulez, noaptea, răspunse Sorescu, după ce aruncă soţiei sale o privire discretă.

— Da... are ulcer, săracu', întări gestionara.

— Şi de ce n-a spart hoţul restaurantul? îi ceru căpitanul părerea lui Emil. Era de presupus că găsea mai mulţi bani acolo.

— Eu de unde să ştiu? ridică omul din umeri,

— Ce meserie aveţi?

— Zidar.

— Atunci înseamnă că o să vă pricepeţi să reparaţi plafonul spart, spuse ofiţerul, privind în tavan. Ia uitaţi-vă, a muncit, nu jucărie!

— Da... Şi a avut timp berechet. Cred că a comis spargerea după miezul nopţii.

— Păcat că n-aţi ştiut despre intenţia lui, că la insomnia dumneavoastră, aţi fi venit în magazin şi l-aţi fi pândit.

— Da... Mamă ce i-aş fi tras! îşi arătă omul pumnul strâns.

În mijlocul magazinului, sub spărtura din tavan, fusese pus un butoi cu gura în jos. Pe butoi şi pe duşumea erau gunoaie şi resturi de tencuială din tavan. Uşile magazinului nu fuseseră violate, ceea ce însemna că hoţul părăsise locul faptei tot prin gaura din tavan, folosindu-se de butoi.

— Unde a fost acest butoi? o întrebă căpitanul Roman pe gestionară.

— A fost în colţul acela! arătă ea cu mâna. Hoţii l-a adus aici. Probabil, pentru a ieşi mai uşor din magazin.

Ofiţerul, ajutat de soţul gestionarei, puse butoiul la locul unde fusese iniţial.

— Vedeţi ce dezastru au făcut aici, tovarăşe căpitan, îşi puse gestionara mâinile în şold, înclinând din cap a pagubă.

— Eu văd altceva! schimbă tonul căpitanul. Văd cu totul altceva!...

Trimise imediat un subofiţer după băiatul de la croitorie şi după omul de serviciu de la restaurant.

— Pentru ce-i chemaţi? se miră gestionara.

— Am nevoie de doi martori pentru procesul-verbal. Asta-i regula...

— Bine, dar nu sunt eu şi cu soţul meu aici? Noi nu suntem martori oculari?

— Da, aveţi dreptate. Bine zis: „oculari”. Aţi fost şi sunteţi!

— Şi-atunci? nu pricepu Emil.

— Rămâneţi în continuare aici şi-o să vedeţi!...

— Bine, dar de ce-i aduceţi pe alţii?

— Ca să vadă şi ei ce n-aţi văzut dumneavoastră!

— Nu înţeleg! ridică din umeri soţul gestionarei. Aveţi un fel, aşa, de a lăsa omul nedumerit...

— Doriţi să ştiţi dacă eu mi-am dat seama sau nu de înscenare? Iată răspunsul: amândoi sunteţi hoţii!

— Cum!... Noi?!

— Da. Dumneata n-ai dormit azi-noapte, fiindcă ai

înscenat „lovitura”. Stomacul îl „aranjaseşi” bine, că ai avut de lucru, nu glumă.

— Nu-i ade... vărat, spuse Emil cu o voce stinsă.

În magazin intră, în acel moment, Nicuşor, băiatul de la croitorie.

— Să trăiţi! se adresă el ofiţerului. Phiii!... Ai naibii hoţi, îşi aruncă privirea în tavanul găurit. Dar pe unde-au ieşit din magazin?

— Tot pe acolo.

— Bine, dar este prea mare distanţa de la podea la tavan.

— S-au folosit de butoiul acela din colţ. L-au întors cu gura în jos.

Nicuşor privi la butoi, apoi la tavan şi la podea, în locul unde fusese butoiul.

— Unde te gândeşti? sesiză căpitanul câteva cute pe fruntea băiatului.

— Nu-i vorba despre o spargere aici, tovarăşe căpitan! îşi mută tânărul privirea la gestionară şi apoi la soţul ei. E înscenare!...

— Bravo! îl felicită ofiţerul. Aşa este. Chiar voiam să le arăt greşeala făcută. Acum, explică-le tu.

Infractorii rămaseră uimiţi de greşeala elementară pe care o făcuseră la înscenarea spargerii şi de care până şi un tinerel ca Nicuşor îşi putuse da seama. Butoiul îi trădase. Priveau la el cu spaimă. Parcă ar fi fost un butoi cu... pulbere!

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, ce au sesizat căpitanul Roman şi Nicuşor în legătură cu butoiul din mijlocul magazinului şi, implicit, care a fost greşeala demascatoare?

*

* *

[Căpitanul Roman a sesizat că locul unde fusese butoiul era curat (fără urme de gunoi şi tencuială). Atunci, şi-a dat seama imediat că avea de-a face cu o înscenare. Spargerea tavanului se făcuse din interiorul magazinului, soţul gestionarei ajutându-se de butoi.]

Pe urmele alcoolului

Un cetăţean primise o lovitură de cuţit. Cu toate intervenţiile insistente ale medicilor lovitura fusese fatală...

Căpitanul Roman şi locotenentul Muşat aflară că victima şi autorul consumaseră împreună, la o masă, în restaurantul „Rarău”, o cantitate apreciabilă de băuturi spirtoase. Agresorul băuse numai rom. Plecaseră amândoi pe două cărări, iar după scurt timp victima fusese găsită pe o stradă din apropierea localului, lovită cu cuţitul. Agresorul era înalt şi avea un neg pe obrazul stâng. Faţa sa avea o culoare roşie, caracteristică amatorilor de băuturi tari. În restaurantul „Rarău”, intrase pentru prima dată.

Ofiţerii îşi dădură repede seama că infractorul era un „intim” al alcoolului.

— După fapta pe care a comis-o, el îşi va căuta „odihna” tot la băutură, aşa că nu vom scăpa din obiectiv restaurantele, spuse căpitanul Roman.

— Da, şi avem semnalmente bune, confirmă locotenentul. Cred că nu s-ar fi întâmplat această tragedie dacă atât autorul, cât şi victima n-ar fi consumat alcool în mod excesiv.

— Şi eu cred la fel. Consumul de alcool fără măsură nu

duce la nimic bun...

...Restaurantul „Bumbeşti”, din zona unde se comisese omorul. Responsabilul localului, barmanul, bufetiera şi ospătarii nu le dădură nici un fel de relaţii care să-i ajute cu ceva.

— Pă cine caută ’mnealor, maestre? întrebă pe barman un cetăţean roşu la faţă.

— Sunt de la miliţie. Caută un bărbat cu capul plin de băutură.

— Aoleu! rosti el de parcă s-ar fi uitat în oglindă. N-o fi ăla dă adineauri, care a vrut să mă lovească şi pă mine, de zicea că vrea să meargă trei luni la dezalcoolizare?

— Care? îl privi barmanul curios.

— Adică, matale nu ştii, că treaba s-a întâmplat afară.

— Unde-i acum? îl întrebă căpitanul Roman.

— Staţi, dom’ şef, să-mi dea şi mie un şpriţ, că mi s-a uscat limba-n gât. Repetir, maestre! aruncă către barman. Roşu să fie, că d-ălaltu’ m-am albit!

Barmanul se uită la ofiţeri, ridică din umeri, apoi îndeplini comanda.

— Mai adineauri era unu’ înalt la uşa localului. M-a întrebat dacă am văzut vreun miliţian prin apropiere. Sorbea dintr-o sticlă de-o juma’ de rom. Zicea că el numai cu jumătatea bea. Da’ ‘mneavoastră nu serviţi un şpriţ, dom’ şef?

— Spune mai departe, îl privi sever căpitanul.

— Dacă nu beţi, eu tot sorb o gură. E roşu! spuse el şi goli paharul dintr-o înghiţitură. Bun al dracului, vermutu’ ăsta. Aşa... Şi cum vă spuneam, l-am întrebat de ce are nevoie de un miliţian. Atunci, a scos un cuţit şi a vrut să mă lovească. M-am ferit. M-a luat de piept şi m-a întrebat, zgâlţâindu-mă: „Ştii ceva? Ai aflat ceva?...”. „Nu, puicuşorule!” i-am zis. „Taci, mă, chestia cu cuţitu’ p-aci, p-aproape... Îî?...” m-a luat el din nou la zor. „Nu ştiu,

puicuşorule, zău dacă ştiu ceva. Te-a tăiat careva?” l-am întrebat eu, cu frică. „Eu, mă, l-am... nu el! Acum, vreau să merg trei luni la dezalcoolizare. Şi ţie-ţi trebuie, mă! Citeşte Decretul 153. Scandal, mă!...” Şi a plecat spre staţia de autobuz.

— Acum mi-aduc şi eu aminte de omul acela, interveni barmanul. A cumpărat o sticlă de o jumătate de rom, pentru acasă, şi a ieşit afară. „N-ai băut destul?” l-am întrebat. „Azi beau tare, zice, că trei luni numai de apă o să am parte!”

— Aţi remarcat vreun semn mai distinctiv pe faţa lui?

— Da, avea un neg mare pe obraz.

— Vă mulţumim, spuse căpitanul Roman.

— Da' ce-a făcut, dom’ şef?

— Are capul plin de băutură! îi răspunse sec căpitanul. Nici mata nu eşti departe...

— Eu?!...

— Dacă mai bei un pahar sau două, vei face cunoştinţă cu prevederile Decretului 76.

— Dar n-am furat, n-am făcut scandal.

— Nu contează. Decretul prevede sancţiuni şi pentru faptul că cineva este în stare avansată de ebrietate, într-un loc public. De pildă, ţi-ar conveni o amendă de două mii de lei?

— Aoleu, puicuşorule! se cutremură interlocutorul.

Roman se întoarse spre barman:

— Dumneavoastră ar cam fi cazul să nu-i mai daţi de băut! Există şi pentru asta un Decret, pe care cred că-l ştiţi...

— L-am cumpărat, îl ştiu, tovarăşe căpitan! se apără barmanul. Se poate?...

Ofiţerii ieşiră.

— „Puicuşorul” nu cunoştea prevederile Decretului 76, spuse locotenentul.

— Şi de aci ce concluzie tragi? îl întrebă căpitanul.

— Că mai sunt multe de făcut pentru popularizarea legii... Acum, unde mergem?

— Să-l căutăm, iar dacă nu-l găsim, îl vom aştepta la miliţie.

— La miliţie?

— Da, de ce te miri?

— Credeţi că a fost prins?

— Nu, din moment ce am spus că-l vom aştepta. Şi-l vom aştepta, bineînţeles, dacă nu-l vom găsi.

— Tovarăşe căpitan, nu vă înţeleg!

— Eşti mai tânăr în miliţie şi încă n-ai avut timp suficient să-ţi dai seama despre toate cutele psihologiei infractorilor. Asta, cu atât mai greu cu cât, în cazul de faţă, omul căutat de noi este un recidivist.

— Recidivist? De unde aţi tras această concluzie?

— Gândeşte-te la ce i-a spus „puicuşorului”.

— Că vrea să meargă trei luni la dezalcoolizare.

— Bun. Şi acest termen nu-ţi spune nimic?

— Nu.

Căpitanul Roman zâmbi:

— Omul nostru cunoaşte bine unele acte normative care incriminează diverse infracţiuni sau contravenţii. Cunoaşte şi limita maximă a unor pedepse, de unde se poate trage concluzia că are „cultură”, şi asta nu de azi, de ieri.

— Aaa. Decretul 153 din 1970. Doar i l-a pomenit „puicuşorului”.

— Exact.

— De necrezut! se bucură tânărul ofiţer, după ce analiză rapid situaţia. Va veni singur la miliţie, dacă n-o să-l găsim noi.

— Nu chiar singur...

— Mă rog, cu scandal! se amuză locotenentul, interesantă tactică...

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, despre ce tactică a infractorului era vorba? Care a fost raţionamentul său, cum a ajuns el să spere că nu va fi descoperit şi învinuit de omor? Dacă nu vă daţi seama, citiţi Decretul nr.153 din anul 1970, pentru stabilirea şi sancţionarea unor contravenţii privind regulile de convieţuire socială, ordinea şi liniştea publică, şi vă va ajuta mult. Dacă nu reuşiţi şi nu rezistaţi tentaţiei, vă veţi uita, fireşte, la sfârşitul cărţii. „Urmăriţi-l” în continuare pe căpitanul Roman...

Cei doi ofiţeri îl căutară prin oraş, dar nici urmă de criminal. Poate că se dusese acasă, hotărât să nu mai calce prin restaurante, ca să nu fie recunoscut. Dar, oricum, conform intenţiei pe care Roman i-o ghicise, el tot urma să „vină” la miliţie. Ofiţerii îl aşteptau ca să-i întoarcă „armele”!

Sediul miliţiei.

— Până acum... nimic, se uită locotenentul la ceas.

— Vine, nu-ţi face griji, îl linişti căpitanul. Dacă nu, mâine tot punem mâna pe el.

La uşa miliţiei, se auziră deodată ropote de cizme şi voci agitate. Căpitanul Roman îi făcu cu ochiul locotenentului.

— Vine, ce ţi-am spus!

În uşă apărură doi subofiţeri dintr-o patrulă auto, care ţineau de braţe un individ înalt, cu ochii roşii de băutură. Avea un neg pe obrazul stâng...

— Ce s-a întâmplat? se apropie de ei căpitanul Roman.

— N-am făcut nimic, tovarăşe..., mă scuzaţi că nu ştiu ce grad aveţi! se grăbi cel adus la miliţie.

— Căpitan! Căpitanul Roman! se prezentă solemn ofiţerul. Dumneata ce grad ai? Mai exact, câte grade?...

— ?! N-am...

— De băutură!

— N-am băut mult, să mor! Ospătaru’ m-a plesnit, eu nici nu l-am atins!

— Minte! interveni unul dintre subofiţeri. A intrat deodată în restaurant şi s-a dus direct la un ospătar, lovindu-l cu pumnul. Sunt martori care au văzut totul. Apoi, a răsturnat o masă şi a început să înjure consumatorii.

— Nu-i adevărat! Eu n-am făcut nimic! sări beţivul.

— Gura! Întocmiţi-i imediat dosar la Decretul nr. 153, articolul 2, litera „d”, ordonă căpitanul. Va primi maximum de pedeapsă.

— Vai de mine! se porni huliganul pe istericale. Ochii îi sticleau însă de bucurie. N-am lovit! Ospătaru' a dat! Aoleu, ce mă fac?

— A opus rezistenţă, când l-aţi condus la miliţie? se adresă căpitanul subofiţerilor.

— Nu, vai de mine! o luă înainte cu răspunsul huliganul. Cum să opun rezistenţă la tovarăşii miliţieni?

— Atunci, e bine, îl privi fix căpitanul. Înseamnă că nu vei opune „rezistenţă” nici la noi.

— Cum, adică?...

— Ai cuţit la tine?

— Cum, îî...! De...! N-am, cum să am! începu el,să se agite. De ce să am?... Doar m-au percheziţionat dumnealor.

— Ca să nu ne loveşti, ştii!...

— Vai! Cum mi-aş permite aşa ceva?

— Cum ţi-ai permis!

— Pe ospătar? Da’ n-am dat cu cuţitu’.

— Ziceai că ospătarul te-a atacat!? Dar nu cum l-ai atacat pe ospătar am vrut eu să spun. Vorbeam de cel dinainte, de la „Rarău”!

— De la „Ra...” Care „Rarău”? Să mor, dacă ştiu ceva! îşi făcu cruce beţivul de câteva ori.

— Lasă, nu-ţi mai face cruci, spune de cel căruia i-ai pus tu cruce! Eşti un criminal şi cu asta-ţi punem noi cruce!

Trucul cu Decretul 153 nu ţi-a mers. E un truc ieftin pentru noi! Nu mergem niciodată la „piaţă”, până nu ştim ce „zarzavaturi” avem în „bucătăria” noastră! Şi cu asta, cruce!

Criminalul căzu pe scaun, cu capul în piept. Îşi muşcă buzele, clătinând puternic din cap.

— Doamne, cine m-a pus să-l lovesc p-ăla cu cuţitul! S-a zis cu viaţa mea!... Băutura m-a adus aici! Izbucni într-un plâns violent.

— Cum s-a întâmplat? îl întrebă căpitanul pe un ton mai puţin aspru.

— Am băut amândoi, la „Rarău”, începu criminalul mărturisirea. Am băut mult..., îşi umezi buzele cu limba.

— Aduceţi, vă rog, un pahar cu apă, ceru unui subofiţer căpitanul.

— Nu-i nevoie, vreau întâi să mă descarc..., spuse vinovatul, strângându-şi pumnii. Nu ne cunoşteam. Am terminat banii. Dar mai aveam poftă de băut. Ştiţi cum e, de ce bei de-aia ai mai bea... şi ăla m-a invitat la el acasă, unde zicea că mai are nişte vişinată, pe fundul unei damigene. Am acceptat, că, ce mai, ne ardea gâtu’, şi am ieşit amândoi în stradă. Pe drum, însă, el s-a răzgândit. „De ce să-mi beau vişinata cu un fraier ca tine! Nu-i mai elegant s-o beau singur? Ţie îţi dau vişinele, dacă vrei... Da’ de ce să-ţi dau şi vişinele, că au votcă în ele! Tu du-te la o cişmea, fraiere!...” Cuvântul „fraier” m-a înfuriat. I-am tras o palmă că, beat fiind, nu-mi era frică, atunci, de „Triplă alianţă”. Mai fusesem... Mi-a tras şi el una, apoi, a căutat ceva în buzunar. Am crezut că-i arde de cuţit şi l-am scos pe-al meu, înaintea lui. Restul... Numai alcoolul m-a adus în situaţia asta! izbucni în hohote de plâns.

...Căpitanul Roman şi locotenentul rămaseră singuri.

— Sinistru! spuse locotenentul, gânditor. Alcoolul ucide raţiunea!

— În loc ca raţiunea să ucidă alcoolul! completă căpitanul.

V-aţi dat seama, stimaţi cititori, care a fost tactica pe care a încercat-o criminalul?

*
* *

[Decretul nr. 153/1970 sancţionează, la articolul 2, litera „d”, „provocarea de scandal în localuri publice” cu închisoare corecţională de la 20 zile la 3 luni. Criminalul, care cunoştea foarte bine dispoziţiunile acestui decret, se gândise să provoace un scandal „tare”, într-un local public, urmând să fie arestat imediat şi să primească maximum de pedeapsă, respectiv 3 luni. Pe durata acestei „vacanţe”, penitenciarul era, în mintea lui, cea mai bună „ascunzătoare”!]

Într-o seară de toamnă

— Ce toamnă nemiloasă! spuse locotenentul Muşat, privind la ceasul care domina cele şase etaje ale clădirii Miliţiei Capitalei şi pe care, deseori, îl consulta, instinctiv, din troleibuz, când se întorcea spre casă.

— Parcă-i noiembrie!... se uită şi căpitanul Roman la ceas. Limbile lui arătau ora 23.15, măsurând timpul rarilor trecători grăbiţi de pe bulevard.

Vântul rece de-afară îi îndemnă pe ofiţeri să-şi ridice gulerele paltoanelor şi să-şi strângă mai bine fularele în jurul gâtului.

— De ce o fi ales şeful tocmai noaptea asta friguroasă?

întrebă intrigat Muşat.

— Fiindcă este cea mai potrivită pentru acţiunea noastră. Şi „păsările” îşi caută un „cuib”, pe un timp ca ăsta.

— Înţeles. Nouă nu ne rămâne decât să le „ciugulim”, ca pe grăunţe...

...Hotel Athénée Palace. Intrară în holul elegantei clădiri. Se dezbrăcării la garderobă, cu gesturile oamenilor dornici să mai prindă un ceas bun la restaurantul de unde se auzea ritmul lent ai unui vechi tangou.

— Şi Rodica e-aici! spuse Muşat.

— Unde? întrebă încet Roman.

— Dansează cu un tip lângă orchestră. Este cu spatele la noi. Cred că ne-a şi văzut.

Într-un colţ al holului, căpitanul Roman discută cu un chelner.

— Au consumat de patru sute douăzeci şi doi de lei: mâncare şi băutură extra! spuse chelnerul. A plătit tânărul. Poftiţi o copie după nota de plată!

Revenind la masă, Rodica nu mai avea acelaşi aer voios.

— S-a întâmplat ceva? o întrebă partenerul, urmărindu-i atent expresia feţei.

— Nu! Cred că am făcut puţin exces...

— Vrei să mergem? Cu camera, am aranjat. Chemăm şi un chelner sus, ce zici?

— Merg, aruncă ea, trăgând adânc din ţigară. Dar cu o singură condiţie.

— Cred că, până aici, am fost *salon!* spuse bărbatul. Urmează şi restul!

— Nu despre asta e vorba, ştiu că eşti *giorno.* Dacă ne agaţă, însă, cineva, la ieşire, vreau să spui că ne cunoaştem din luna mai şi urmează să ne căsătorim, chiar ne facem şi analizele.

— Dar de ce să umblu cu minciuni? Am mâncat, am băut,

am plătit, nu sunt derbedeu, aşa că n-are cine să mă ia la întrebări.

— Pe mine, însă, da! La masa aia de lângă femeia în roşu, sunt doi bărbaţi: miliţia !

— N-am ştiut că eşti chiar aşa... fir-aş al dracului, că mi-am spart *banca* cu tine. Hai, să plecăm!

Ofiţerii fumau în colţul de la ieşirea din local.

— Vă distraţi, vă distraţi, ce vă pasă, le aruncă Rodica, îndreptându-se spre lift cu prietenul său la braţ.

— Da, dar împreună! spuse aspru căpitanul Roman. Buletinele!

— N-am făcut nimic, domn' Roman, zău! Ne iubim, ne căsătorim! arătă spre partener.

— Şi cu Mişu Rotaru, ce-ai făcut?

— Dă-l încolo, este un derbedeu, ridică ea glasul.

— Uşurel, îi zise ofiţerul. Valută, bani, ceva?...

— Zece lei mari şi laţi, pe fericirea mea! Doar m-aţi avertizat, atunci când aţi găsit la el, la „Lido”, două sute de mărci.

— Şi cu avertismentul pentru prostituţie cum rămâne?

— Lăsaţi-l în fişet, acolo. Doar mă mărit, n-am zis?

— Oficial?

— Nu! răspunse tânărul, care până atunci tăcuse chitic. Sunt în concediu, nici vorbă de...

— Condu-o la maşină! spuse Roman locotenentului.

— Da’ de ce mă luaţi numai pe mine? se revoltă Rodica. Pe altele nu le vedeţi?

— Ba, da. Tocmai de-asta i-am spus tovarăşului locotenent să te conducă la maşină. Eu mai rămân aici, în hol. Mai aştept o „clientă”. Este sus, la cameră. I-am luat urma de la „Dorobanţi”.

— Credeam că nu ştiţi de ea, spuse Rodica cu un glas mai temperat.

...Eleganta tânără care coborâse din lift se îndrepta glonţ

spre ieşire. Voia să se vadă cât mai repede în stradă şi, de acolo, pericolul fiind... trecut, la revedere! Dar *pericolul* era chiar la uşă. Cu flerul ei de „artistă”, nu se putea înşela. Acceleră ritmul, crezând într-o minune, dar fu oprită repede, mai să se împiedice.

— Pardon! îi spuse căpitanul. La bar, acum câteva ore, nu te împiedicai de nimic!

— Ce vreţi să spuneţi? Lăsaţi-mă în pace, pierd trenul!

— Nu mai sunt locuri la vagonul de dormit, ţi-o spun eu, interveni locotenentul Muşat. Ah, ba, da! Mai este unul, la compartimentul 219, Hotelul „Athénée Palace”!

— Bine că ştiţi, de acolo vin! recunoscu tânăra. Am umblat pe la toate hotelurile ca să caut un loc pentru noaptea asta, dar nu se găseşte să dai cu tunu’. Ce era să fac, aveam multe ore până la tren. Şi apoi, sunt pe picioarele mele!...

— Pe picior mare, domnule! se ,,miră” căpitanul. Dar aveai bani să-ţi plăteşti o cameră, dacă găseai?

Fata păli o clipă, apoi zise pe un ton hotărât:

— Astfel, cum?

— Să vedem...

În poşetă, nu avea decât cincisprezece lei.

— Unde voiai să pleci cu trenul? o întrebă locotenentul.

— ...La Făgăraş sau la Bacău, am acolo nişte rude, răspunse tânăra după un moment de ezitare.

— Şi cu banii aceştia urma să-ţi plăteşti biletul de tren?

— Da... adică, nu, se bâlbâi ea. Apoi revoltată: Ce vină am eu că ieri, în tren, venind de la Bacău la Bucureşti, un tânăr mi-a furat aproape toţi banii din poşetă! Acum voiam să mă urc în tren şi să cer controlorului să-mi facă proces verbal de contravenţie, ca să pot ajunge totuşi la destinaţie. După aceea, mă împrumutam de bani de la cineva şi plăteam amenda, ce era să fac.

— Şi zici că ieri ţi s-au furat banii? interveni căpitanul

Roman. Povesteşte-mi, te rog, în ce împrejurări, poate dăm de urma hoţului.

Tânăra începu să povestească.

— Ieri la prânz, după ce am vizitat o rudă la Bacău, m-am urcat în tren ca să vin la Bucureşti. Aveam în poşetă opt sute de lei. Trenul nu era aglomerat. Eram singură într-un compartiment de clasa a II-a. La un moment dat, a intrat în compartiment un tânăr înalt, dar urât, care mi-a cerut permisiunea să ia loc. Fiind de acord, a închis uşa, dar s-a aşezat chiar în faţa mea. În timpul mersului încerca să-mi zâmbească şi căuta un motiv să intre în vorbă. Eu neavând un asemenea chef şi, să fiu sinceră, mă călca pe nervi că era aşa de urât, am ieşit pe coridor unde am stat majoritatea timpului. Poşeta am lăsat-o în compartiment, pe banchetă, fără să mă gândesc la ceva rău. La Ploieşti-Vest, tânărul a coborât şi a început să-mi facă semne deşuchiate de pe peron, râzând batjocoritor. Probabil ca să se răzbune, că nu-l băgasem în seamă, mi-am zis. Dar intrând în compartiment şi controlând în poşetă, mi-am dat seama că el râsese de mine fiindcă-mi furase banii. Am mai găsit numai o sută de lei, care era în buletin. Cred că n-a văzut-o. Aşa am păţit-o, tovarăşe căpitan. Haimanaua!...

— Interesantă istorioară, dar neadevărată, spuse căpitanul pe un ton rece.

Pe chipul fetei apăru o mină de mirare.

— Cum, nu mă credeţi? zise ea cu o voce aprinsă.

— Nu. Şi ştii şi tu de ce. Pentru că ieri n-ai fost în trenul despre care ai pomenit. Dacă ruda pe care ai vizitat-o era la Făgăraş, mai mergea, dar aşa...

— Dar am rude şi la Făgăraş! v-am spus, încercă ea naivă să se salveze.

Ofiţerii se priviră scurt, cu înţeles, zâmbiră, apoi urmară câteva întrebări: Cine era bărbatul la care fusese în cameră? Unde urma să doarmă?... Irina, veche „clientă” a

miliţiei, tăcea şi tăcea, lăsând capul în jos la întrebările la care nu putea răspunde şi care loveau în ea ca săgeţile unui arc într-o ţintă.

— Ce să-ţi fac, nu ştii să minţi! o luă la sigur căpitanul Roman.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum a demascat-o căpitanul Roman pe Paula, că istorioara ei cu furtul banilor din tren era o minciună?

*
* *

[Cu mersul trenurilor sau chiar şi fără el. Trenurile care circulă de la Bacău la Bucureşti şi invers, de la Bucureşti la Bacău, opresc în staţia C.F.R. Ploieşti-Sud, iar cele care circulă de la Făgăraş, prin Braşov, la Bucureşti şi invers, de la Bucureşti la Făgăraş, opresc în staţia C.F.R. Ploieşti-Vest. Deci, Paula s-a trădat când a afirmat că, venind de la Bacău, tânărul care i-a furat banii a coborât în staţia C.F.R. Ploieşti-Vest.]

Martorii muţi

— Ofiţerul de serviciu m-a trimis la dumneavoastră, spuse plângând tânăra care intrase pe uşă.

Era îmbrăcată sportiv, iar pe cap purta o căciuliţă roşie de lână.

— Dânsul mi-a zis că dumneavoastră vă ocupaţi de cazuri ca al meu...

— Ce s-a întâmplat? o invită să ia loc pe scaun căpitanul Roman.

— Lucrez la fabrica de mobilă, spuse ea printre suspine.

Mă numesc Monica Ionescu. Aseară, pe la ora 21,30, am plecat la serviciu. Eram schimbul trei. Întrucât strada Bucegi, care face legătura cu bulevardul Mircea cel Bătrân, era în reparaţie, am luat-o prin parc, ca să scurtez din drum. Am fost ajunsă din urmă de doi derbedei care mă urmăriseră încă din cartierul Floreasca. Erau cam băuţi. Unul dintre ei s-a oprit în faţa mea şi m-a întrebat pe un ton nepoliticos cât e ora. N-am apucat să mă uit la ceas, că mi l-a şi smuls de la mână. Dar bine că n-am păţit-o!?

— Cum, adică?

— Celălalt individ mi-a pus mâinile la gură, ca să nu ţip, şi amândoi m-au târât mai încolo, pe cărare. M-am luptat cu ei din răsputeri, astfel că n-au reuşit... Am avut şi noroc, deoarece dinspre cartierul Floreasca venea un cetăţean şi, atunci, cei doi au fugit.

— În ce direcţie au fugit?

— Spre strada Barbu Văcărescu.

— Îmi puteţi descrie câte ceva din semnalmentele lor?

— Sigur că da, spuse tânăra foarte hotărâtă. Cel care mi-a smuls ceasul era îmbrăcat cu un fâş de culoare închisă. Avea părul mare şi creţ. Nu era prea înalt şi să fi avut douăzeci şi trei de ani. Al doilea era foarte înalt şi puţin cocoşat. Avea nasul mare şi purta un pardesiu pepit. N-are mai mult de douăzeci şi cinci de ani.

Căpitanul Roman tresări.

— Da’ ce, îl cunoaşteţi pe cel mai înalt? sesiză fata reacţia ofiţerului.

Căpitanul înţelese că tânăra era foarte perspicace. Acest lucru îi plăcu, fiindcă se putea încrede în semnalmentele descrise de ea. Îi răspunse:

— S-ar putea. Avea şi el părul mare?

— Da!...

— Păcat.

— De ce?

— Fiindcă altfel aş fi avut posibilitatea să vă arăt o „figură” cu semnalmentele descrise de dumneavoastră.

— Arătaţi-mi-o! îl recunosc dintr-o mie!

— Nu v-arăt fotografia, deoarece aş risca. S-ar putea totuşi să nu-l recunoaşteţi, să vă influenţeze identificarea...

— Dar cum să nu-l recunosc, dacă e cel din parc? ridică faţa din umeri. Nu se poate aşa ceva!

— Ba se poate.

— De ce?

— Eu am două fotografii care reprezintă aceeaşi persoană, dar la vârste diferite. Una, când şi-a scos buletinul de identitate, şi a doua, după cinci ani, când a fost arestat. Acum imaginaţi-vă riscul: în prima fotografie, este tuns normal...

— Şi are numai paisprezece ani! Deci, este prea tânăr, adăugă fata, în maniera ei.

— Perfect, fu satisfăcut căpitanul. Revenind la a doua fotografie, acolo el este tuns zero.

— Atunci, dacă aşa stau lucrurile, vă propun un târg.

— Drăguţ, se amuză ofiţerul. Dumneavoastră, cu „târgul”...

Fata îl privi puţin nedumerită, apoi prinse curaj. Zise:

— Îmi plac grozav acţiunile poliţiste. Dacă eram băiat, miliţian mă făceam.

— Şi ce „târg” vreţi să-mi propuneţi?

— Unul ca pentru talia lui „Kojak”, spuse tânăra, trăgând în jos de ciucurul căciuliţei. Căpitanul râse. Aveţi maşini la miliţie?

— Da. Nici nu se poate altfel.

— Vreau să zic, din acelea pe care să nu scrie: „Miliţia”!

— Avem.

— Atunci, treaba se aranjează. Întrucât dumneavoastră îl cunoaşteţi pe individul din fotografiile pe care spuneţi că le aveţi, aranjaţi într-un loc, undeva, ca eu să-l văd şi din

maşină. Dar să fie clar, el să nu mă vadă pe mine!! sublinie ea pe un ton categoric. Asta-i o condiţie obligatorie, am văzut eu şi-n film!

— Bine, se învoi ofiţerul, pentru că, de fapt, fata venise în întâmpinarea intenţiei lui. Dar, până atunci, să mergem în parc, să-mi arătaţi şi mie locul unde s-a întâmplat necazul.

— Vi-l arăt, că am trecut şi acum o oră pe-acolo.

— De ce?

— Ca să văd dacă indivizii n-au pierdut ceva din buzunare, când s-au luptat cu mine. Poate li s-a rupt vreun nasture, ceva, m-am gândit. N-am găsit, însă, nimic...

— Păcat că nu te-ai născut băiat...

— Că ajungeam un poliţist bun, aşa-i? anticipă ea spusa căpitanului.

— Aşa-i! se declară mulţumit Roman. Nu numai bun, adăugă. Aş zice: talentat ! Să mergem...

— Este c-o să-i prindem? mai spuse fata ieşind din birou.

— Este! zâmbi ofiţerul şi o luă de braţ.

Locul faptei avea să „vorbească” că lucrurile se petrecuseră întocmai cum le relatase tânăra. În iarba bătătorită, căpitanul găsi un fir foarte mic şi subţire de ţesătură sau aţă. Nu-ţi puteai da seama prea bine din ce material era. Avea culoarea...

— Cred că l-aş fi găsit şi eu! spuse Monica privind la mişcările calculate ale ofiţerului, care introduse firul, cu penseta, într-un plic. Eu n-am căutat cu lupa... Dar las’ că-mi cumpăr eu şi-o lupă!

— Să mergem! se amuză miliţianul de zelul fetei.

Cornel Prodan ieşi de la fabrică şi luă drumul spre casă. Nu se mai opri la „Băiatul vesel'” să tragă o duşcă, cum îi era obiceiul, ci ţinu calea dreaptă, înainte. O „Dacie 1100” trecu încet pe lângă el. „Ia uite-i p-ăştia cum se plimbă cu bambinele! privi el în urma maşinii. Şi băiatu’... Mari proşti

am fost aseară, de-o scăpărăm p-aia. Dar tot eu am rămas frânaru', că George s-a ales cu obiectu'. Şi era un ceas bun, dom'le!"

— El e! El e! Opriţi ! L-am recunoscut! El e!...

— Nu oprim. Mergem înainte.

— De ce?

— Asta-i o condiţie obligatorie. Am văzut eu şi-n film, îi aminti ofiţerul una dintre replicile ei.

— Dar dacă are ceasul la el şi pe urmă n-o să-l mai găsim?

— Dar dacă nu are ceasul la el şi este la complicele lui sau, poate, l-au şi vândut? Dar dacă ei şi-au creat un alibi cu care să demonstreze că aseară, la ora „critică", n-au fost în parc?

— E posibil un asemenea alibi? se lăsă fata moale pe banchetă.

— Da. Cornel Prodan este un infractor versat, îl cunosc.

— Atunci, înseamnă că recunoaşterea mea n-are nici o valoare, spuse fata abătută.

— Ba, nu. Are mare valoare, dar ea trebuie coroborată cu alte probe.

— Păi, atunci să-i aducem la miliţie şi să-i strângem tare cu uşa. Să vedeţi c-au să spună tot.

— Nu merge aşa uşor. Trebuie să lucrăm cu mijloace ştiinţifice... fineţe psihologică. Ai să te convingi. Aşteaptă-mă, te rog, la miliţie. Până am să vin şi eu, colegul meu, locotenentul Muşat, o să-ţi arate nişte fotografii cu câini poliţişti în acţiune. O să te pasioneze...

— Colegul dumneavoastră este căsătorit? întrebă Monica fără rezerve.

Căpitanul Roman rămase surprins de o asemenea întrebare. Se uită instinctiv la verigheta sa.

— Nu este, răspunse el, în timp ce-l încerca râsul.

... Ofiţerul descinse fără şovăire în strada Regiei, la

numărul 87. Cornel Prodan mai avea destul de mers, până să ajungă acasă.

— Dar de ce-l căutaţi? întrebă sora lui.

— Vreau să-l întreb dacă prietenul său şi-a luat serviciu.

— Care din ei? Că are mai mulţi.

— E, acuma, şi mata! Unul singur este prietenul său cel mai bun. Au fost şi aseară împreună!

— Aaa... George Stoian?

— Exact.

— Păi, de ce nu spuneţi aşa? Este angajat la combinatul de fibre sintetice. Lucrează de mult acolo. Săptămâna asta e schimbul doi. Uite, a intrat de-o oră la lucru, se uită femeia la ceas.

— Vă mulţumesc. Înseamnă că s-a făcut băiat de treabă.

— Da’ cum să nu. Eu nici nu-l ştiam altfel.

Roţile maşinii scârţâiră lângă trotuar. Cornel Prodan mai să se sperie.

— Să trăiţi, dom’ Roman! îl salută el mieros pe ofiţer. Mergeţi încolo, spre Regie, de-aţi oprit?

— Mda, spuse omul legii. Urcă!

— Da' pă gratis?! vru Prodan să pară spiritual.

— Dar, ce, eu am spus pe... gratii?

— Hă, hă. Lăsaţi. Băiatu’ e cuminte ca o fată mare. Auziţi, da’ asta e maşina dumneavoastră?

— Nu. Dar de ce întrebi?

— Păi, nu scrie pe ea: „Miliţia”!

— Ne-am modernizat şi noi, am văzut la „Kojak”.

— Hă, hă. Umblaţi la derută. Şi asta e „urlătoarea” de o punea „Kojak” pe capotă? arătă el la receptorul cu fir spiralat de la staţia de comunicare.

— Exact. Vrei să-i facem proba?

— Nu. Nu vreau să audă vecinii că mă duce miliţia acasă cu „urlătoarea”.

— Păi, nu mergem acasă.

— Dar unde? întrebă Prodan buimăcit.

— La mine şi la tine!

— Cum vine asta?

— La sediu! Adică la biroul meu şi, ceva mai jos, la „locuinţa” ta. Nu-i aceeaşi clădire?

— Sîîî... Şi eu care crezusem că-i prima dată când merg cu maşina miliţiei în calitate de neoficial! Şi de ce m-aţi luat de pe drum?

— Poate de pe drumuri! Sau din parcuri!...

— Eu?! Ce parcuri? începu infractorul să dea semne de nelinişte.

Ştia că ofiţerul joacă tare şi că, în câteva mutări, merge la mat.

— Nu mai fac parcurile, dom’ şef. Nu mai am timp de ele. Am serviciu, dacă vreţi v-arăt legitimaţia.

— Nu-i nevoie. Ştiu totul drăguţule, îl privi calm căpitanul. La fel şi dacă e să vorbim de George Stoian! La cine-i ceasul? La el sau la tine?

— Nu-l cunosc eu pe George Stoian ăsta, de care-mi vorbiţi dumneavoastră! improviză Prodan fără convingere. V-am spus că m-am cuminţit. Sunt ca o fată mare...

— Zău, eşti neprihănit?... Lasă fata mare în pace, drăguţule! Aseară... Noroc că a reuşit să scape... Faptul că şi-a „uitat” ceasul la voi, mă rog, asta-i altceva.

— Nu-nţeleg.

— E tâlhărie, drăguţule. Tâlhărie! se răsti căpitanul.

— Eu, dom’ şef, nu cunosc nici o fată...

— Atunci o să te cunoască ea sau, mai bine zis, o să te... recunoască! Este la secţie. Iar în privinţa lui Stoian, am uitat să-ţi spun că vin din strada Regiei, numărul 87. Sora ta n-a avut nimic de ascuns. Crede că te-ai făcut om de treabă.

— Eu n-am fost aseară cu Stoian, răbufni Prodan. Am martori, colegi de serviciu, care m-au văzut în Cişmigiu. Nu

recunosc decât că a venit pe la mine în jurul orelor 22,30 şi că era mort de beat. Nu ştiu ce-a făcut el prin oraş!

...Combinatul de fibre sintetice. George Stoian este aşteptat de căpitan într-un birou. În ziua precedentă lipsise de la lucru. Cineva ciocăni uşor la uşă. Nu îndrăznea să intre. Ofiţerul deschise larg uşa.

— De ce nu intri, domnule Stoian?

— Mă scuzaţi, dar am aflat că sunteţi de la miliţie. Ştiţi, eu n-am mai avut treabă cu miliţia.

— Şi te-ai hotărât să ai, nu? Ce ţi-ai zis: puţină experienţă, acolo, să ai şi din domeniul ăsta.

— De ce, tovarăşe căpitan? făcu Stoian pe miratul.

— Unde-ai fost ieri după-amiază, mai exact aseară?

Stoian începu să se agite.

— La... la... în oraş, la... la o bere, cu Cornel.

— Care bere, domnule?

— Să fiu sincer, nu prea mi-aduc aminte, fiindcă ne-am îmbătat rău de tot.

— Minţi! Condu-mă la dulapul dumitale!

Până la vestiar, George Stoian fu gata să se împiedice, de câteva ori. Simţea cum i se înmoaie picioarele.

— Dumneata ai două fulare?

— Nu, tovarăşe căpitan. Cel pepit este al lui Cornel. M-am trezit cu el în buzunar. V-am spus că ne-am îmbătat rău de tot.

Ofiţerul examină atent, cu lupa, cele două fulare din bumbac. Pe fiecare fular, găsi câte un fir de ţesătură roşie. Nu, nu era de ţesătură...

— Cred că bănuieşti de unde provin? îl întrebă miliţianul.

Stoian se făcu palid.

— Vreau să mărturisesc, spuse el. Dar nu aici, că se uită colegii la mine.

— Bine.

În maşină, Stoian recunoscu tot. Se îmbătase şi

acceptase cu uşurinţă propunerea lui Cornel de a o tâlhări şi a o viola pe tânără.

— Ceasul cred că l-am băgat în buzunarul de la haina lui Cornel. Aici, în faţă, unde se ţine batista. Parcă aşa-mi amintesc... Eu n-aveam nevoie de el, mai adăugă George.

Sediul miliţiei.

— V-am luat-o înainte, sic! îl întâmpină Monica pe căpitan. Ceasul e la mine, sic! Uitaţi-l pe mână...

Căpitanul se uită mirat la mâna Monicăi şi apoi la locotenent.

— Ea a fost cu ideea să-l percheziţionăm pe Prodan, ridică Muşat din umeri. Zicea că ceasul e la el, că ce ştiu eu! L-am găsit în buzunarul lui de la haină. Aici, în faţă.

— Totul este o înscenare! gesticulă Prodan, ridicându-se de pe scaun. Totul a fost aranjat!... Nu ţine drojdia la băiatu'. Orice avocat, cât ar fi de slab, vă dă dosarul, peste cap.

— Auziţi ce zice? se-ntoarse Monica cu faţa la căpitan. Ce vorbe golăneşti foloseşte! Ia arătaţi-i probele!

— De acord. Am patru martori! În afară de tine, Monica, bineînţeles.

— Martori? Ha, ha, râse Prodan flegmatic. Spoială...

— Unul vorbeşte. Este George Stoian.

— George este complicele dumneavoastră! dădu din cap Prodan.

— Ba-i al tău, zeamă lungă! i-o scurtă Monica. Ascultă-l pe tovarăşul căpitan.

— Ceilalţi trei martori sunt muţi! spuse ofiţerul şi puse pe masă două fulare şi trei plicuri.

— Fularul pepit este al lui mălai-mare ăsta! îl recunoscu imediat Monica. Da' cum vine asta: „martori muţi"? De ce nu pot să vorbească? Ah, înţeleg. Bravo, Columbo! Nici nu mai vin la proces. Am trei martori care „vorbesc" tot, şi arătă spre plicurile de pe masă.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, ce fel de fire găsise căpitanul Roman şi de unde proveneau ele?

*
* *

[Firele găsite de căpitanul Roman erau de lână şi proveneau de la căciuliţa Monicăi.]

„Înscenarea”

Într-o noapte, fusese spart un magazin mixt dintr-o comună. Căpitanul Roman, urmărind prin acele locuri un spărgător versat, se prezentă la magazin. Nu era exclus ca tocmai infractorul căutat să fi comis şi acea faptă. Ofiţerul fu încredinţat de către cei prezenţi că nu pătrunsese nimeni în câmpul infracţiunii.

Cercetă uşa principală de la intrarea în magazin. Era forţată cu un instrument dur, probabil un levier, după cum aprecie căpitanul. Levierul era, de fapt, şi „arma” pe care o folosea spărgătorul căutat de ofiţer.

Intră în magazin. Dezordine, deranj, totul răvăşit. În mijloc, pe podea, găsi o haină bărbătească, de culoare maro, uzată. Îl chemă pe gestionar pentru a-l consulta în privinţa obiectelor dispărute din magazin. Acesta era îmbrăcat într-un costum de culoare închisă şi avea prinsă, la reverul hainei, o floare albă, artificială. Faţa îi era roşie şi nu prea se ţinea bine pe picioare.

— Eu şi cu Petrică, băiatu’ cel mare, am fost la nuntă, tovarăşe căpitan, spuse gestionarul clătinându-se uşor. Vă

rog să mă scuzaţi că... Hâc!...

— Bine, vă înţeleg, dădu din cap ofiţerul. Trebuie să se mai distreze şi omul...

— Distracţia asta cred o să-mi iasă prin piele! Cine se aştepta la o asemenea plăcintă!

— Haina asta vă aparţine?

— Care?... întrebă el, trăgând dezordonat de reverul propriei haine.

Privirea sticloasă îi fugea undeva, pe pereţi.

— Cred că este mai bine să dormiţi câteva ore şi după aceea o să-mi puteţi da relaţiile necesare. Am să vă aştept, n-am încotro...

— Da, de ce să mă aşteptaţi, tovarăşe căpitan, când eu sunt aici?! Întrebaţi-mă orice şi vă răspund. Se poate?... Aaa! exclamă, deodată, observând haina de la picioarele sale. Deci, la asta vă refereaţi. Nu este a mea, cum să fie a mea! Îmi daţi voie să mă uit la ea?

— Da.

Gestionarul o învârti şi o suci pe toate părţile.

— N-am avut niciodată asemenea haine de vânzare, spuse. Apoi, asta-i purtată, nene... Poate o şti Petrică ceva, că el a vândut ieri în magazin. Petricăă... ia vino încoace!

În prag, apăru băiatul gestionarului. Avea în jur la douăzeci de ani. Era înalt, bine legat. Nu părea să fi consumat prea mult alcool la nuntă.

— Tu ştii ceva despre haina asta? îl întrebă taică-său.

Băiatul privi curios în jurul său.

— Aseară, când am închis magazinul, am lăsat totul în ordine. N-am avut o asemenea haină în magazin şi nu ştiu cum a ajuns aici.

— Dar de ce ieri aţi vândut dumneavoastră şi nu tatăl? vru să ştie Roman.

— Eu m-am pregătit pentru nuntă, tovarăşe căpitan, interveni gestionarul. Ştiu că n-aveam voie să-l las să vândă

în locul meu, dar am greşit, ce să mai zic.

— Şi aţi depus la poştă banii realizaţi din vânzările de ieri?

— Nu, răspunse tânărul, plecându-şi capul în jos. M-am grăbit să ajung mai repede acasă, să mă aranjez şi eu pentru nuntă.

— Unde-aţi pus banii?

— Aici, în tejghea. Adică în sertar, vreau să zic.

— Ce sumă?

— În jur de zece mii de lei.

— Vă rog să controlaţi dacă banii mai sunt în sertar.

Băiatul gestionarului se îndreptă cu paşi nesiguri spre tejghea. N-ajunse bine lângă sertarul ce era întredeschis, că se întoarse cu faţa la ofiţer.

— Hoţii au furat banii! Hoţii au furat banii!... repetă el. gemând.

— Eşti nebun! izbucni tatăl, care pur şi simplu se trezi din beţie. Mă bagi în puşcărie!

Căpitanul Roman studie discret reacţia tatălui şi a fiului. Până acum, în privinţa lor, erau două mari semne de întrebare. De ce Petrică, fără a fi ajuns bine în faţa sertarului întredeschis şi pe care nu-l controlase, şi remarcase lipsa banilor? Trezirea bruscă din beţie a gestionarului, ca şi beţia, de altfel, nu fusese cumva „regizată”?

— Cine a descoperit primul spargerea? întrebă căpitanul.

— Noi trei! răspunse repede gestionarul.

— Care... „trei”?

— Eu, Petrică şi nea Romică.

— Cine-i „nea Romică”?

— Paznicul. Este afară.

— Şi pe la ce oră aţi descoperit spargerea?

— Acu’, spre dimineaţă, după ce-a stat ploaia.

— În ce împrejurări?

— Păi, după ce-am plecat cu Petrică la nuntă, am zis să dăm pe la magazin, să ne facem câte o cafea tare, ca să ne trezim. Dar, când colo... l-am trezit pe paznic! Dormea. Dormea în gheretă. Ne-a condus, apoi, până la uşa magazinului, scuzându-se că a aţipit puţin abia spre ziuă. Când să intrăm, hopa, dandanaua!...

Gestionarul, în jurul orei trei dimineaţa, fusese văzut în zona magazinului, cu un pachet în mână. La nuntă, băuse foarte puţin şi îşi consultase ceasul destul de des. Petrică, băiatul său cel mare, obişnuia să mai „ciupească” câte un ban din tejghea, iar în ultimul timp se apucase de jocuri de noroc. Cu o zi înainte de nuntă, pierduse la cărţi aproape zece mii de lei. Spărgătorul după care umbla căpitanul Roman nu fusese văzut prin împrejurimi.

Căpitanul Roman îl interpelă şi pe paznic - un om brunet, cu nişte ochi blânzi. Era îmbrăcat ca de sărbătoare şi purta pantofi noi, curaţi.

— Eram pregătit şi eu pentru nuntă, relată el, când am fost anunţat că trebuie să intru de pază la magazin... Ştiţi, toţi cetăţenii din comună facem, cu rândul.

— Pază obştească?

— Da. Mie îmi venea rândul la noapte, dar s-a îmbolnăvit cel care trebuia să intre noaptea trecută, şi am fost nevoit să-l înlocuiesc. Am rămas în hainele astea, fiindcă mi-am zis că, după ce ies din post, am să mă duc şi eu barem să le dau bineţe la mire şi la mireasă, că aşa-i datina pe la noi, când nu poţi să te duci la nuntă.

— Bine, şi cu spargerea cum e? îl scrută căpitanul.

— Păi, păi, zău, dacă... ştiu ceva, se bâlbâi paznicul. Eu n-am nici o vină!

— Chiar nici o vină? Care au fost atribuţiunile dumneavoastră în acest post de pază?

— ... În primul rând, să păzesc...

— Aşa. Apoi, să nu dormiţi...

— N-am dormit, tovarăşe căpitan, vă rog să mă credeţi. Numai după ce-a stat ploaia, m-a luat un pic, pe la gene...

— Şi, în cursul nopţii, unde aţi fost?

— Unde să fiu, aici! Deşi a plouat toată noaptea, am dat mai multe târcoale magazinului, dar n-am văzut nimic.

— Înseamnă că ce n-aţi văzut dumneavoastră a „văzut" spărgătorul!

— Nu se poate, eu n-am nici o vină.

— Cum puteţi susţine într-una acest lucru, din moment ce spargerea s-a comis când eraţi în post!? Atunci, care a fost menirea dumneavoastră aici? Mai bine aţi fi dormit acasă!...

— Susţin, fiindcă aici n-a avut loc nici o spargere. Totul este o înscenare din partea gestionarului şi a fiului său. Aproape toată comuna vorbeşte că are lipsă în gestiune. Şi-apoi, nu ştiu dacă aţi aflat, şi-a înălţat o casă ca un palat...

— Mă rog, să admitem că dumneavoastră aţi avea dreptate. Atunci, vă rog să-mi spuneţi *când* au pus la cale înscenarea, deoarece bănuiesc că, la intrarea în post, aţi controlat uşa magazinului.

— Da, am controlat-o, şi nu era forţată. Cred că a rămas cineva de-al lor în magazin.

— Exclus! Forţarea s-a făcut din exterior spre interior. Atunci?...

Paznicul începu să se frământe.

— Deci, aţi dormit! nu mai aşteptă răspunsul căpitanul.

— Dar nu mult, recunoscu paznicul. V-am spus doar că am mai ieşit afară şi am dat târcoale magazinului.

— Nu ştiu cât aţi dormit, dar hoţul a avut timp suficient ca să comită spargerea.

— Deci nu credeţi că-i o înscenare? se uită fix la căpitan.

— Ba, da! Chiar pot să-ţi mai spun în plus, că cel care a făcut-o, s-a străduit degeaba să mă deruteze, aruncând o haină uzată în magazin.

Întrebarea pe care v-o pune de data aceasta căpitanul Roman este, stimaţi cititori, aceasta: cine a înscenat spargerea?

*
* *

[Hoţul era paznicul, care declarase că, deşi plouase toată noaptea, dăduse mai multe târcoale magazinului. Căpitanul Roman observase, însă, că paznicul avea pantofii curaţi.]

Gestul reflex

Căpitanul Roman prinsese în flagrant delict un iscusit hoţ de buzunare. Îl chema Bebe Zainea. Infractorul nu-l cunoscuse până atunci pe ofiţer.

— Cum m-aţi mirosit, dom' căpitan? se miră hoţul.

— Dar de ce eşti curios?

— Fiindcă prea m-aţi săltat la fix!...

— Dacă ţi-aş spune că este un secret profesional, ai fi mulţumit?

— Nu.

— De ce?

— Pentru că, fără doar şi poate, acel „secret profesional" l-aş fi cunoscut şi eu. Fiţi sincer, unde am zbârcit-o?

— Poate că mi-a dat de bănuit însăşi figura ta.

— Nu cred. Nu scrie pe fruntea nici unui om că a mai fost condamnat sau că, într-un anumit moment, vrea să puie mâna pe-o *coajă...*

— Poate că tu ai ţinut fruntea prea sus şi asta mi-a dat destul de înţeles.

— Nu există, spuse Zainea cu convingere. Ar fi fost o greşeală prea ieftină, pe care, de fapt, nici nu puteam s-o fac, din moment ce aveam spaţiu berechet. „Spaţiu” însemna înghesuială, nu? Mă preocupa prea mult lefterul, care, aţi văzut bine, nu s-a prins. Când i-am suflat coaja de la căldură, nu s-a răcit de loc, mergeam la sigur, dacă nu eraţi acolo. Spuneţi-mi, cu ce m-aţi prins?

(Hoţii de buzunare au un limbaj al lor. Ei spun „*coajă*”, la portofel, iar „*căldură*” la buzunarul de la piept, din interiorul unei haine).

— Fără să vrei, te-ai apropiat de explicaţie, îl privi şiret căpitanul. Nu şi fruntea trădează reacţia „căldurii”?

— Că transpirasem din cauză că era cald, asta vreţi să spuneţi? nu înţelese Zainea aluzia.

— „Căldura” te copleşise, săracul de tine.

— Era cald, adevărat. Şi asudasem...

— Deci, tot... căldura, reluă ofiţerul. Ea îl determinase şi pe *lefter,* cum îi zici tu, să se deschidă la haină şi să nu-şi aducă aminte, în cel mai rău caz, decât de batistă. Omul nu ştia cum să scape mai repede din aglomeraţie, pe când tu nu ştiai cum să-l „scapi” mai repede de portofel. Mă rog, deosebire de interese. Şi eu am avut interesul...

— A, deci dumneavoastră vreţi să spuneţi că mă „încinsese” buzunarul lui, tălmăci acum corect infractorul.

— Da. Datorită emoţiei de care erai cuprins, te luaseră căldurile mai mult decât pe oricare altul din jur. Broboanele de sudoare de pe fruntea ta semnificau foarte bine această reacţie.

— Este just că am avut emoţii, zise Zainea. Nici nu cred că există şut de buzunare care să nu aibă emoţii când se lipeşte de *lefter,* dar mai ales când îi *suflă coaja.* Cu toate astea, nu mă convingeţi, gesticulă el, clătinând uşor din cap. Oamenii au temperamente diferite, emoţiile sunt şi ele multe...

Hoţul era destul de inteligent. Totuşi nu-şi putea da seama cum îl ţintise căpitanul. Adoptă o altă tactică, de data aceasta foarte subtilă.

— Cred că mi-aţi cunoscut *aripile,* sigur că da... Aici e toată *schema,* se foi el larg pe scaun.

„Aripi” spunea la complici.

— Eşti sigur?

— Sunt convins, ce mai.

— Bun. Atunci, înseamnă că ai găsit singur răspunsul la întrebarea care te frământa.

— Da... sigur, asta e, improviză infractorul teatral. Ar mai fi, însă, o chestie... De ce nu l-aţi arestat pe Lică „Mână scurtă”? El urma să preia portofelul.

— Nu mi-au permis regulile jocului...

— Nu vă înţeleg.

— Am pus mâna pe tine! Şi, încă imediat după ce i-ai luat portofelul omului.

— Asta ştiu, dar nu era mai elegant pentru dumneavoastră să urmăriţi plimbarea portofelului de la unul la altul? V-aţi grăbit, dom' căpitan, altfel cădea şi Lică „Mână scurtă”, cădea şi... Da' ce rost are să mai zic, acum? Aţi greşit, şi gata!

— Dacă aşa au stat lucrurile, îmi pare rău c-am pierdut un astfel de „spectacol” şi mai ales, o asemenea trupă de „actori”, simulă căpitanul. Însă, chiar dacă nu interveneam imediat, tot n-ai fi plasat portofelul.

— De ce? se miră hoţul.

— Din spirit de conservare!

— Cum?... care spirit!...

— Doar nu erai nebun să mi-l plasezi chiar mie, asta ar fi fost culmea!

— De ce să vi-l plasez...

— Păi, nu eu eram „aripa”?

— Cum... De ce dumnea...

— Cred că este vina mea că nu te-am făcut atent, spuse ironic ofiţerul. De fapt, nici n-am avut timp, fiindcă abia mă strecurasem în spatele tău, în locul în care trebuia să stea Lică „Mână scurtă” ca să preia portofelul furat. Şi mi-a părut rău că n-a fost şi el în autobuz, că m-aş fi strecurat atunci în spatele lui, fii sigur. Deci, tot îmi parvenea portofelul. Îţi place?

— Dom’ căpitan, m-aţi convins. Aţi jucat tare. Ştiţi la fix aritmetică, o lăsă baltă hoţul. Am operat singur, este adevărat. De la o vreme, nu mai am încredere în mâna altuia. Apoi, fără complici sunt şi alte avantaje. Nu rămâi la foarfeca lor, doar ştiţi că mai subţiază şi ei din bani, pe parcurs, şi eşti sigur că, la adică, nu poţi fi trădat.

— Totuşi, regula asta a ta, în special partea cu trădarea, are şi două excepţii, interveni căpitanul.

— Care? se uită Zainea atent la ofiţer.

— Te poţi trăda şi singur...

— Poate c-am făcut vreun gest, ceva?

— Începi să vii de-acasă, îl aprobă căpitanul.

— Zău! începu infractorul să se chinuiască după răspuns. Poate că mi-am aranjat cravata de mai multe ori.

— Nu.

— Atunci, ce?

— Gândeşte-te bine ce-ai făcut în staţie, înainte de sosirea autobuzului.

— Păi, ce să fac? Mi-am căutat lefterul!

— Şi după aceea?

— M-am plimbat, m-am sucit...

— Nu, drăguţule. Era vorba de un gest.

— Să mor dacă-mi dau seama, dom’ căpitan!

— Pot să-ţi mai spun doar că este un gest tipic al hoţilor de buzunare.

Zainea se mai gândi puţin, apoi se dădu bătut. Zise:

— De m-ar pica cineva cu ceară, n-aş fi în stare să-mi dau

seama care este gestul care m-a dat de gol.

— Este şi normal, adăugă căpitanul.

— De ce?

— Fiindcă este un gest reflex! El reprezintă un fel de avanpremieră a stării voastre de emotivitate...

Dar căpitanul Roman tot nu i l-a spus... Eu, însă, vi-l dezvălui: din momentul când Zainea şi-a ales persoana căreia urma să-i sustragă portofelul, a început să-şi plimbe, într-o mişcare continuă de du-te-vino, degetul arătător al mâinii drepte peste degetul mijlociu. Acesta a fost gestul reflex care l-a „avizat" pe căpitanul Roman că se află în faţa unui hoţ de buzunare.

Dumneavoastră ştiţi care este explicaţia acestui gest?

*
* *

[Hoţii de buzunare trag portofelele din buzunarele de la piept cu două degete, respectiv cu degetul arătător şi degetul mijlociu. O „priză" perfectă la portofele ar fi atunci când ambele degete ar avea aceeaşi lungime. Întrucât ele n-o au, hoţii tind spre această „priză", exersând continuu mişcarea de care am vorbit şi care le dă impresia de alungire a degetului arătător. Această mişcare se transformă, involuntar, într-un gest reflex, atunci când se apropie momentul „prizei" şi când, evident, emoţiile cresc.]

Taina sursei de lumină

Într-o noapte, din trei biserici se furaseră mai multe obiecte de cult. Căpitanul Roman fu însărcinat cu cercetarea acestor cazuri. Îl însoţea şi locotenentul Muşat.

La biserica din satul Răducăneni, ofiţerul descoperi, la intrare, două beţe de chibrit arse. Lumânările care se aflau în biserică erau neatinse.

— Ciudată figura asta cu beţele de chibrit, zise locotenentul Muşat.

— Şi mie mi se pare la fel, aprobă căpitanul. Să vedem ce ne spune şi preotul.

Sosi şi preotul, cu bicicleta.

— În afară de două lumânări, n-am avut în biserică nici o altă sursă de lumină, preciză el.

Căpitanul privi la bicicleta preotului. Nu avea far, numai câteva lame ruginite, ce serveau ca suport de prindere a unei lanterne.

— Aveţi un foc? îl întrebă ofiţerul, dorind să-şi aprindă o ţigară.

— Nu sunt fumător, răspunse preotul, dar bine că mi-am amintit... De câteva zile, soţia m-a rugat să cumpăr nişte chibrituri, dar am uitat. De la o vreme, sunt foarte distrat.

— Bănuiţi pe cineva?

— Nu.

La celelalte două biserici sparte, nu se găsiră nici un fel de urme.

— Acum, puteţi anticipa care este misterul beţelor de chibrit găsite la prima biserică? îl întrebă din nou locotenentul.

— Nu prea, şovăi căpitanul. Nu le găsesc încă o logică vie. Două beţe arse, iar în interior...! Mi-aş permite doar să anticipez că infractorii n-au fost, totuşi, bine pregătiţi pentru această spargere. Mă refer, evident, la sursa de lumină, pe care trebuiau să o folosească. Să luminezi în interiorul unei biserici numai cu beţe de chibrit nu mi se]pare logic... Le-ar fi răpit şi prea mult timp.

— Poate că totuşi au aprins beţe de chibrit în biserică, însă le-au adunat, forţă tânărul miliţian.

— Nu merge, dădu din cap căpitanul, le-ar fi adunat şi pe cele două, de la intrare, dacă s-ar fi gândit să nu-i trădeze tocmai beţele de chibrit. Apoi, nu le era mai comod să aprindă o lumânare, două? Oricum analizezi, nu găseşti o explicaţie firească. Undeva scârţâie ceva.

— Dar unde? Asta e!

— O să vedem pe parcurs. Hai, să mergem la postul de miliţie.

Aflară de la şeful de post că prin locurile acelea se pripăşise un tânăr fără căpătâi, care tot mai des era văzut prin bufete. Suferise mai demult o condamnare pentru furt.

— Am şi o fotografie de-a lui, spuse subofiţerul.

— Pot s-o văd şi eu? întrebă căpitanul.

— Vă rog.

Ofiţerul privi fotografia. Zâmbi. Erau clipe de aduceri aminte...

— Acum, unde l-am putea găsi?

— Cred că tot la bufet.

— Atunci, să mergem.

Tânărul era, într-adevăr, la bufet.

— Să trăiţi, dom' şef! îl salută el pe subofiţer.

— Noroc. Vino puţin până afară, că te aşteaptă cineva.

— Pe mine?! Cine să mă aştepte pe mine?

— O cunoştinţă mai veche, ai să vezi.

Tânărul părăsi bufetul cu paşi nehotărâţi. Afară, dădu cu ochii de căpitan.

— 'Trăiţi, dom' Roman! spuse el surprins. Aţi ajuns tocmai pe aici?

— După cum vezi, dragă Miroane.

— Şi nu cumva vreţi să spuneţi că pentru mine aţi venit până aici?

— Într-un fel, da.

— N-aş vedea pentru ce. Am rupt-o cu ce-a fost!

— Te-ai angajat undeva?

— Deocamdată, nu. Vreau să mă căsătoresc cu o fată de-aici. Încă nu ne-am luat cu acte.

— De la ea ai bani pentru băutură?

— Da... Lucrează la fabrica de cărămidă.

— Şi tu, om în toată firea, te mulţumeşti cu situaţia asta? Nu ţi-e ruşine de tine?

— O să mă angajez, dom' Roman, vă rog să mă credeţi.

— Ca să te cred, vreau să-mi oferi acum o mică garanţie.

— Gata, orice doriţi dumneavoastră! tresări tânărul.

— Vreau să văd tot ce ai în buzunare.

— În... buzunare!... Mă rog, dar eu nu văd care-i garanţia la care v-aţi referit dumneavoastră.

— Ţi-arăt eu, nu-ţi face griji. Dacă n-am să-ţi găsesc nimic din ceea ce mă interesează pe mine... Asta-i garanţia!

— Aaa, vă înţeleg, dar ce-mi cereţi dumneavoastră se traduce... percheziţie corporală.

— Cum vrei s-o iei.

Printre alte obiecte, se găsi asupra tânărului o lanternă cu baterie, în stare de funcţionare. Altceva, nimic...

— Bine, acum pune-le la loc în buzunare, îi spuse căpitanul.

— Deci, v-am oferit o mică garanţie, spuse, tânărul bucuros.

— „Mică"! accentuă căpitanul.

Investigaţiile continuară. Ofiţerii mai aflară că preotul din satul Răducăneni avea în vizită un nepot de la Bucureşti, mare amator de artă. Preotul nu relatase nimic despre acest musafir, care era şi un fumător pasionat.

— Aveţi un foc? îl întrebă căpitanul pe nepotul preotului, scoţându-şi o ţigară din pachet.

— Cum să nu, imediat! răspunse interlocutorul, întinzându-i o brichetă.

Ofiţerul încercă să-şi aprindă ţigara, dar bricheta nu funcţiona.

— Mă scuzaţi, zise nepotul, înseamnă că s-a terminat gazul!

Pentru căpitanul Roman cercetările se încheiaseră.

— Ştiu şi eu cine-i hoţul, îi spuse zâmbind locotenentul Muşat.

— Dar taina sursei de lumină, o cunoşti acum?

— Da, răspunse Muşat. De fapt, de la ea am ajuns la hoţ şi la stabilirea succesiunii comiterii furturilor.

— Ia să-ţi aud raţionamentul.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cine era autorul spargerilor şi care a fost raţionamentul ofiţerului?

*

* *

[Deoarece la biserica din satul Răducăneni fuseseră descoperite, la intrare, două beţe de chibrit arse, căpitanul Roman îşi dădu seama că infractorul, în afară de chibrituri, nu avusese pregătită şi o altă sursă de lumină. Faptul că în interior nu se găsise, apoi, nici un băţ de chibrit ars, însemna că infractorul găsise acolo o sursă de lumină, care nu putea fi alta decât lanterna preotului. Detaşând-o de la bicicletă, preotul o folosea la iluminat în biserică, în lipsa chibriturilor, uitând să relateze acest fapt ofiţerului. Autorul furturilor era tânărul la care se găsise lanterna şi care se folosise, apoi, de ea, şi la spargerea celorlalte două biserici...]

Otrava nu e totul...

Maşina miliţiei îl purta pe căpitanul Roman spre o cabană forestieră din inima unei păduri de conifere.

La cabană, ofiţerul fu întâmpinat de şeful de post.

— Cine a descoperit cadavrul?

— Un muncitor forestier, Ilie Gavriloiu. El a sosit primul azi-dimineaţă. A forţat, totuşi, uşa de la intrarea în cabană.

— De ce?

— Mai bine să vă spună el, că tocmai se apropie.

— Bună ziua, spuse întinzându-i mâna ofiţerul. Căpitanul Roman!

— Pe mine mă cheamă Gavriloiu. Aş fi preferat să vă cunosc în altă împrejurare, decât, acum, la moartea... celui mai bun prieten al meu. L-am găsit cu capul pe masă.

— Povestiţi-mi, vă rog, de la început, dar cu toate amănuntele.

— Bine, ştiu că amănuntele prezintă mare importanţă pentru dumneavoastră... Sâmbătă la prânz, toţi muncitorii forestieri au plecat la casele lor. Locuim în comunele din apropiere. Întotdeauna ne întoarcem luni dimineaţa. În timpul cât noi eram plecaţi, cabana era păzită de prietenul meu, Vasile Baltag. Un om minunat... Azi-dimineaţă, am sosit la cabană pe la ora şase. Ceilalţi muncitori încă nu veniseră. Am dat să intru în cabană, dar uşa era încuiată. Am crezut că Vasile doarme şi am bătut de mai multe ori. Nimic. Atunci, mi-am zis că o fi plecat până la Vălişoara, unde are casa lui şi că, din clipă-n clipă, trebuia să sosească. „Bine, dar a lăsat el cabana singură?” m-am întrebat pe urmă. Nu era el omul care să facă treburi din astea. M-am dus în spatele cabanei şi m-am uitat pe fereastră. Mi s-a părut că văd o mogâldeaţă la masă. „Ce-o fi, domnule?... Nu cumva i-o fi venit rău, că are şi el şaptezeci de ani!”... Atunci, m-am dus la uşă şi am forţat-o. Fusese închisă pe dinăuntru. Vasile zăcea pe scaun, aplecat cu corpul pe masă. „Săracu’, Vasile!” am zis şi mi-am scos pălăria din cap. Privind pe masă, am văzut un bilet pe care scria ceva cu cerneală. L-am luat în mână şi l-am citit.

Uitaţi, acesta este biletul! scoase Gavriloiu un petic de hârtie din buzunar şi i-l întinse căpitanului. Săracu', şi-a pus capăt zilelor!...

Căpitanul Roman luă bileţelul şi citi: „*Să nu vă miraţi că m-am otrăvit. Eram şi aşa prea bătrân. Ăl de Mitrea are tot dreptul să rămână în locul meu. Vai, ce durere îmi cuprinde măruntaiele. Am şi eu o dorinţă, să...*" Aici, bătrânul nu mai apucase să încheie fraza, să-şi exprime cea din urmă dorinţă. Ultimele cuvinte erau tremurate şi diforme.

— În afară de bilet, aţi mai luat ceva de pe masă, din cabană? îl întrebă ofiţerul pe martor.

— Nu, nimic, ferească Dumnezeu!

— V-aţi atins de ceva, aţi mişcat ceva? insistă căpitanul.

— Absolut nimic, am luat numai biletul, atât!

— Şi cine a anunţat miliţia?

— Tot eu, spuse Gavriloiu. Pe ceilalţi muncitori nu i-am lăsat să se apropie de mort.

— Foarte bine aţi procedat, zise căpitanul. Noi vă mulţumim pentru asta. Aş dori, acum, să vă mai întreb ceva.

— Întrebaţi-mă orice doriţi şi, dacă ştiu, vă răspund, se arătă foarte binevoitor prietenul decedatului.

— Cine este Mitrea, despre care pomeneşte Vasile Baltag în bilet?

Gavriloiu răsuflă greu. Răspunse după o pauză:

— Mitrea este tot muncitor forestier, dar a avut un conflict cu bătrânul.

— Conflict? De ce?

— Fiindcă voia să fie el paznic, în locul lui Vasile. Dar conducerea I.F.-ului nostru a apreciat foarte bine şi l-a pus paznic pe Vasile. Era şi normal că nu se comparau şaptezeci de ani ai lui Vasile cu cincizeci de ani ai lui Mitrea. La şaptezeci de ani, nu mai poţi încărca buşteni...

— Şi Mitrea i-a reproşat?

— Da. I-a reproşat că de ce nu iese la pensie. Atunci, Vasile i-a răspuns: „Ai să ajungi şi tu la anii mei şi ai să vezi ce simţi când cineva te trimite să stai acasă. Nu pot, Mitruţă, omule, să stau aşa, fără să fac ceva. Pădurea a fost viaţa mea!” Tovarăşul inginer silvic al nostru, Codreanu, care este şi el fiu de pădurar, l-a înţeles pe moş Vasile. I-a explicat, apoi, şi lui Mitrea, şi lucrurile s-au liniştit.

— Mda. Şi soţia moşului?

— A murit acu’ vreo patru ani, săraca. Moş Vasile n-avea pe nimeni.

Căpitanul Roman examină uşa cabanei. Ea fusese, într-adevăr, forţată. „Totuşi, dacă bătrânul a intenţionat să-şi pună capăt zilelor, de ce a mai tras şi zăvorul uşii, încuindu-se în cabană?” se întrebă căpitanul. „Ce rost mai avea?... Mă rog, psihologia suicizilor!...”

Intră în cabană. Cadavrul lui moş Vasile zăcea exact în poziţia pe care o descrisese Gavriloiu. Aruncă o privire prin încăpere: un pat de fier, o sobă, o ladă pentru lemne, o oglindă mare, trofee de vânătoare, un dulap, scaune, două găleţi, topoare, joagăre, un lighean, un jug, hamuri, un tuci, vase, lanţuri, frânghii, felinare şi câte şi mai câte.

Se apropie de mort. Pe masă, în apropierea capului lui moş Vasile, erau două farfurii, una cu brânză, alta cu măsline, o bucată de pâine începută, un ghid al cabanelor, o furculiţă, un cuţit, două caiete, o bucată de ceapă, un toc într-o călimară, o solniţă cu sare, câteva nuci, un felinar şi un pahar răsturnat.

Căpitanul luă cu grijă paharul şi îl duse la nas. Un miros cunoscut îi înţepă nările: parathion[1]!

— Există în cabană Verde de Paris? îl întrebă pe Gavriloiu, care asista ca martor la această cercetare.

— Da, tovarăşe căpitan, răspunse cel întrebat. Avem, într-o sticlă, acolo, după sobă! Îl folosim împotriva

[1] un insecticid agricol extrem de toxic.

şobolanilor...

— Ai folosit şi dumneata din el?

— Eu? Nu. La ce să... Mie nu mi-a trebuit, spuse moale Gavriloiu.

Începu să se-ngălbenească...

— Ba, ţi-a trebuit! zise sever ofiţerul. Ţi-a *trebuit* şi ai folosit! Dumneata l-ai ucis!

...Gavriloiu a fost nevoit să-şi recunoască fapta. El îi dăduse bătrânului să bea otravă, înscenând sinuciderea.

Dumneavoastră aţi sesizat, stimaţi cititori, care a fost elementul ce l-a condus pe căpitanul Roman la concluzia că la mijloc este vorba despre un asasinat?

*
* *

[Întrucât „sinucigaşul" n-apucase să-şi încheie fraza din bilet, ultimele cuvinte fiind tremurate şi diforme, însemna că spasmele morţii îl doborâseră în timp ce scria. În această situaţie, tocul trebuia să fie în mâna mortului sau căzut pe masă ori pe jos, şi nu *în călimară.* Asasinul a uitat acest amănunt.]

Răspunsuri

Invitaţia la miliţie

Hoţul era bărbatul roşcovan care „greşise” camera. Raţionamentul: dacă ar fi crezut că intră în camera lui, nu mai bătea la uşă. Dându-şi seama că lăsase urme pe geamantan, el s-a întors să le şteargă, fără să ştie cine era înăuntru...

Misterul bancnotei

Privind atent la bancnotă, căpitanul Roman s-a gândit să verifice la bancă data emiterii ei. Astfel, a descoperit că ea fusese emisă şi pusă în circulaţie *după* data pretinsului împrumut specificat de chitanţă şi *înaintea* comiterii furtului.

Enigma urmelor de paşi

Victima a venit pe mare, cu o barcă. Coborând din barcă, a mers pe plajă până la cabana părăsită. Întâlnindu-se cu autorul crimei pe faleză, au mers împreună pe plajă până la malul mării, unde se afla barca. Aici s-a comis omorul, apoi autorul, după ce a luat banii şi a aruncat servieta victimei, a plecat pe mare cu barca.

Taina furtului din tren

Hoţul a fost cel care a răspuns că a avut locul numărul 8. La vagoanele C.F.R., numerotarea locurilor începe de la numărul 11.

Telefonul anonim

Logodnicul tinerei. Căpitanul Roman nu spusese nimănui cum fusese sesizat ca să vină la faţa locului. Logodnicul tinerei s-a trădat când a încercat să arunce bănuiala pe responsabilul magazinului, afirmând: „Cred că el v-a dat telefon!” Evident, despre telefonul dat la miliţie ştia numai hoţul.

Minciuna demascatoare

Escrocul a spus o minciună când a afirmat că a mâncat icre de somn. Acestea, fiind toxice, nu se mănâncă.

Spargerea magazinului de încălţăminte

Ca să pătrundă în magazin, autorul trebuia să spargă geamul din exterior spre interior. Executând această operaţie, majoritatea cioburilor ar fi căzut în interiorul magazinului. Or, ele neexistând aici, rezulta clar că geamul fusese spart din interior spre exterior. Aşadar, responsabilul magazinului înscenase spargerea.

O greşeală copilărească

Cercetând gaura cheii de la uşa din spatele restaurantului, ofiţerul a văzut că era plină de pânze de păianjen, ceea ce însemna că broasca uşii nu luase

contact cu vreo cheie, de multă vreme. Responsabilul restaurantului a minţit declarând că scosese cheia din această uşă şi o pusese în casa de bani. Pânza de păianjen l-a dat de gol.

Dispariţia ceasului de mână

Femeia de serviciu. Căpitanul Roman a întrebat-o ce ştie despre dispariţia unui ceas de mână, fără a-i preciza marca ceasului.

Plus sau minus infinit

Fostul bănuit nu ştia că semnalizatoarele de poziţie, respectiv carcasele lor, la autoturismele „Dacia 1300” sunt confecţionate dintr-un material plastic special şi nu din sticlă.

„Şoarecele” şi „pisica”

„Ăla micu´” a fost lovit de al treilea hoţ, cel care a spus că se aplecase să pună un şerveţel împăturit sub piciorul mesei, deoarece se clătina. Masa era cu trei picioare, deci... nu se poate clătina!

„Eringo” aduce proba

„Eringo” a avut misiunea de a-l alege pe reclamant dintr-un grup de persoane, după urma de miros care i s-a dat de la portofel. Urma de miros cea mai persistentă este a persoanei care a purtat cel mai mult timp un obiect. Câinele a ales foarte uşor pe proprietarul portofelului, în persoana unuia dintre reclamanţi. Aşadar, proba: recunoaşterea din grup a

unei persoane, după urma sa de miros lăsată pe un obiect.

O „simplă” neglijenţă

Inginerul purta în servietă indigoul cu care bătuse la maşină planul energetic, ceea ce pentru un răufăcător echivala cu planul însuşi.

Anunţul la mica publicitate

Aparent, enigmele sunt, toate, de nedezlegat. În realitate, şi în special după ce au fost dezlegate, toate sunt foarte simple. Ca şi în cazul nostru: escrocul îşi ascundea picioarele într-o gură de canal, acoperind locul din jurul său cu paltonul!

Enigma unui poliţist

Deoarece a doua victimă era chiar... soţia lui. În timpul ultimei certe, violentul căruţaş îi rupsese degetul. Exasperată de acest trai imposibil, femeia fugise de acasă, se mutase în alt oraş şi nu mai dăduse nici un semn de viaţă. Aşadar, căruţaşul executase condamnarea pe nedrept. Reîntâlnind-o, el a omorât-o, nemaiputând fi condamnat la o pedeapsă pe care o ispăşise anterior, în urma unei erori judiciare!

Mirarea unui spărgător

Ofiţerul a intuit că infractorul, după ultimele spargeri, pentru a nu fi identificat şi pentru a scăpa de urmărire, nu se va mai folosi de buletinul de

identitate furat, ci se va înregistra la hoteluri cu numele său real. Apoi, fiind în posesia tabelului cu oamenii care lucraseră împreună cu Dorin, a verificat la hoteluri dacă numele vreunuia dintre ei figura în registrele de cazare. Această verificare i-a oferit, la hotelul „Cişmigiu”, şi „dezlegarea” mult aşteptată.

Furtul colierului

Hoţul era Crăciun, al doilea paznic. El nu putea să ajungă într-un minut lângă paznicul şef, dacă n-ar fi ştiut locul exact unde se afla acesta. Victima-i spusese, prin staţie, să vină, că era atacată, însă fără a-i indica etajul şi sala. Dacă ar fi fost străin de afacere, Crăciun ar fi trebuit să parcurgă, pe rând, toate încăperile muzeului, până să-l găsească pe paznicul şef, operaţiune care i-ar fi luat destul timp...

De-a v-aţi ascunselea

Privind la fotografia din buletinul de identitate, căpitanul Roman a observat că ea îl arăta pe hoţ mult mai în vârstă, decât anii pe care el trebuia să-i aibă în raport cu data naşterii înscrisă în act. Din acest contrast izbitor, ofiţerul şi-a dat seama că infractorul îşi aplicase fotografia sa în locul pozei titularului buletinului de identitate, titular care era, desigur, mult mai tânăr decât hoţul.

Pantoful cenuşăresei

Hoaţele erau femeia cu pulovăr vernil şi cea cu pălărie grena. Una ceruse pantoful drept şi alta pe cel stâng, dar se încurcaseră la număr. Urmărindu-le,

căpitanul le văzuse plecând fără să plătească...

Porumbiţa albă

Ofiţerul a sesizat că asfaltul de sub maşină era uscat, în timp ce în jur era umed, fiindcă plouase fără întrerupere toată după-amiaza şi toată seara. Ca atare, hoţii au fost demascaţi, dovedindu-se mincinoasă afirmaţia lor că fuseseră cu maşina la plimbare.

Orbul găinilor

Pe fondul tipografic de pe spatele cărţilor de joc, Valy făcuse câte un semn foarte discret, cu creionul chinezesc. Apoi „citea" cărţile partenerilor, pe verso, prin ochelarii săi, care aveau filtru separator de culori.

Logodna cu... justiţia

Infractorul s-a trădat când a spus că formase la cuşeta de bagaje cifrul „G 710". Pe butonul cu litere de pe uşa unei astfel de cuşete, cele zece litere şi, deci, posibilităţi de a formă cu ele un cifru sunt următoarele: A, B, C, D, E, F, H, K, L, M. După cum observaţi, literele G, I şi J lipsesc.

„Autograful"

Ofiţerul a sesizat că escrocului îi lipseau de la mână două degete ceea ce explica şi faptul că pe „cărţile de vizită" se găsiseră cu regularitate aceleaşi opt amprente.

Samson, Dalila şi dolarii

Fiindcă „Ţâcă” scrisese pe el numărul camerei sale de la hotel, unde urma să se întâlnească cu Paula.

Jocul cu... viaţa

Tudorică, cu asentimentul şoferului, dorind să facă copiilor săi, în noaptea Anului Nou, o bucurie cu... artificii, introdusese, în cele trei baloane, carbid, apoi le umpluse cu oxigen şi le legase la gură. Neimaginându-şi urmările unei asemenea imprudenţe de proporţii, pusese baloanele undeva, în cabina autocamionului, pornind la drum. Şi... la cea mai mică presiune asupra baloanelor, inevitabilul se produsese. Explozia le-a fost celor doi fatală!... (Cazul e real).

Butoiul cu... pulbere

Căpitanul Roman a sesizat că locul unde fusese butoiul era curat (fără urme de gunoi şi tencuială). Atunci, şi-a dat seama imediat că avea de-a face cu o înscenare. Spargerea tavanului se făcuse din interiorul magazinului, soţul gestionarei ajutându-se de butoi.

Pe urmele alcoolului

Decretul nr. 153/1970 sancţionează, la articolul 2, litera „d”, „provocarea de scandal în localuri publice” cu închisoare corecţională de la 20 zile la 3 luni. Criminalul, care cunoştea foarte bine dispoziţiunile acestui decret, se gândise să provoace un scandal „tare”, într-un local public, urmând să fie arestat

imediat şi să primească maximum de pedeapsă, respectiv 3 luni. Pe durata acestei „vacanţe”, penitenciarul era, în mintea lui, cea mai bună „ascunzătoare”!

Într-o seară de toamnă

Cu mersul trenurilor sau chiar şi fără el. Trenurile care circulă de la Bacău la Bucureşti şi invers, de la Bucureşti la Bacău, opresc în staţia C.F.R. Ploieşti-Sud, iar cele care circulă de la Făgăraş, prin Braşov, la Bucureşti şi invers, de la Bucureşti la Făgăraş, opresc în staţia C.F.R. Ploieşti-Vest. Deci, Paula s-a trădat când a afirmat că, venind de la Bacău, tânărul care i-a furat banii a coborât în staţia C.F.R. Ploieşti-Vest.

Martorii muţi

Firele găsite de căpitanul Roman erau de lână şi proveneau de la căciuliţa Monicăi.

„Înscenarea”

Hoţul era paznicul, care declarase că, deşi plouase toată noaptea, dăduse mai multe târcoale magazinului. Căpitanul Roman observase, însă, că paznicul avea pantofii curaţi.

Gestul reflex

Hoţii de buzunare trag portofelele din buzunarele de la piept cu două degete, respectiv cu degetul arătător şi degetul mijlociu. O „priză” perfectă la portofele ar fi atunci când ambele degete ar avea aceeaşi lungime.

Întrucât ele n-o au, hoţii tind spre această „priză”, exersând continuu mişcarea de care am vorbit şi care le dă impresia de alungire a degetului arătător. Această mişcare se transformă, involuntar, într-un gest reflex, atunci când se apropie momentul „prizei” şi când, evident, emoţiile cresc.

Taina sursei de lumină

Deoarece la biserica din satul Răducăneni fuseseră descoperite, la intrare, două beţe de chibrit arse, căpitanul Roman îşi dădu seama că infractorul, în afară de chibrituri, nu avusese pregătită şi o altă sursă de lumină. Faptul că în interior nu se găsise, apoi, nici un băţ de chibrit ars, însemna că infractorul găsise acolo o sursă de lumină, care nu putea fi alta decât lanterna preotului. Detaşând-o de la bicicletă, preotul o folosea la iluminat în biserică, în lipsa chibriturilor, uitând să relateze acest fapt ofiţerului. Autorul furturilor era tânărul la care se găsise lanterna şi care se folosise, apoi, de ea, şi la spargerea celorlalte două biserici...

Otrava nu e totul...

Întrucât „sinucigaşul” n-apucase să-şi încheie fraza din bilet, ultimele cuvinte fiind tremurate şi diforme, însemna că spasmele morţii îl doborâseră în timp ce scria. În această situaţie, tocul trebuia să fie în mâna mortului sau căzut pe masă ori pe jos, şi nu *în călimară.* Asasinul a uitat acest amănunt.

CUPRINS

Cuvânt înainte....4
Invitaţia la miliţie....6
Misterul bancnotei....11
Enigma urmelor de paşi....15
Taina furtului din tren....21
Telefonul anonim....25
Minciuna demascatoare....30
Spargerea magazinului de încălţăminte....38
O greşeală copilărească....42
Dispariţia ceasului de mână....47
Plus sau minus infinit....51
„Şoarecele” şi „pisica”....60
„Eringo” aduce proba....70
O „simplă” neglijenţă....77
Anunţul la „Mica publicitate”....83
Enigma unui poliţist....91
Mirarea unui spărgător....94
Furtul colierului....103

De-a v-aţi ascunselea.....108
Pantoful cenuşăresei.....113
Porumbiţa albă.....118
Orbul găinilor.....127
Logodna cu justiţia.....137
„Autograful”.....144
Samson, Dalila şi dolarii.....153
Jocul cu... viaţa.....158
Butoiul cu... pulbere.....163
Pe urmele alcoolului.....169
Într-o seară de toamnă.....175
Martorii muţi.....180
„Înscenarea”.....189
Gestul reflex.....193
Taina sursei de lumină.....198
Otrava nu e totul.....201
Răspunsuri.....206

Redactor: maior ION ARAMĂ
Tehnoredactor: GH. CUCOŞ
*Bun de tipar 13.02.*1978*. Apărut 1978.*
Tiraj 65.000 exemplare. Hârtie ziar sul de 50 g/m³.
Format 540X840 16. Coli tipar 12. B. 214.

Comanda nr. 70 706
Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”
Piaţa Scânteii nr. 1, Bucureşti,
Republica Socialistă România

Lei 5,25

— Ați avut dreptate, tovarășe căpitan. L-am uitat acasă. Îmi dau seama că, dacă aveam planul în servietă, un răufăcător mi l-ar fi putut sustrage foarte ușor...
— Un răufăcător de tipul pe care vi-l imaginați dumneavoastră s-ar fi mulțumit și fără plan ! îl întrerupse Roman.
— Cum ! De ce ? Nu înțeleg !
— Ar fi profitat de o altă neglijență a dumneavoastră.
— Altă neglijență ? Care ? îngălbeni tînărul inginer.
Căpitanul Roman îi explică într-o singură frază în ce consta această „simplă" neglijență.
Dumneavoastră, stimați cititori, ați descoperit-o ?